

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. CİLT

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

1. CİLT

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ 1. CİLT

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Nezir GÜL

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Kürşat DULKADİR

KOORDİNATÖR

Aslıhan İLHAN

ETKİNLİK DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Prof. Dr. Feride BACANLI
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Şerife İŞİK
Prof. Dr. Kemal ÖZTEMEL
Dr. Hicran ÇETİN GÜNDÜZ
Dr. Nazife ÜZBE ATALAY
Dr. Mehmet Berkay ÖZÜNLÜ
Arş. Gör. Ümre KAYNAK
Arş. Gör. Sabire KILIÇ
Arş. Gör. Elvan YILDIZ AKYOL
Arş. Gör. Abdullah Mücahit ASLAN

ÖZEL EĞİTİM UZMANLARI

Prof. Dr. Çiğil AYKUT
Dr. Betül YILMAZ
Arş. Gör. Banu KARAAHMETOĞLU

SON OKUMA

Aslıhan İLHAN
Merve LAÇİN
Gülhan ERSOY

BASKI VE CİLT

AFŞAR MEDYA MATBAACILIK SAN. ve TİC. A. Ş.
Ostim O.S.B. Mah. 21. Cad. 1424. Sk. No:8/2 Yenimahalle / ANKARA
Tel: +90 312 472 96 66

GENEL YAYIN NO

7615

TANITICI YAYINLAR DİZİ NO

1651

ISBN

978-975-11-5624-2

Her hakkı saklıdır. Bu yayının tümü ya da bir bölümü T.C. Millî Eğitim Bakanlığından izin almaksızın hiçbir biçimde çoğaltılamaz, basılıp yayınlanamaz.

** Etkinlik yazarları her etkinliğin altında bulunan "Etkinliği Geliştiren" başlığı altında yer almaktadır.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - YAŞAM KARNEM	425
2. HAFTA - GÜÇLÜ YÖNLERİM	431
3. HAFTA - ÇALIŞ VE BAŞARI!	436
4. HAFTA - KİŞİLİK YAPBOZUM	440
5. HAFTA - AİLE HALKASI	446
6. HAFTA - BAŞARIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN FARKINDAYIM	451
7. HAFTA - ERTELEME BİNGOSU	455
8. HAFTA - DEĞER TÜNELİ	460
9. HAFTA - KARIYER DNA'M	464
10. HAFTA - BAŞARISIZLIK MI VERİ Mİ?	471
11. HAFTA - YENİ BİR YOL DENE	475
12. HAFTA - BİR TANIDIKTAN MEKTUP	480
13. HAFTA - YOLA KOYULMAK	484
14. HAFTA - İÇİMİZDEKİ LİDER	489
15. HAFTA - BAŞKA DÜNYA YOK	493
16. HAFTA - SENSİZ BİR EKŞİĞİZ	496
17. HAFTA - BENİM DE KATKIM OLSUN-1	499
18. HAFTA - BENİM DE KATKIM OLSUN-2	505
19. HAFTA - MUTLU SON	507
20. HAFTA - YENİ YOLLAR	512
21. HAFTA - HER DUYDUĞUNA İNANMA	516
22. HAFTA - ALIŞKANLIKLARIM SAĞLIĞIM	521
23. HAFTA - BEDENİNLE BARIŞ SAĞLIKLA YAŞA	527
24. HAFTA - BUGÜN ÇOK İYİ ÇALIŞACAĞIM	531
25. HAFTA - BENİM İÇİN ARKADAŞLIK	535
26. HAFTA - AİLE VE AKRANLAR ETKİSİNDE KARARLAR	538
27. HAFTA - SEÇİMLER, SORUMLULUKLAR, DENGE	541
28. HAFTA - GÜVENİLİR Mİ?	545
29. HAFTA - İNCELE /ARAŞTIR	550
30. HAFTA - KARIYERİMİ PLANLIYORUM	554
31. HAFTA - BENİM KARARIM	558
32. HAFTA - AMAÇLARIM VE SEÇENEKLERİM	565
33. HAFTA - SOSYAL BAĞLAMDA KİMLİĞİM	568
34. HAFTA - YARDIM KAYNAKLARIM	571
35. HAFTA - AMAÇLARIMA DEĞER	579
36. HAFTA - NELERİ HATIRLIYORUM?	584

ÖN SÖZ

Bugünün çocuklarının geleceğın sağlıklı, başarılı, erdemli, mutlu ve iyi oluş düzeyi yüksek yetişkinlerine dönüşebilmesi, yürüttüğümüz tüm çalışmaların temel amaçlarından biridir. Bu amaçla başta Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu olmak üzere tüm üst politika belgelerimizin bizlere sunduğu çerçeve doğrultusunda çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.

Eğitim öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan rehberlik hizmetlerini, ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırmak, sınıf rehber öğretmenlerimize bütüncül, kapsamlı ve gelişimsel bir çerçeve sunmak için alanın değerli akademisyenleri ve öğretmenlerimizle "Sınıf Rehberlik Programı"nın geliştirilmesine yönelik çalışmayı tamamlayarak hizmete sunduk. Ardından bu programı uygulama sürecinde kullanılacak, öğrencilerin eğitim süreçlerini geliştirecek ve zenginleştirecek içeriklere duyulan ihtiyacı göz önünde bulundurarak; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademlerine yönelik olmak üzere dört kitaptan oluşan **Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Setini** hazırladık. Elinizde bulunan Ortaöğretim Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Kitabı ve setin diğer kitaplarında; her bir sınıf düzeyine yönelik bir eğitim öğretim yılının tüm haftaları için örnek rehberlik etkinlikleri sunulmaktadır. Gelişimsel, yeterlik temelli, problem odaklı ve kültürel farklılıkları dikkate alan, kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanan bu sette yer alan etkinlikler;

- Sınıf Rehberlik Programında bulunan kazanımlarda olduğu gibi birbirini tamamlayıcı ve bütüncül,
- Çocukların bireysel ihtiyaçlarını temel alan, özelliklerine uygun ve yeteneklerini geliştirici,
- Öğrencinin aktif şekilde sınıf içi çalışmalara katılımına imkân veren, bilimsel ve bireysel farklılıkları destekleyici niteliklere sahiptir.

Rehberlik hizmetlerinin sunumunda alandaki büyük bir ihtiyacı karşılayacağını düşündüğümüz **Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Setinin** tüm öğretmenlerimize, öğrencilerimize ve velilerimize hayırlı olmasını diliyorum. Bu eserin ortaya çıkmasında emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Mehmet Nezir GÜL
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü

ÖN SÖZ

Bilim ve bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, küreselleşme tüm toplumların sosyal ve ekonomik hayatlarında hızlı değişimlere sebep olmaktadır. Bireyler ve ülkeler için ekonomik güvenlik her zamankinden daha fazla yenilikçi, yaratıcı ve tasarıma bağımlı hale geldi. İş birliği yaparak çalışabilme, problemleri hızlı ve yaratıcı bir şekilde çözebilme, esnek olma, belirsizliğe dayanabilme başarısının ve günlük yaşamın anahtarı olma yolundadır.

İnsan yaşamının tüm alanlarındaki bu değişimler eğitimciler için yeni sorumluluklar vermektedir. Bireylere eğitim yoluyla kazandırılması gereken çağın gerektirdiği beceriler, genel olarak 21. yüzyıl becerileri şeklinde ifade edilmektedir. Bunlar; **(1) Temel alanlar:** Dil, güzel sanatlar, matematik, fen, küresel farkındalık ve mali okuryazarlık vb. **(2) Öğrenme ve keşfetme becerileri:** Yaratıcılık, kritik düşünme, problem çözme becerileri, vb. **(3) Bilgi, medya ve teknoloji becerileri:** Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı vb. **(4) Yaşam ve kariyer becerileri:** Sorumluluk, esneklik, uyum, girişkenlik, öz-yönetim, sosyal ve kültürlerarası beceriler, liderlik ve benzerleridir.

Dünyadaki söz konusu bu değişimlerden ve yeniliklerden Türkiye de etkilenmektedir. Özellikle değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar karşısında MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sınıf Rehberlik Programlarının yeniden yazılması gereksinimini belirlemiştir. Bu gereksinimi karşılamak için 2019-2020 tarihleri arasında değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar doğrultusunda genel gelişim özellikleri, alanda ortaya çıkan güncel bilimsel bilgiler ve kültürel özelliklere odaklanılarak öğrencilerin güçlü yönlerine vurgu yapan ülkemize özgü *tefif bir sınıf rehberlik programı* hazırlanmıştır. Titizlikle yürütülen çalışmalar sonucunda Sınıf Rehberlik Programının *Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal* gelişim alanları ve her bir gelişim alanında yeterlik alanları belirlenmiştir. Her üç gelişim alanı da her sınıf düzeyinde yer alacak şekilde okul öncesinden 12. sınıf düzeyi dahil her öğretim kademesi için her iki eğitim-öğretim dönemini kapsayacak şekilde 36'şar kazanım belirlenmiştir.

Sınıf Rehberlik Programı kazanımlarının temel alındığı etkinliklerdeki temel hedef, çocuk ve öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişimlerini sağlamaktır. Etkinlikler kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün olduğunca çocukların ve öğrencilerin etkinlik sürecine aktif katılımını gerektiren, yansıtıcı düşüncelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyacak şekilde hazırlanmıştır.

Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak geliştirilen bu Kitapta sunulan etkinlikler uygulanabilecek örnek etkinliklerdir. Bununla birlikte Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak öğrenci, okul, okulun bulunduğu bağlam ve diğer değişkenlere göre yeni etkinlikler geliştirilebilir. Her bir uygulayıcı, kazanımları kazandıracak şekilde etkinlik geliştirebilir ve uygulayabilir. Geliştirilen bu etkinlikler örnek olarak hazırlanmıştır Buradaki amaç, sınıf rehber öğretmeni ya da okul psikolojik danışmanının/rehber öğretmenin sınıfa hangi ayağı ile gireceğini tarif etmek değildir.

Sınıf Rehberlik Programlarının dayandırıldığı temel bilimsel görüşlere ve Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal gelişim alanlarının özelliklerine uygun 455 kazanım için birer etkinlik geliştirilmiştir. Sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmene öğrencilerinin, okulunun ve bölgesinin, ihtiyaçlarına göre uyarlayabileceği etkinlik için bir seçenek sunulmuştur.

Etkinlik geliştirme aşaması pandemi (Covid-19) dönemine denk gelmesi nedeni ile çevrimiçi ortamda yapılan çalıştaylar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi çalıştaylarda sahada çalışan okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmene ve öğretmenler ile bir araya gelerek öncelikle Sınıf Rehberlik Programı geliştirme süreci kapsamında geliştirilen kazanımlar ve sınıf rehberlik programının, vizyonu ve misyonu paylaşılmıştır. Katılımcılar etkinlik geliştirme süreci hakkında bilgilendirilmiş ve sonrasında öğretim elemanlarının danışmanlığında okul psikolojik danışmanları ve öğretmenler etkinlikler geliştirmişlerdir. Bu etkinliklerin uygulanabilir, güncel ve amaca uygun etkinlikler olmasına özellikle özen gösterilmiştir. Bunların yanı sıra her bir etkinlik için kazanım değerlendirme bölümü eklenerek kazanımın amaca hizmet edip etmediği belirlenmiştir. Bu bölüm ülkemiz psikolojik danışma ve rehberlik çalışmalarında hesap verilebilirlik için önemli bir gelişmedir.

Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerinin hazırlanmasında emeği geçen öğretim elemanlarına Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline ve çalışma sürecinde katkılarını esirgemeyen değerli psikolojik danışmanlara ve öğretmenlere teşekkür eder, etkinliklerin öğrenci, sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanlarına/rehber öğretmenlerine yararlı olmasını dileriz.

Etkinlik Düzenleme Kurulu

GİRİŞ

Okullarımızda verilen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bir bölümünü sınıf rehberlik programları ve bu programda belirlenen kazanımlar temel alınarak uygulanan grup rehberlik etkinlikleri oluşturmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 09/07/2020 tarih ve 17 sayılı kararı ile okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere tüm kademe ve sınıf düzeylerinde yeni sınıf rehberlik programı uygulamaya konmuştur. Bu programın genelinde akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanları ve bu gelişim alanlarının altında da yeterlik alanları belirlenmiştir. Daha sonra her bir sınıf düzeyi için gelişim ve yeterlik alanları temel alınarak kazanımlar belirlenmiştir. Sınıf rehberlik programında her bir sınıf düzeyinde 36 kazanım olmak üzere toplamda 468(1) kazanım bulunmaktadır. Kazanımların öğrencilere aktarılmasında grup rehberliği etkinlikleri önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı ve Etkinlik Düzenleme Kurulu'nun ortak çalışmasıyla her bir kazanım için örnek etkinlikler geliştirilmiştir. Bu kitapta sırasıyla;

1. Sınıf Rehberlik Programı'ndaki kazanımlara ilişkin örnek etkinlikler geliştirilirken dikkat edilen hususlar
2. Etkinliklerin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar
3. İhtiyaç duyulan etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için kullanılacak gruplara ayırma örnekleri
4. Özel gereksinimli öğrenciler için öğretimsel uyarlamalar
5. Her bir kazanım için geliştirilen Örnek Etkinliklere yer verilmiştir.

1. ETKİNLİK GELİŞTİRMEDE DİKKAT EDİLEN VE EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Giriş bölümünde de bahsedildiği gibi sınıf rehberlik programındaki kazanımların öğrenciye aktarılmasında grup rehberliği etkinliklerinin önemi büyüktür. Etkinliklerin istenen amaca ulaşabilmesi için etkinlik geliştirmede belirli hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Sınıf rehberlik programında yer alan kazanımlara ilişkin grup rehberliği etkinlikleri geliştirme aşamasında dikkat edilen hususlar aşağıda sunulmuştur. Burada unutulmaması gereken önemli bir nokta kitapçığın sonunda verilen tüm etkinliklerin "örnek" etkinlikler olduğudur. Okul Psikolojik Danışmanları/Rehber Öğretmenleri ve Sınıf Rehber Öğretmenleri, sınıf rehberlik programlarına ve kazanımlara bağlı kalmak kaydıyla, kendi görev yaptığı bölgenin, okulun, sınıfın şartlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak özgün etkinlikler geliştirebilir ve bunları kullanabilir. Özgün etkinlikler geliştirip uygulamak isteyen okul psikolojik danışmanları/rehber öğretmenleri ve sınıf rehber öğretmenlerine bir yol haritası olması açısından örnek etkinliklerin geliştirilmesinde dikkat edilen hususların önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle özgün etkinlikler geliştirmek isteyenlerin Tablo 1'i ve diğer hususları incelemesi yararlı olacaktır.

(1) Her bir sınıf düzeyinde 36. kazanım öğrencilerin sınıf rehberlik programlarına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için ayırıldığından toplamda 455 örnek grup rehberliği etkinliği geliştirilmiştir.

Tablo 1. Etkinlik Geliştirmede Dikkat Edilecek Hususlar

ETKİNLİĞİN ADI (Kazanımla bağlantılı, dikkat çekici bir isim verilmeli)

Gelişim Alanı	Sınıf Rehberlik Programında yer alan gelişim alanı dikkate alınmalıdır.
Yeterlik Alanı	Sınıf Rehberlik Programında yer alan yeterlik alanı dikkate alınmalıdır.
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programında yer alan kazanım ifadesi ve hafta dikkate alınmalıdır.
Sınıf Düzeyi	Sınıf Rehberlik Programında yer alan sınıf düzeyi dikkate alınmalıdır.
Süre	Ders saati ve gelişim düzeyi dikkate alınmalı
Araç-Gereçler	1- Araç- gereçler kısmında süreçte kullanılacak materyalleri net ve açık bir şekilde ifade ediniz ve uygulayıcının materyalleri okuduğunda ne hazırlaması gerektiğini düzgün bir şekilde anlamasını sağlayınız.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Ön hazırlık kısmında uygulayıcının etkinliği uygulamadan önce ne gibi hazırlıklar yaparak sınıfa gitmesi gerektiği hakkında uygulayıcıyı açık ve anlaşılır ifadelerle bilgilendiriniz.2. Etkinlik içeriği ve araç-gereçler dikkate alınmalı.3. Etkinlik için gerekli olan <i>araç gereçlerin hazırlanması</i> (örneğin çalışma yapraklarının öğrenci sayısı kadar çoğaltılması, çalışma yapraklarının kesilmesi, posterin tahtaya asılması gibi), <i>sınıf düzeninin ayarlanması</i> (örneğin U şeklinde oturma, sıraların kenara çekilmesi gibi), <i>bir hafta önce ya da birkaç gün önce öğrencilerin görevlendirilmesi</i> gibi.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1- Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz.2- Etkinlik süreci işlem basamakları şeklinde anlatılmalı.3- Sürecin belirlenmesinde aşağıdaki tekniklere yer aşağıdaki, başlıklara yer verilmeli farklı tekniklerden yararlanılmalı: <p>GİRİŞ</p> <ul style="list-style-type: none">• Merak uyandırıcı bir açılış• Etkinlik hedefinin ne olduğunun açıklanması• Etkinlik içeriğinin kısa bir özetinin verilmesi• Bu aşamada öğrencilerin geçmiş öğrenmeleri de uyarılıp gündeme getirilmelidir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

YAŞANTININ GELİŞTİRİLMESİ

Tasarlayacağımız yaşantının hedef yönünde düşünce, duygu ve davranışları uyar-
ması beklenir.

- Yazma egzersizleri (cümle tamamlama, liste yapma, günlük tutma vb.)
- Kültür fizik egzersizleri (dans, oyunlar, temel spor hareketleri vb.)
- Sanat uğraşları (resim, müzik, kolaj, çamur etkinlikleri vb.)
- Okuma (hikâyeler, şiirler okuma vb.)
- Bilgi toplama etkinlikleri (araştırma yapma, grup tartışmaları, röportaj yapma, video/kısa film çekme vb.)

YAŞANTIYA YÖNELİK TEPKİLERİN İFADE EDİLEBİLECEĞİ BİR YÖNTEM OLUŞTURMA

Bu aşamada öğrencilerin kendilerine sunulan yaşantıyla ilgili duygu, düşünce ve davranışsal tepkileri toplanır.

Tartışma soruları

- Öğrenciler bu etkinlikte ne oldu diye tartışmak istemeli
- Öğrenciler bu etkinliğe yönelik tepkilerini paylaşmak istemeli
- Öğrenciler kendilerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda ne fark ettin, bu etkinlikten sonra yaşamında neyi değiştirmek istersin)
- Öğrenciler diğerlerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda sınıf arkadaşların ile ilgili ne öğrendin, bu yaşantı sınıfı nasıl etkilemiş olabilir)
- Öğrenciler öğrendiklerini günlük yaşama nasıl aktarabileceklerini düşünmeli (Diğerleriyle birlikte çalışma konusunda bu deneyimden ne elde ettin, burada bugün öğrendiklerinle bağlantılı olarak bu hafta nasıl bir şey yapmak istersin)

TEPKİLERİN İŞLENMESİ

Öğrencilerin etkinlikte deneyimledikleri yaşantıya yönelik tepkilerini alıp bu yaşantılar hakkında ortak yönlerin, farklılıkların, ortaya çıkan temaların belirleneceği aşamadır.

VARGI

Yaşantı tamamlandıktan sonra etkinlikte yaşananların özetlenerek ulaşılan sonuçların paylaşılmasıdır.

4. Etkinlik yazıldıktan bir gün sonra okunarak dış bir gözle tekrar değerlendirilmelidir. Etkinliklerde süreçte kullanılan ısınma, etkinlik ya da materyaller arasında ilişki kurulmalı, süreç birbirinden kopuk parçalar hâlinde görünmemelidir.

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Etkinliğin amacına ulaşip ulaşmadığına ilişkin değerlendirme yapmak grup rehberliğinin önemli hedeflerinden biridir. Her ne kadar her şeyi ölçmek mümkün olma da, sonuçta ya da süreçte amaca uygun olarak bir değerlendirme yapmak gereklidir. **Bunun için aşağıdakilerden faydalanılabilir:**

- Öğrencilerin etkinliğin amacına erişebilme düzeyini belirlemek (kendini değerlendirmeye yönelik ölçekler, checklist, anket vb.)

Kazanımın Değerlendirilmesi

- Öğrencilerin kazanıma ilişkin davranışları sergilemesini sağlayacak uygulamaları ödev olarak verme (poster hazırlama, günlük tutma, proje hazırlama, röportaj yapma vb.)
- Aileler ve öğretmenleri sürece dahil etme (gözlem yapma, öğrenciyi değerlendirme vb.)

Öğretmene Uygulayıcıya Not

- İhtiyaç duyulması hâlinde uygulayıcının dikkat etmesi gereken özel hususlar, alternatif yollar ve alternatif araç-gereçlere yer verilmeli.
- (Bu bölüm etkinlik öncesi yapılacak olan hazırlığa ilişkin bilgilerin yer aldığı bölüm değildir. Bu tarz konular etkinliğe hazırlık kısmına yerleştirilmelidir.)

Etkinliği Geliştiren

Etkinliği geliştiren kişi ya da kişilerin isimleri yazılmalı.

1. Etkinliği kazanım ifadesini öğrencilere kazandıracak şekilde planlayınız. Kazanım ifadesinde değişiklik yapmayınız ve özellikle kazanımdaki fiile dikkat ediniz.
2. Etkinlik içeriğini belirlemeden önce mutlaka kazanımla ilgili alan yazını okuyunuz ve kuramsal bilgileri dikkate alınız.
3. Etkinliğin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmasına dikkat ediniz.
4. Etkinliğin bir ders saati (yaklaşık 40 dakika) içerisinde uygulanabilir olmasına dikkat ediniz.
5. Kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün oldukça öğrencilerin sürece aktif katılım sağlayacakları, düşüncelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyan içerikler belirleyiniz. Bu noktada hazırlanacak Çalışma Yapraklarında düz metin yerine içerikle ilgili görsellere (tablo, şekil, fotoğraflar vb.), öğrencilerin dikkatlerini çekecek uygulamalara ya da materyallere yer verebilirsiniz.
6. Etkinlikle ilgili akademik bilgiler verilmesi gerekiyorsa Etkinlik Bilgi Notu şeklinde düzenleyiniz ve alıntı yapılan kaynakların birincil kaynaklar olduğundan emin olunuz.
7. Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz.
8. Araç-gereç gerektirmeyen etkinlikler geliştirmekten kaçınınız.
9. Etkinliğin başlangıç sürecinde öğrencilerin sürece ısınması için yapılacak etkinlikleri, temel kazanımın kazandırılması için uygulanacak etkinliğe oranla görece daha kısa tutmaya özen gösteriniz.
10. Etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için etkinlik yazım kılavuzundaki "Gruplara Ayırma Örnekleri" başlığı altından etkinliğinizin doğasına en uygun olan yöntemi seçiniz.
11. Etkinliğe başlarken geliştireceğiniz etkinliğin doğasına uygun olarak etkinlik amacını bildirebilirsiniz veya bildirmemeyi tercih edebilirsiniz.
12. Süreç basamakları arasındaki geçişi, akışı bozmayacak şekilde yapınız.
13. Sürecin başlangıcında doğrudan etkinliğe geçmek yerine ilgi çekici bir giriş cümlesi ile öğrencilerin dikkatini etkinliğe odaklayınız.
14. Etkinlik geliştirirken etkinliğin temel kazanımı kazandırmaya yönelik ve temel kazanımla alakalı olduğundan emin olunuz.
15. Etkinlik için bir kaynaktan bilgi alma ihtiyacınız olduğunda bilgiyi doğru (birincil) bilgi kaynaklarından aldığınızdan emin olunuz.
16. Etkinliğin içinde herhangi bir kaynaktan alınan tüm bilgileri doğrudan almadan, sadeleştirerek kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

17. Etkinlikleri yazarken klasik örnekler vermekten kaçınınız, daha özgün ve orijinal örnekleri tercih ediniz.
18. Etkinlik yazarken öğrenciye ders verme amacı gütmeyen, kazanımı süreçte kendi kendilerine kazanmalarını sağlayacak etkinlikler yazmaya özen gösteriniz.
19. Oyun temelli, yaratıcı ve hayal kurmaya olanak verecek etkinliklerle süreci eğlenceli hale getirip zenginleştiriniz.
20. Süreç sonunda tartışma soruları sorarak etkinliğin pekiştirilmesini ve anlaşılmasını sağlayınız. Tartışma soruları ile etkinliği pekiştirmeden süreci sonlandırmayınız.
21. Oluşturulan tartışma sorularının kazanım ile tutarlı olmasına ve kazanımı pekiştirmeye yönelik olmasına dikkat ediniz.
22. Etkinlik içinde veya çalışma yapraklarında kullanılan “tanınmış kişilere” örnekler verilirken daha ulaşılabilir, öğrencileri motive edebilecek örnekler vermeye dikkat ediniz.
23. Etkinliklerde örnek sunarken kullanılan isimlere sınıfta o isimde bir öğrenci olabileceğini düşünerek dikkat ediniz, mümkünse uygulayıcıya not olarak sınıfta örnekteki isime sahip bir öğrenci varsa örnekteki ismi sınıfta olmayan bir isimle değiştirebileceğini belirtiniz.
24. Kazanımın değerlendirmesi kısmında öğrencinin kazanımı pekiştirmesini sağlayacak, etkinlik süreci dışındaki sürede yapabileceği, onu aktif kılacak, yaparak ve yaşayarak öğrenmesini sağlayacak yaşantılar kurgulayınız.

2. ÖRNEK ETKİNLİKLERİN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Örnek etkinliklerin verimli şekilde kullanılması ve amacına ulaşması için uygulama sırasında uygulayıcı tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Her bir kazanıma ilişkin etkinliğin uygulanacağı günden bir hafta önce okunması gerekmektedir. Bu sayede ön hazırlık gerektiren etkinlikler için gerekli hazırlığın yapılması kolaylaşacaktır. Bu süreçte;
 - Araç-gereçler kısmı dikkatle incelenmesi ve gerekli araç gereçlerin etkinliğin uygulanacağı güne kadar hazır hale getirilmesi.
 - Uygulayıcı için ön hazırlık kısmının dikkatle incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin uygulama öncesi yapılması
 - Süreç kısmının en az bir kez okunması,
 - İhtiyaç duyulması hâlinde kullanılacak alternatif yöntemler ve eğer varsa özel gereksinimli öğrencileriniz için yapabileceğiniz düzenlemelerin yer aldığı uygulayıcıya not kısmının okunması,
 - Etkinlikte öğrencilere bilgi ya da geribildirim verilebilmesi için hazırlanmış olan etkinlik bilgi notu varsa etkinlik öncesinde incelenmesi önerilmektedir.
- Örnek etkinliklerin süreç kısmında tüm basamaklar açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmiştir ve birbirine bağlıdır. Bu nedenle etkinlik uygulanırken süreçteki hiçbir aşamanın atlanmamasına özen gösterilmesi etkinliğin amacına ulaşması açısından önemli görülmektedir.
- Ders süresi dikkate alınarak olabildiğince fazla gönüllü öğrenciyi sürece katmaya özen göstermek fakat katılım göstermek istemeyen öğrencileri sürece katmaya zorlamamanın etkililiği artıracağı önerilmektedir.
- İki hafta arka arkaya tekrar eden kazanımların içeriklerinin dikkatle incelenmesi, her bir haftada yalnızca o hafta ele alınması gereken konuları ele alıp diğer haftanın konularına değinilmemesi etkinliklerin çerçevesi-

nin daha rahat çizilmesine yol gösterecektir.

- Kazanımlar bir bütün ve birbirini tamamlayıcı şekilde hazırlandığı için etkinliği yapılacak olan kazanım ön bilgiler içeriyorsa sınıf rehberlik programında o konuya ilişkin daha önceki sınıf düzeylerinde yer alan kazanımların dikkatle incelenmesi, eğer öğrencilerin etkinliğin uygulanması sırasında ihtiyaç duyacakları eksik bilgileri varsa etkinlik öncesinde ya da etkinliğin süresini olabildiğince az etkileyecek şekilde öğrencilere aktarılmasının etkinlik sürecini daha etkili hale getireceği düşünülmektedir.

Örneğin, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında 9. Sınıfta uygulayacağınız karakter güçleri ile ilgili bir etkinliğe ilişkin temel bilgiler sınıf rehberlik programında 7. sınıfta yer alabilir. Fakat bu dönemde 9. sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7. sınıftayken bu program yürürlükte olmadığından öğrencilerinizin karakter güçlerine ilişkin bilgileri, etkinliğin uygulanabilmesi için yeterli olmayabilir. Bu durumda etkinliği uygulayacağınız dersten önceki bir zamanda karakter güçleriyle ilgili kısa bilgiler verebilir ya da öğrencilerden etkinliği yapacağınız güne kadar bu konuda bilgi toplamalarını isteyebilirsiniz. Bunun dışında etkinliğinizin süresini planlayarak etkinlik öncesinde de kısaca karakter güçleri konusuna değinebilirsiniz. Program değişikliği sebebiyle 1-2 sene kadar bu tip durumların yaşanması beklenmektedir.

- Özellikle sosyal duygusal gelişim alanında yer alan bazı konular öğrencilerin bir kısmı için hassasiyet içerebilir (örn. beden imgesi). Bu tip durumlarda öğrencilerin olumsuz etkilenmemeleri için her bir etkinliğin önceden okunması yoluyla risk teşkil eden bir durumlarda sınıf içi öğrenci etkileşiminin kontrolü gibi düzenlemeler ile olumsuzlukların önüne geçilmesi sağlanabilir.

3. GRUPLARA AYIRMA ÖRNEKLERİ

Etkinliklerin geliştirilmesi sürecinde öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerde bulunabilecekleri ve iş birliği yapabilecekleri bir ortam oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Böylece öğrencilere;

- Kendisine olan güveni, konu alanına ilişkin tutum ve ilgi gibi özelliklerini artırma,
- Motivasyonlarını artırma,
- Dinleme, empati, uzlaşma, çatışma yönetimi ve gelecekte karşılaşılabilecekleri durumlara transfer edebilecekleri beceriler geliştirmelerine yardım etme,
- "Ait olma" gereksinimlerini karşılamalarına yardım etme,
- Birbirleri hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmalarını, birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlama,
- Başkalarının fikirlerine saygılı olmayı ve hoşgörülü olmayı içselleştirmelerine yardım etme hedeflenmiştir.

Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmesi önemlidir. Aşağıda etkinlik içinde öğrencileri gruplara ayırmada kullanılabilecek örnek çalışmalara yer verilmiştir:

1. Öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum tarihleri Aralık-Şubat ayları arasında olanlar bir grup, Mart-Mayıs ayları arasında olanlar bir grup, Haziran-Temmuz ayları arasında olanlar bir grup, Eylül-Kasım ayları

arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre aylar aralığı azaltılabilir, arttırılabilir).

2. Öğrencilere kardeşleri olup olmadığı sorulur. Tek çocuk olanlar bir grup, 2 kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş olanlar bir grup, 4 kardeş olanlar bir grup gibi gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre tek çocuk ve iki kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş ve daha fazla olanlar bir grup gibi birleştirilerek grup sayıları ayarlanabilir).
3. 4-5 farklı renklerde şekerler bir kutu içine konulur. Öğrencilerin sayısı ve etkinlikte çalışacak grup sayısı dikkate alınarak şekerlerin rengi ve sayısı belirlenebilir. Her öğrencinin kutudan bir şeker alması ve şekerlerin renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.
4. Etkinlikte yer alacak her grup için bir set olacak şekilde küçük kâğıtlar hazırlanır. Her bir sette grupta yer alacak öğrenci sayısı kadar kâğıt bulunmalıdır. Örneğin 30 öğrenciyi 5 gruba ayıracaksanız 5'li kâğıtlardan 6 set oluşturulmalıdır. Her set için bir konu belirlenir ve o konuya ait kavramlar ya da kelimeler kâğıtlara yazılır. Örneğin "değerler" setinde "vatanseverlik, minnettarlık, barış, yardımseverlik, dürüstlük" kelimeleri yer alabilir; "Takım Sporları" setinde "Basketbol, Futbol, Voleybol, Hentbol, Su Topu" yer alabilir. Bu temalar belirlenirken öğrencilerin sınıf seviyelerine dikkat edilmelidir. Her öğrenciden bir kâğıt seçmesi ve sonra arkadaşlarının da içinde yer aldığı seti oluşturmaları ve gruplarını bulmaları istenir.
5. Öğrencilerin isimlerinin ilk harfi alfabenin ilk 7 (ayrılacak grup sayısına göre bu aralık daraltıp, genişletilebilir) harfi ile başlayanlar bir grup, sonraki 7 harfi ile başlayanlar ikinci grubu, sonraki 7 harf ile başlayanlar üçüncü grubu, kalan harflerle başlayanlar dördüncü gruba atanabilir.
6. Öğrencilerin isimlerindeki harf sayısına göre gruplara ayrılabilir. İsminde 4 harf olanlar bir grup, 5 harf olanlar bir grup, 6 harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.
7. Dört mevsim isimleri büyük kartonlara yazılır ve dört farklı köşeye asılır. Öğrencilerden birer mevsim adı söylemeleri istenir ve söyledikleri mevsimin köşelerine gitmeleri istenir. Sınıftaki öğrenciler böylece gruplara ayrılabilir.
8. İçi görünmeyen bir kutuya ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar atılır. Öğrencilerin içlerine bakmadan birer boncuk çekmeleri istenir. Aynı renkte boncuk çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.
9. Öğrencilerden bir kâğıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup şeklinde gruplar oluşturulabilir.
10. Öğrencilerin okula ulaşım şekillerine göre gruplar oluşturulabilir. Yürüyerek gelenler bir grup, ailesi tarafından kendi araçlarıyla bırakılanlar bir grup, servisle gelenler bir grup, otobüs-metro-dolmuşla gelenler bir grup olabilir.
11. Dört ya da beş farklı boyutta öğrenci sayısı kadar çubuk hazırlanır ve bir kutuya konulur. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir.
12. Öğrencilere boş zamanlarında yapmaktan en çok hoşlandığı etkinlik sorularak aynı etkinliği yapmaktan hoşlanan öğrenciler aynı gruplara atanabilir.
13. Öğrencilerden müzik eşliğinde dans etmeleri istenir. Müzik durduğunda üçerli, ikiserli, beşerli grup ol şeklinde yönerge verilebilir.

14. Öğrencilere “aklınızdan bir renk tutun” şeklinde komut verilir. Daha sonra mavi tutanlar kimler? Kırmızı tutanlar kimler? Şeklinde sorularla gruplar oluşturulabilir.
15. Öğrenciler tuttukları takımlara göre gruplara ayrılabilir.
16. Farklı bölgelerden gelen öğrenciler varsa, öğrencilerin doğum yerlerinin olduğu ilin bulunduğu bölgeye göre gruplara ayrılabilir.
17. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek benzer cevapları veren öğrenciler aynı gruplara atanabilir:
 - En sevdiği yemek
 - En sevdiği renk
 - En sevdiği meyve
 - En sevdiği müzik türü
 - En sevdiği oyun
 - En sevdiği çiçek

4- ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİMSEL UYARLAMALAR

Öğrencileri farklı gelişimsel alanlarda desteklemek için hazırlanan bu etkinliklerin uygulayıcıya/öğretmene not kısmında, etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde özel gereksinimli öğrenciler için yapılabilecek öğretimsel uyarlamalara da yer verilmiştir. Bu uyarlamalar farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme için evrensel tasarım ilkeleri kapsamında temellendirilerek çevresel düzenlemeler, materyal uyarlamaları, öğrenme içeriğini farklılaştırma, öğrenme sürecini farklılaştırma ve öğrenme ürünlerini farklılaştırmaya yönelik öneriler şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin/uygulayıcıların etkinlikleri gerçekleştirirken, sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerinin gereksinimlerine göre sürece katılımlarını destekleyecek uyarlamaları yapmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle etkinliklerde yer verilen uyarlama önerilerine ilişkin kavramsal çerçeve bu kısımda da başlıklarıyla özetlenmiştir:

Çevresel Düzenlemeler: Özel gereksinimli öğrencilerin fiziksel çevresini ısı, ışık ve oturma düzeni açısından düzenleme boyutunda; sosyal çevresini ise etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde küçük grup çalışmalarına yer verilmesi ve akranları ile farklı şekillerde bir arada olmasına yönelik düzenlemeler boyutunda ele alınarak çeşitli öneriler sunulmuştur. Örneğin, materyal seçim ve dağıtımında çocuklardan destek alma, küçük grup çalışmalarında öğrencilere akran eşleşmesi yapılması gibi önerilere yer verilmiştir.

Materyal Uyarlamaları: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecine katılımlarını desteklemek üzere etkinlik materyallerinde yapılan değişiklikleri ve düzenlemelere yönelik öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yapraklarındaki yazıların puntolarının büyütülerek veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hale getirilmesi; materyallere tutarken kavramayı artırıcı parçalar/özellikler ekleme gibi önerilere yer verilmiştir.

Öğrenme İçeriğini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin gelişim ve öğrenme özelliklerine göre etkinliklerde öğretilecek içeriğin basitleştirilmesine ya da çeşitlendirilmesine yönelik uyarlama önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, etkinlik sürecindeki çalışmaların özel gereksinimli öğrenciler için küçük parçalara bölünerek aşamalı hale getirilmesi, tartışma sorularının basitleştirilerek öğrencilerin katılımlarının desteklenmesi, öğrenciden etkinliğin tamamı yerine sınırlı miktarının/bölümünün yapılmasının istenmesi etkinliklerin basitleştirilmesine yönelik öneriler kapsamında sunulmuştur. Etkinliklere öğrencilerin gereksinimlerine göre, katılımlarını artıracak şekilde müzik, resim gibi çalışmaların eklenmesi ise etkinlikleri çeşitlendirmeye yönelik ele alınmıştır.

Öğrenme Sürecini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin katılımlarını desteklemek üzere etkinlik sürecindeki etkileşimin düzenlenmesine ilişkin öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, özel gereksinimli öğrencilere neyin nasıl yapılacağını anlatmak üzere yetişkin ya da akran desteğinin sunulması, etkinlikte yer alan çalışma yaprakları yapılırken öğrencilerin bireysel olarak desteklenmesi; onlara geribildirim sunulması ve soru sorulduğunda yanıtlara yönelik çeşitli hatırlatıcıların kullanılmasına yönelik öneriler verilmiştir.

Öğrenme Ürünlerini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecinde öğrendiklerini (kazanımlarını) kendi özelliklerine göre farklı şekillerde ifade edebilmesine yönelik uyarılma önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yaprakları ile çalışılırken öğrencilerin farklı şekillerde tepki vermelerine (yazmak yerine resim yaparak ifade etmelerine ya da sözel olarak anlatmak yerine yazarak anlatmalarına) fırsat tanıma, soru sorulduğunda sözel olarak değil resimli kartlardan seçerek yanıt verme gibi öneriler sunulmuştur.

Etkinliklerin gerçekleştirilme sürecinde özel gereksinimli öğrencilerin katılımların desteklenmesine yönelik bu kavramsal çerçevede ifade edilen öğretimsel uyarlamaların, uygulayıcıların/öğretmenlerin öğrencilerini desteklemeye yönelik farkındalık sağlayan öneriler olduğu unutulmamalıdır. Sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin mevcut performansı ve gelişimsel özelliklerine göre bu önerilerden hangilerine etkinliklerde yer verilip verilmeyeceği öğretmenlerin/uygulayıcıların kararı ile belirlenebilir.

5- ÖRNEK ETKİNLİKLER

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YAŞAM KARNEM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder./1. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karga resmi 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karga resminin çıktısı alınır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilerek etkinlik başlatılır. <i>"Merhaba arkadaşlar. Size bir resim göstermek istiyorum. Sizden bu gösterdiğim resimle ilgili düşünmenizi ve fikir yürütmenizi istiyorum."</i> 2. Karga görseli öğrencilere gösterilir ve bir süre karga ile ilgili düşünceleri istenir. (Karga görselinin çıktısının alınmadığı durumlarda tahtaya büyük harflerle "KARGA" yazılır). Bu kuş türünün özellikleri, ne işe yaradığı, üstün ve güçlü yönlerinin neler olabileceği, neler yapabileceği ile ilgili fikir yürütmeleri söylenir. Daha sonra birkaç gönüllü öğrencinin cevabı alınır. 3. Kısa bir süre sonra etkinlik ekindeki karga görselinin altında yer alan bilgi notu uygulayıcı tarafından okunduktan sonra şu açıklama yapılır: <i>"Çoğu zaman kargaların bütün kuş türleri içerisinde hiçbir işlevi ve özelliği olmayan bir canlı olduğunu düşünürüz. Oysaki kargalar üzerine birçok bilimsel deney yapılmış ve kuş türleri içerisinde en zeki hayvan türü olduğu saptanmıştır. Yani her canlının üstün olduğu bir yönü bulunmaktadır. Bu insanlarda da böyledir. Her insanın başarılı olduğu ve diğerlerinden güçlü ve üstün olduğu yönleri bulunmaktadır. Bunları görmek, farkına varmak ve takdir etmek gerekir."</i> 4. Daha sonra aşağıdaki açıklamayla birlikte etkinliğin hedefi kısaca öğrencilere açıklanır: 5. <i>"Yaşamın tüm alanlarında bizi mutlu eden, iyi olmamıza etki eden güçlü</i>

yönlerimiz de başarı olarak değerlendirilir. Başarı deyince sadece okuldaki akademik başarımız anlaşılmalıdır. Başarılarımız bizim hayatta ilerlememizi sağlayan, iyi oluşumuza katkı sağlayan durumlardır. Sosyal yaşamımızda, kişiler arası ilişkilerimizde, okul yaşamımızda, aile yaşamımızda, kişisel özelliklerimiz ve becerilerimiz bakımından herkesin mutlaka başarılı olduğu bir veya daha fazla özelliği bulunur. Bunları fark ederek pozitif yönlerimizi görmek, bu özelliklerimizi takdir etmek ve onaylamak önemlidir. Bu etkinlikte tüm yaşam alanlarımızda başarılı olduğumuz yönlerimizi takdir etmenin önemi üzerinde duracağız.

6. Aşağıdaki sorularla etkileşim başlatılır:

- Hayatta başarılı olduğunuz alanların farkında mısınız?
- Gücünüzü oluşturan kaynakların, başarılı olduğunuz alanların neler olduğunu hiç düşündünüz mü?
- Sizi farklı kılan, yaşitlarınızdan daha iyi yönleriniz neler olabilir?
- Bu özellikleriniz sizin hayatta daha mutlu ve iyi olmanıza nasıl katkılar sağlıyor olabilir?

7. Öğrencilerin cevapları alındıktan aşağıdaki açıklama yapılır:

"Şimdi sizlerden gözlerinizi kapatmanızı ve tüm yaşamınızı göz önüne getirerek başarılı, güçlü, iyi ve üstün gördüğünüz yönlerinizi ve özelliklerinizi düşünmenizi istiyorum"

8. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

"Biraz önce tüm yaşamınızı düşünerek zihninizde canlandırdığınız ve kendinizi başarılı gördüğünüz özelliklerinizi boş bırakılmış cümleleri tamamlayarak yazınız. Sadece akademik başarılarınızı düşünmeyin. Tüm yaşam alanlarındaki iyi, üstün ve olumlu gördüğünüz özelliklerinizi ve başarılı yönlerinizi de buna dâhil etmelisiniz."

9. Öğrencilerden çalışma yaprağını tamamladıktan sonra cevaplarını sınıfla paylaşmaları istenir. Bu süreçte tüm öğrenciler başarılarına ilişkin yazdıklarını sınıfla paylaşmaları için cesaretlendirilir. Konuşmak istemeyen öğrencilere anlatması yönünde ısrar edilmez. Öğrencilerin kendilerini başarılı buldukları özelliklerini paylaştıklarında onay ve takdir cümleleri kullanılır. Sınıftaki diğer öğrenciler arkadaşlarının paylaştığı özellikleri yansıtıcı düşünmeyle mütalaa etmeleri ve uygun özellikleri onaylamaları için desteklenir.

10. Aşağıdaki sorularla etkileşim sürdürülür:

- İnsanların başarılı yönlerini takdir etmesinin, onaylamasının ve kendisine ilişkin pozitif düşünmesinin ne gibi katkısı olabilir?
- Siz başarılı yönlerinizi takdir ediyor ve kendinizi onaylıyor musunuz?
- Kendinizi takdir etmek için neler yapıyorsunuz?

11. Duygularını ve düşüncelerini ifade ettikten sonra öğrencilerden çalışma yaprağının altındaki boşluğa kendilerini başarılı gördükleri yönlerine ilişkin

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

bir takdir cümlesi yazmaları istenir. Örneğin "BAŞARILI YÖNLERİMİ TAKDİR EDİYORUM", "TAKDİR EDİLECEK ÖZELLİKLERE SAHİBİM" gibi. İsteyen öğrencilerin formları tahtaya yapıştırılır.

12. Etkinlik aşağıdaki konuşma ile sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler; her insanın başarılı özellikleri vardır. Başarılarımızın farkında olduğumuz kadar kendimizi onaylamamız, bu özelliklerimizden dolayı kendimizi takdir etmemiz başarılarımızı artırmak, iyi ve mutlu olmak için önemlidir. Başarılarınızı hep takdir edin."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden her gün kendilerinde başarılı gördükleri bir durumu günlüğe aktararak kendilerini takdir etmeleri istenir.
2. Evde bir kâğıda başarılı gördükleri özelliklerini takdir eden cümleleri yazarak fotoğrafını çekip sizinle paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1'in çoğaltılmasında güçlük yaşanırsa tahtaya bölmeler yapılarak gönüllü öğrencilerden sırayla cümleleri tamamlamaları ya da defterlerindeki bir boş sayfaya yarım kalan cümleler yazdırılarak tamamlamaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlik sürecindeki sorular "Neleri daha iyi yapıyorsun?, Hangi alanlarda başarılısın sence?" gibi basitleştirilerek sorularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 puntolar büyütülerek ve kontrast renkte bir zemin üzerine hazırlanarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir.
3. Çalışma yaprağı sözel olarak yanıt alınarak, resim/çizim yapılarak doldurularak farklı şekillerde tepki alınabilir.

Etkinliği Geliştiren

Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Okul yaşamı, arkadaşlık ilişkileri, aile yaşamı, çevreyle ilişkiler ve kişisel becerilerinizi düşünerek kendinizi iyi, üstün, güçlü ve başarılı gördüğünüz özelliklerinizi aşağıdaki cümleleri tamamlayarak yazınız. Mümkün olduğu kadar boş bırakmamaya çalışınız

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ

1.
..... başarılıyım.
2. Güçlü olduğum özelliğim
.....

OKUL YAŞAMI

1. Kolay yapabildiğim ve başarabildiğim şey
.....
2.
..... daha iyiyimdir.

AİLE İLİŞKİLERİ

1. Çok iyi olduğum bir yönüm
.....
2.
..... başarılıyım

KİŞİSEL BECERİLER / ÖZELLİKLER

1.
.....iyi yapabilirim.
2. Kendimi başarılı bulduğum konu
.....

ÇEVRE – TOPLUM İLİŞKİLERİ

1.
.....konusunda çok başarılıyım.
2.
.....beni farklı ve iyi kılan özelliğimdir.

Etkinlik Bilgi Notu

Yeni Zelanda'da yapılan bir deneyde, 8 etaplık bir yiyeceğe ulaşma parkurunu 2.5 dakikada tamamlamışlardır. Parkur başındaki şeffaf bir kutuda bir yem ve onu almaya uzunluğu yetmeyen bir çubuk vardır, parkur sonundaki kutuda ise yeteri uzunlukta ama dikine yerleştirilmiş ve karganın alamayacağı uzaklıkta bir diğer çubuk. Aradaki diğer kutularda ise, ilk kutudaki kısa çubukla alınabilecek mesafede çakıl taşları bulunur. Bizim şampiyon karga önce ilk kutudan kısa çubuğu alır, onunla diğer kutulardaki taşları toplayıp, son kutuya atıp, uzun çubuğun dengesini bozarak düşürür ve onunla ilk kutudaki yemi alarak afiyetle yer. Bilim insanları bazı karga türlerinin zekâlarının 7 yaşındaki çocuklarınkine denk olduğunu iddia etmektedirler.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik konulardaki güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerini fark eder. / 2. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1.Çalışma Yaprağı-1 2.Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1.Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde hazırlanır. 2.Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere yapılacak olan etkinliğin akademik konularla ilgili güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerin keşfi ile ilgili olduğu vurgulanarak etkinliğin amacı açıklanır.2. Öğrencilerden kısa bir süre için okula (ilkokul birinci sınıfa) başladıkları ilk günlere dönmeleri ve o heyecanı yaşadıkları ilk anılarını hatırlamaları istenir. Ardından öğrencilerin hatırladıkları anıların kendilerinde hangi duyguları uyandırdığı sorularak paylaşım yapmak isteyen gönüllü öğrencilere söz verilir.3. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Hepimizin dersler, konular, öğrenme biçimleri, öğrenme becerileri, derslerle ilişkili eğitsel alanlar gibi akademik konularda güçlü olduğumuz alanlar olduğu gibi güçlendirmemiz gereken yönlerimiz de vardır. Akademik konularla ilgili güçlü olduğumuz alanları düşündüğümüzde kendimizi daha mutlu ve yeterli hissederken, daha geliştirilmesi gereken yönlerimiz bazen kaygı ve yersizlik duygusu oluşturabilir. Okula başladığımız ilk günlerden, şu an bulunduğunuz zamana kadar geçen süredeki eğitim yaşantınızda, hatırladığınızda akademik konularla ilgili olarak size kendinizi güçlü hissettiren, mutluluk, gurur ve başarılı olma duygusu uyandıran dersler, konular, öğrenme becerileri, eğitsel alanları ve çalışmalarını hatırlamaya çalışmanızı istiyorum"</i>4. Yeterli düşünme süresi verildikten sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilerek gelen cevaplar sınıfla paylaşılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Hatırladığınızda sizde özellikle mutluluk ve akademik olarak güçlü olma duygusu uyandıran dersler, eğitsel alanlar, çalışmalar, konular, öğrenme becerileri neler?
 - Hatırladığınızda size “*geliştirilmesi gerekli*” dedirten akademik konularla ilişkili yönleriniz neler?
 - Akademik konularda güçlü olduğunuz hissini uyandıran bu yaşantılarınızın oluşmasında hangi özelliklerinizin katkısı olmuş olabilir?
5. Sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-1 asılır ve “*posterde, akademik konularda güçlü olmayı sağlayan bazı özellikler yer alıyor birlikte inceleyelim*” yönergesiyle dikkat çekilerek öğrencilerin posterde yer alan özellikleri kısaca okumaları sağlanır.
6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır. Öğrencilerden lise eğitiminde yer alan dersleri, konuları, öğrenme becerileri, yöneldikleri eğitsel alanları ve bu alanlarla ilgili yaptıkları çalışmaları düşünerek; kendilerini güçlü ve geliştirilmesi gerekli olarak algıladıkları akademik konular ve faaliyetleri Çalışma Yaprağı-2’de yer alan akademik konular sütununa yazmaları söylenir. Daha sonra yazdıkları her bir akademik konu için kendilerini değerlendirdikleri düzeyi puanlayıp, verdikleri puanı ne kadar güçlüyüm sütunundaki cetvelde yuvarlak içine almaları istenir.
7. Öğrencilerin akademik konularla ilgili güçlü ve geliştirmeleri gereken yönlerini değerlendirmeleri tamamlandıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak Çalışma Yaprağı-2’nin kalan kısmını doldurmaları için süre verilir:
- “Şimdi sizden akademik konularla ilişkili her bir başlığa verdiğiniz puanları da dikkate alarak o alanlarda sizin güçlü olmanıza katkı sağlayan özelliklerinizi posterdeki özellikleri de dikkate alarak beni güçlü yapan özelliklerim sütununa yazmanızı istiyorum”*
8. Öğrenciler formu doldurduktan sonra aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşimi başlatılır.
- Kendinizi daha güçlü olarak algıladığınız akademik konular (ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi, vb) hangileri?
 - Öğrenmeyi kolaylaştıran hangi özelliklerinizin bu alanlarda güçlü olmanıza katkısı olduğunu düşünüyorsunuz?
 - Kendinizi hangi akademik konularda (ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi, vb) geliştirmeniz gerektiğini düşünüyorsunuz?
 - Daha önce fark etmediğiniz ancak şimdi aslında güçlü olduğunuzu tespit ettiğiniz bir ders, eğitsel alan/çalışma, konu, öğrenme becerisi, öğrenme biçimi var mı?
 - Daha önce fark etmediğiniz ancak geliştirilmesi gerektiğini fark ettiğiniz akademik konular neler?
 - Diğer akademik konularda başarınızda katkısı olan ve güçlendirmeniz gereken alanlara da katkı sağlayacağını düşündüğünüz özellikleriniz neler?
9. Benzer ve farklı düşünen öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları sağlandıktan

Süreç (Uygulama Basamakları)

sonra sınıfa aşağıdaki sorular sorulur.

- Bütün alanlarda başarılı ya da güçlü olabilir misiniz? Neden?
- Kendinizi güçlü olarak algıladığınız akademik konularla daha çok güçlendirmeniz gereken alanlar arasında ne gibi farklılıklar var?
- Geliştirilmesi gereken özellikleriniz çalışmalarınızı yeniden gözden geçirmek, hedeflerinizi belirlemek ve motivasyon oluşturmaya ne yönde bir katkı sağlayabilir?
- Güçlü olduğunuz yönler akademik motivasyonunuza ne gibi katkılar sağlar?
- Akademik konularda geliştirilmesi gereken özelliklerinizi güçlendirmek için neler yapabilirsiniz?

10. Öğrencilerden gelen cevapların sınıfla paylaşılmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

"Bugün sizlerle akademik konularda ilerleyebilmek ve başarılı olabilmek için güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerimizi değerlendirdik. Yaptığımız çalışmalarda her birimizin güçlü yanlarının olduğunu ve geliştirilmesi gereken özellikleri olduğunu gördük. Güçlü yanlarımız bizi çalışmalarımızda destekler ve kolaylaştırıcı olurken, geliştirilmesi gereken özelliklerimiz açılmamış tohumlar gibidir. Onları sulayıp ortaya çıkmasını sağladığımızda bizi daha da ileri taşır. Gelişmeye açık özelliklerimizi fark etmek ve geliştirmek için çalışmak güçlü yanlarımızı bilmek kadar önemlidir."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerin yıl içerisinde kendilerini güçlü olarak tanımladıkları akademik alanlarla ilgili ortaya koydukları/geliştirdikleri ürünleri (resim, şiir, kompozisyon, kitap, deney düzeneği, proje vb.) sınıfta sergilemeleri istenir.
2. Öğrencilere yıl içinde etkinliğin Çalışma Yaprağı-1 verilerek geliştirmeleri gereken akademik konularla ilgili çalışmalarını tekrar 10 ile 100 arasında puanlamaları ve aldıkları puana katkısı olduğunu düşündükleri özelliklerini yazmaları istenir. Bu yolla akademik durumlarındaki değişimi tespit etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Uygulayıcı okul imkânlarının kısıtlı olması durumunda posterde yer alan bilgileri etkinlikten önce sınıf tahtasına yazarak hazırlayabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Grup çalışması yapılarak akranların birbirine soru sorabileceği şekilde sosyal ortam düzenlenebilir.
2. Sorular basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-2'nin doldurulmasında akran desteği ya da öğretmen desteği sunulabilir. Gerekirse ek süre verilebilir.
4. Çalışma yaprağındaki akademik konulardaki doldurulması gereken alanların sayısı azaltılarak etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Çiğdem SESLİ

GÜÇLENDİREN ÖZELLİKLER

Azim

Düzenli
Çalışma

İrade

Sabırlı
Olma

Dikkat

Merak

Cesaret

Hırslı

Öz Disiplin
Sahibi
Olma

Değişime
Açıklık

Hayal
Gücü

Düzenli
Olma

Girişkenlik

Analitik
Düşünme

Duygusal
Kararlılık

Öğrenme
Aşkı

Araştırmacı
Olma

Eleştirel
Düşünebilme

Açık Fikirli
Olma

Sorumluluk
Alabilme

Yaratıcılık

Planlama
Becerisi

Başarı
Yönelimli
Olma

Kendine
Yetebilme

Bağımsız
Düşünebil-
me

Çalışma Yaprağı 2

GÜÇLENDİRME CETVELİM

Akademik konular (ders, konu, eğitsel alan, eğitsel çalışma, öğrenme biçimi, öğrenme becerisi vb)	Ne Kadar Güçlüyüm (10 ile 100 arasında her bir akademik konu/alan/çalışma için ortalama bir düzey işaretleyiniz)	Beni Güçlü Yapan Özelliklerim
		
		
		
		
		
		
		
		
		

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇALIŞ VE BAŞAR!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Başarmak için çalışmanın gerekliliğine inanır./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere "Hayatınızda çok istediğiniz bir şeyi başardığınız bir anınızı düşünün. Bu başarıya giden yolda neler yaşadınız? Nasıl başarılı oldunuz?" sorusu yöneltilir. Gönüllü öğrencilerin cevapları dinlendikten sonra tahtaya Honore De Balzac'ın "Bilginin efendisi olmak için çalışmanın kölesi olmak gerekir" sözü yazılır ve öğrencilere bu sözle ilgili neler düşündükleri ve bu söz ile kendi başarı hikâyeleri arasında nasıl bir ortak nokta olduğu sorulur. Gelen cevaplar doğrultusunda ortak nokta olan bir şeyi başarmak için çaba sarf etmek, yılmadan, azimle çalışmak gerektiğine dikkat çekilerek etkinliğin amacının başarmak için çalışmanın gerekliliğine inanmak olduğu açıklanır. Sınıf 5'er kişilik gruplara ayrılır ve başarılı olmak için yapılması gerekenlerin neler olduğu sorulur, uygulayıcı her gruba Çalışma Yaprağı-1'i dağıtır ve her grubun akıllarına gelen fikirleri bu kâğıda yazmaları istenir. Gruplara listelerini tamamlamaları için süre verilir, süre bitiminde grup sözcülerinin oluşturdukları listeleri tüm sınıfla paylaşmaları sağlanır. Uygulayıcı tarafından grupların fikirleri tahtaya not edilir. Bu paylaşım yapıldıktan sonra gruplara üzerinde başarmak için çalışmak gerektiğine vurgu yapan sözlerin yazılı olduğu Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve her gruptan bu sözleri okuduktan sonra kendi gruplarının özlü sözünü oluşturmaları istenir. Her grup kendi özlü sözünü sınıf ile paylaştıktan sonra etkinlik aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir. <ul style="list-style-type: none"> Başarılı olmak için neler yaparsınız? Başarmak için çalışmayı engelleyen ne gibi durumlar olabilir?

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Başarılı olmak için çalışırken karşılaştığınız zorluklarla nasıl başa çıkarsınız?
 - Bu etkinliği yaparken neleri fark ettiniz?
4. Aşağıdaki yönerge öğrencilere verilerek etkinlik sonlandırılır: *“Edison ampülü icat etmeye çalışırken 1.000 kere başarısız olmuş fakat her seferinde öğrendiklerine odaklanarak en sonunda ampülü icat etmiştir ve evlerimize ışığı getirmiştir. Bu meşhur hikâyeden de anlaşılacağı gibi bir konuda başarılı olmak için yılmadan çalışmak, kolay pes etmemek ve sabretmek gereklidir.”*

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Grupların hazırladığı listeler ve özlü sözler sınıf panosuna asılabilir.
2. Öğrencilerden ünlü insanlara ait başarı öykülerini araştırıp sınıfta paylaşmaları istenebilir.

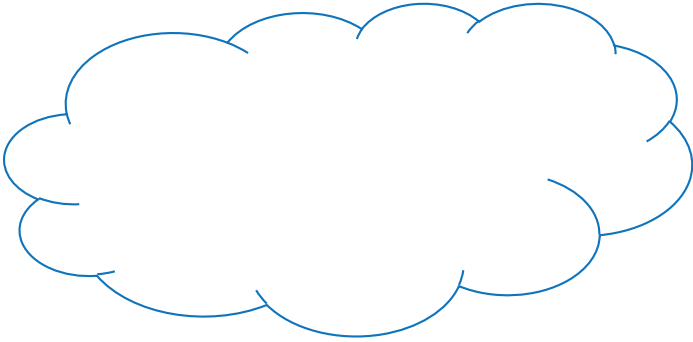
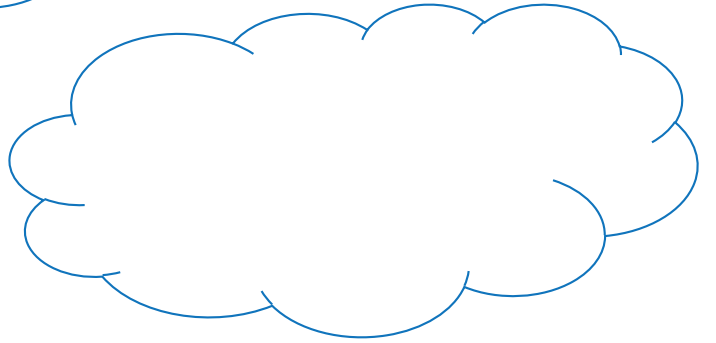
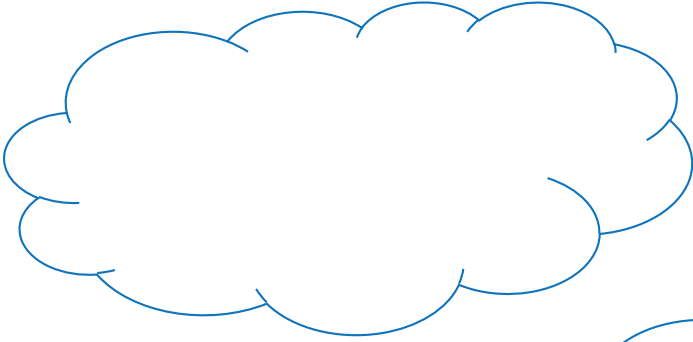
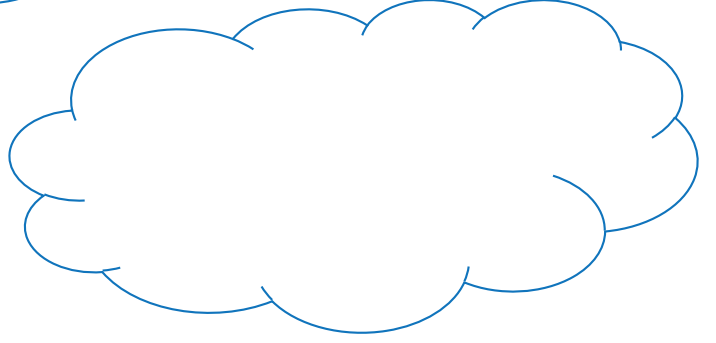
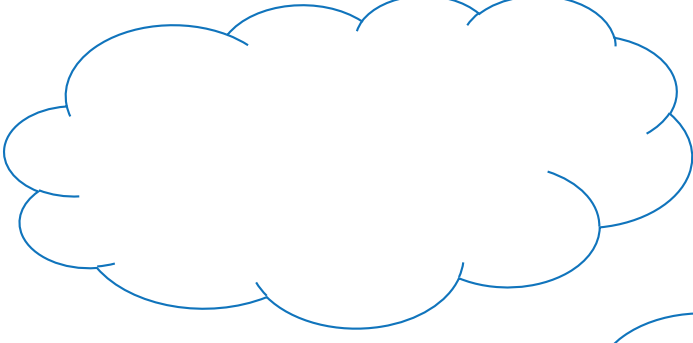
Uygulayıcıya Not

- Özel gereksinimli öğrenciler için,
1. Çalışma Yaprağı 2’de yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenerek ya da punto büyütülerek materyallerde uyarlama yapılabilir.
 2. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
 3. Öğrencinin dahil olduğu grupta kendi düzeyine göre bir başarı hikayesini anlatması sağlanarak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Etkinlik Düzenleme Kurulu

BAŞARIYA GİDEN YOLDA...

Çalışma Yaprağı 2

Tırmanmayı göze alan zirvenin hazzını yaşar.

Başarı her gün tekrarlanan küçük çabaların toplamıdır.

Hiç kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır.

Hayatta başarılı olman için üç şey lazımdır: Dikkat, intizam ve çalışmak.

Devler gibi eserler bırakmak için karıncalar gibi çalışmak lazım.

Sizin Çalışma ve Başarma Özlü Sözüünüz:

A large empty square box with a black border, surrounded by four blue triangles pointing outwards from the corners, intended for writing a motto.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KİŞİLİK YAPBOZUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişilik özelliklerine ilişkin farkındalık geliştirir./4. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yapağı-12. Çalışma Yapağı-23. Çalışma Yapağı-34. Resim görüntüsünü yansıtma için etkileşimli tahta, projeksiyon ya da bilgisayar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Resim görüntüsü yansıtma için etkileşimli tahta hazır hale getirilir.(Etkileşimli tahtaya alternatif olarak bilgisayar yada projeksiyon kullanılabilir)2. Çalışma Yapağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.3. Çalışma Yapağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yapağı-1’de verilen fotoğraf etkileşimli tahtadan öğrencilere yansıtılır ve uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır. <i>“Bugün sizlerle önemli bir konu üzerinde duracağız. Üzerinde duracağımız konuya geçmeden önce şu resme bakmanızı istiyorum. Bu resim sizin için ne ifade ediyor?”</i>2. Öğrencilerin cevapları alınır ve öğrencilerden “kişilik” yanıtı geldiğinde aşağıdaki ifade belirtilir (öğrencilerden kişilik cevabı gelmediğinde uygulayıcı bazı yönlendirici sorularla ya da ipuçları ile kişilik kelimesini buldurmaya çalışabilir). <i>“Bugün sizlerle kişilik ve kişilik özellikleri üzerinde duracağız. Bu konu herkes için önemli olmakla birlikte özellikle gençler için üzerinde özenle durulması gereken bir konudur. ”</i>3. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Kişilik nedir?
 - Kişilik özellikleri denince aklınıza ne gelir?
 - Kişilik özelliklerimizi bilmemizin bizlere ne gibi faydaları olur?
4. Öğrencilere çok sayıda kişilik özelliği olduğu ifade edilerek Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve öğrencilerden çalışma yaprağında yer alan kişilik özelliklerini incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir.
 5. Gönüllü öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir.
 6. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır ve çalışma yaprağının ilk bölümünde yer alan soruları cevaplamaları istenir.
 7. Her insanın bir yapboz gibi birçok özelliğe sahip olduğu ve bunların kişiliği oluşturduğu belirtilerek öğrencilerden bu kez Çalışma Yaprağı-3'ün ikinci bölümünü doldurmaları istenir.
 8. Gönüllü öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir.
 9. Aşağıdaki sorular yöneltilecek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir.
 - Etkinlik sırasında neler hissettiniz?
 - Etkinlik sırasında neleri fark ettiniz?
 - Etkinlik sırasında kendiniz ya da arkadaşlarınızla ilgili sizi şaşırtan bir şey oldu mu?
 - Sahip olduğunuz kişilik özelliklerinizin yaşamınızı nasıl etkilediğini daha önce düşündünüz mü?
 10. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

"İnsanlar fiziksel görünüşleri, bilişsel yetenekleri, değer yargıları gibi pek çok başlıkta birbirlerine benzemedikleri gibi, gösterdikleri davranışlar açısından da birbirlerine benzememektedir. Bireyler kendilerini sıcakkanlı, açık sözlü, heyecanlı, çekingen, girişken, anlayışlı, hoşgörüsüz, güvenilir, gibi farklı biçimlerde tanımlarlar. Bireylerin kendilerini tanımlamak için kullandığı farklı kavramlar kişiliğin oldukça geniş bir kavram olduğunu göstermektedir. Kişilik, "bireyleri, diğer diğer bireylerden ayırt eden, bireyin kendisine özgü olan, oldukça kararlılık gösteren ve bireyin uyum tarzını içeren duygu, düşünce ve davranış örüntüleri" olarak tanımlanabilir. İnsanları farklılaştıran özelliklerin toplamını ve farklı ortam ve zamanlarda sergilenen davranışlardaki kararlılığı ifade eden kişilik, yaşam boyunca kendine özgü bir gelişim gösterir. Bu nedenle sahip olduğumuz kişilik özelliklerini bilmek ve bu özelliklerimizin davranışlarımıza nasıl yansıdığını fark etmek önemlidir."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilecek bir sonraki haftaya bu soruların cevaplarını içeren bir poster hazırlamaları istenebilir.
 - Kişilik özellikleri ve zaman arasında ilişki var mı?
 - Geliştirmek istediğiniz kişilik özelliğiniz var mı?

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 için eğer etkileşimli tahta yok ise ilgili fotoğrafın öğrencilere çıktı alınarak gösterilmesi sağlanır.

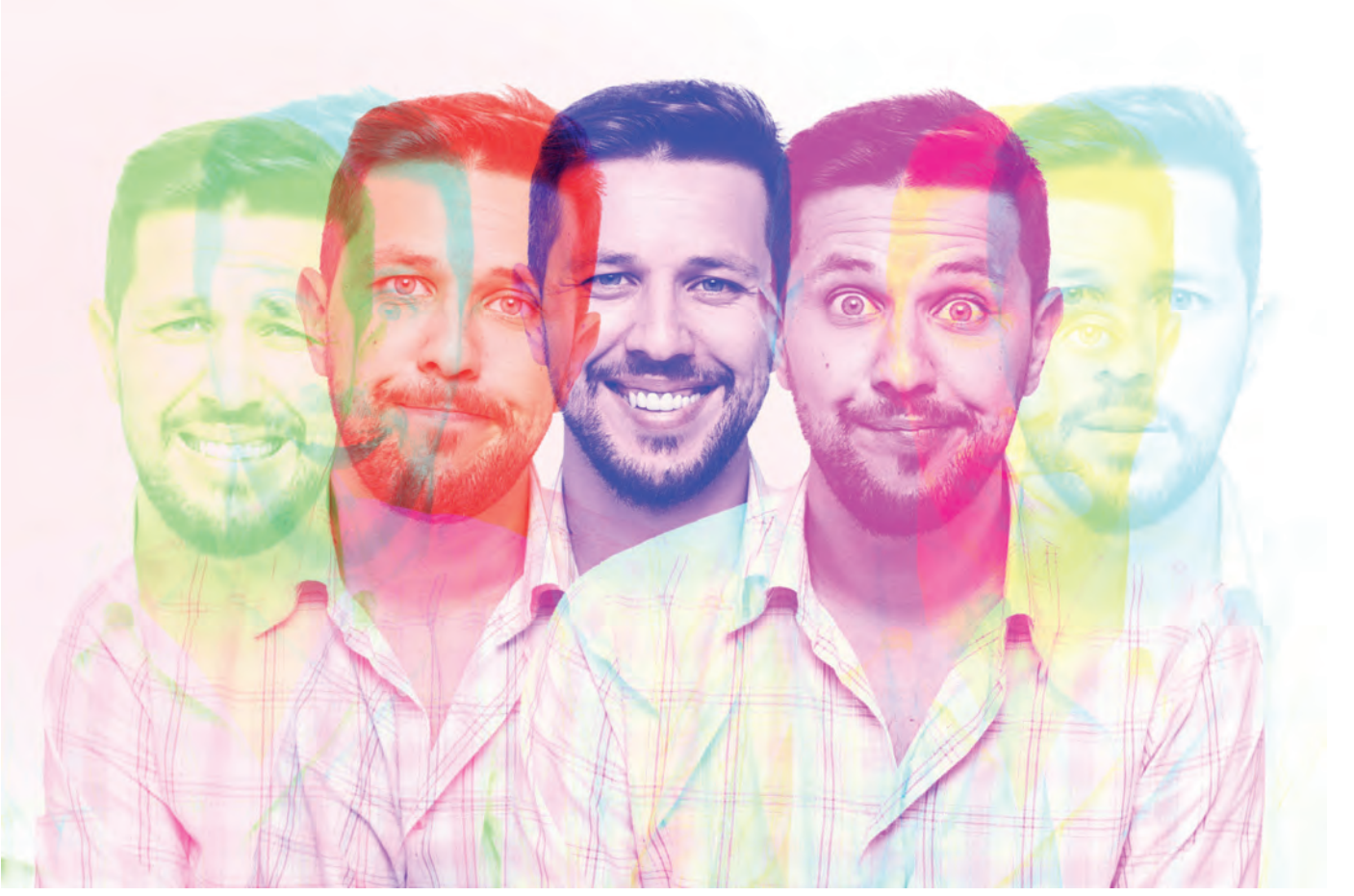
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma kâğıtlarının dağıtımında öğrencilere görev verilerek etkinlik sürecine katılımları sağlanabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2 puntoları büyük ve kontrast renkte zemin üzerine hazırlanarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-3 yapılırken akran desteği ya da öğretmen desteği sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yapağı 1

Çalışma Yaprağı 2

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Samimi	Yenilikçi	Öne çıkan	Lider
Duyarlı	Geniş görüşlü	Hırslı	İlgileri geniş
Yardımsaver	Güçlü	Kaygısız	Alçak gönüllü
Cana yakın	Hayal gücü kuvvetli	Baskın/Belirgin	Uzlaşmacı
Güvenli	Canlı	Ciddi	Yeni ilişkilere açık
Empatik	Dikkatli	Yumuşak başlı	İyimser
Anlayışlı	Merhametli	Rahat	Fedakâr
Sakin	Affedici	Sosyal	Tutarlı
Dürüst	Girişken	Kaygılı	Disiplinli
Cesaretlendirici	Sanata ilgili	Şüpheli	İş birliği yapan
Açık fikirli	Meraklı	Çözüm odaklı	Neşeli
Sabırlı	Gayretli	Düzensiz	Kendine güvenen
Esprili	Hazırlıklı	Hırslı değil	Doğrucu
Dostça	Atak	Meraksız	Düzenli
Sorumlu	Karamsar	Huzurlu	Fedakâr

İzlediğiniz film ya da dizideki önemli karakter/karakterlerin kişilik özelliklerini yazınız.

.....

Okuduğunuz bir kitaptaki karakter/karakterlerin kişilik özelliklerini yazınız.

.....

Okuduğunuz bir kitapta ya da izlediğiniz bir film/dizide kendinize yakın bulduğunuz veya kendinize benzettiğiniz karakter oldu mu? Hangi yönleri ile benzerlikleriniz olduğunu düşünüyorsunuz?

.....

Çalışma Yaprağı 3

- Arkadaşlarım benim..... olduğumu söyler.
- Ailem benim olduğumu söyler.
- Öğretmenlerim benim..... olduğumu söyler.

Yukarıdaki yapboz parçalarına sizi en iyi tanımlayan kişilik özelliklerinizi yazınız.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AİLE HALKASI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Ergen-ebeveyn ilişkilerini değerlendirir. / 5. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Kâğıt-Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 poster şeklinde hazırlanarak tahtaya asılır ya da tahtaya yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden tahtaya asılan ya da yansıtılan Çalışma Yaprağı-1'deki görseli incelemeleri ve aşağıdaki soruları düşünmeleri istenir. <ul style="list-style-type: none"> Bu resimde ne görüyorsunuz? Bu resme yönelik belirttikleriniz ile aile kavramı arasında bir ilişki var mı? Aile nedir? Aile neye benzer? Neden? 2. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir. <p><i>"Bugün sizlerden ailenizin bir tablosunu çizmenizi isteyeceğim. Bu tabloda aile üyelerinizi halkalarla temsil edeceksiniz. Öncelikle sizden ailedeki kişilerle ilişkilerinizi düşünmenizi istiyorum."</i></p> 3. Aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır. <ul style="list-style-type: none"> Ailedeki kişilerle ilişkileriniz nasıl? Ailenizde zaman zaman çatışma yaşıyor musunuz? Hangi konularda çatışma yaşıyorsunuz?

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Ailenizde kimle bağıınız daha kuvvetli?

4. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Aşağıdaki yönerge verilir.

“Şimdi elinizdeki Çalışma Yaprağı-2 tablosunu tamamlamaya başlayabilirsiniz. Az önceki soruları da düşünerek aile üyelerini temsilen halkalar çizmenizi istiyorum. Bu halkalar birbirine yakın, birbirine uzak ya da iç içe geçmiş şekilde olabilir. Ayrıca halkaları büyüklü küçüklü istediğiniz şekilde çizebilirsiniz. Sizden istediğim ailenizi yansıtan bir tabloyu ortaya çıkarmanız”.

5. Öğrencilere çalışma yaprağını tamamlamaları için verilen 2-3 dakikanın ardından aşağıdaki yönerge verilir:

“Evet, tabloyu tamamlamak üzeresiniz. Şimdi çizdiğiniz halkaların içine kimi çizdiğinizini yazın. Örneğin: Anne, Baba, Kardeşim Defne, Abim Ömer gibi.”

6. Aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır:

- Çizilen halkaları temsil eden kişilerle ilişkiniz nasıl?
- Hangi halka daha büyük?
- Hangi halka size daha yakın?
- Hangi halkayla daha çok çatışma yaşıyorsunuz?
- Hangi halkayla bağlılığınız daha düşük?

7. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

“Bugün sizlerle ailenizi ve ailedeki bireylerle olan ilişkinizi konuştuk Bu süreci özellikle ebeveynlerinizle olan ilişkilerinizin üzerinde durarak tamamlamak istiyorum.”

8. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak etkinlik sonlandırılır:

- Ebeveynlerinizle (anne-baba) ilişkilerinizde sizin rolünüz nedir?
- Ebeveynlerinizin davranışları sizi nasıl etkiliyor?

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Bir sonraki haftaya kadar öğrencilerden ebeveynleri ile ilişkilerini gözlemlenmesi istenir.
2. Ebeveynleriyle ilişkilerini daha iyi hale getirmek için öğrencilerin yapabileceklerine ilişkin not almaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kendi boş kâğıtlarına aile halkalarını çizmeleri sağlanır. Bu etkinlik yapılırken müzik dinletilebilir.
2. Aileye yönelik çizilen halkaların içine kimi çizdiğini yazmaları hususunda öğrenciler cesaretlendirilir. Ancak öğrenciler bunu belirtme konusunda gönüllü değilse öğrenciler zorlanmamalıdır.
3. Öğrencilerden çizimleri toplanıp değerlendirme yapılabilir. Aile tablosunda problem olduğu düşünülen öğrencinin bilgisi dâhilinde ebeveynleri ile görüşme planlanabilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'deki görselin kenarlarına dokunsal kabartmalar eklenerek resmin fark edilmesi sağlanabilir.
2. Çalışma yaprağının dağıtımında öğrencilere görev verilerek etkinlik sürecine katılımları desteklenebilir.
3. Halkaların çizimi sürecinde akran desteği sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Etkinlik sürecindeki sorular "Evinizde kimlerle yaşıyorsunuz, neler yapıyorsunuz, kiminle daha çok şey paylaşıyorsunuz?" gibi basitleştirilerek sorulabilir.

Etkinliği Geliştiren

Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yapradı 1

Çalışma Yaprağı 2

Ailenizdeki üyelerinizi (kendinizde dâhil) temsilen birer halka çiziniz. Bu halkalar büyüklü küçüklü, birbirine yakın veya uzak ve iç içe geçmiş olabilir. Halkaları çizdikten sonra içine kimi temsilen çizdiğinizizi yazınız.

Aşağıdaki soruların yanıtlarını düşünmeniz aile tablonuzu oluştururken size yardımcı olacaktır?

- Bu halkaları temsil eden kişilerle ilişkileriniz nasıl?
- Hangi halka daha büyük?
- Hangi halka size daha yakın?
- Hangi halkayla bağlılığınız daha düşük?
- Hangi halkayla daha çok çatışma yaşıyorsunuz?

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARIMIN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN FARKINDAYIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik başarının önündeki engelleri fark eder. /6. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının akademik başarının önündeki kişinin kendisinden kaynaklı olan engelleri fark etmek olduğunu belirtilerek etkinliğe başlanır. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Her öğrencinin akademik başarısının önündeki kendilerinden kaynaklı olan duygu, tutum, beceri, alışkanlık ya da davranışlar gibi durumlarla ilgili engelleri düşünerek Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları istenir. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra öğrencilerin paylaşımları alınır. Öğrenci paylaşımları tahtaya yazılarak akademik başarının önündeki engellere ilişkin bir liste oluşturulur. Öğrencilerin paylaşımlarında en çok vurgulanan ya da sık tekrar edilen nedenlerin yanına işaret konulur bu nedenlere dikkat çekilir. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak ya da okunarak öğrencilerin cevapları arasında yer almayan engeller varsa listeye eklenir. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> Söylediğiniz engeller arasında en çok tekrar edilenler hangileridir? Bu engeller akademik başarınızı hangi yönde ve nasıl etkiler? Motivasyon akademik başarınızı nasıl etkiler? Akademik çalışmalarınızı ertelemek başarıyı nasıl etkiler? Hedeflerin olmaması ya da gerçekçi hedefler belirlememek akademik başarınızı nasıl etkiler?

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Başarı beklentinizin olmaması nelere yol açar? Neden?
- Derslere ya da sınavlara yönelik duygularınızın akademik başarı üzerinde etkisi nedir? Neden?
- Zaman yönetimi hangi yönleri ile akademik başarıyı etkiler?

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“ Akademik başarının önünde her öğrenciye göre farklılaşan bazı engeller olabilir ancak bunlar arasında kişinin kendi duygu, düşünce, yaşantı, tutum, ilgi ya da davranışlarına bağlı olan kimi faktörlerin fark edilerek düzenlenmesi akademik başarının artırılmasında etkili olacaktır.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1’de yer alan “Akademik başarıyı engelleyen kendi ilk üç nedenlerine” yönelik araştırma yapmaları ve bu nedenler ortadan kaldırmak için yapabileceklerini düşünmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Etkinliğin uygulanması sırasında öğrencilerin duygu, tutum, beceri, alışkanlık, yaşantı ya da davranışlar gibi durumlara bağlı engeller üzerinde durmalarına dikkat edilmelidir. Motivasyon, başarı beklentisinin düşük olması, erteleme, ulaşılması zor hedefler koyma, mükemmeliyetçilik, kaygı, ilgi gibi etkenlere odaklanılmamalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlanabilir.
3. Etkinlik sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
4. Çalışma Yaprağı-1’in tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 1

Akademik Başarının Önündeki Engeller

Akademik başarınızı etkileyen ilk üç engel hangileridir?

1.
2.
3.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Akademik Başarının Önündeki Engeller

Kişinin Kendisinden Kaynaklı Engeller/Faktörler
Motivasyon Eksikliği
Derslere/ okula ilgi duymama
Okul devamsızlığı
Çalışma alışkanlıklarının doğru ya da yeterli olmaması
Zamanın etkili kullanılmaması
Akademik uğraşlar dışında kalan etkinliklere gereğinden fazla zaman ayırmak (telefon, bilgisayar, akranlarla geçirilen zaman vb.)
Çalışmaların son dakikaya bırakılması ve erteleme
Akademik sorumlulukların yeterince üstlenilmemesi
Stres ya da kaygı gibi duyguların yoğunluğu
Bahaneler
Derslere aktif olarak katılmama(etkileşimde olmama, not tutma alışkanlığının zayıf olması vb)
Okuma becerilerinin zayıf olması (metni okumanın amacı, ana fikri yakalama, okuduğunu anlayıp yorumlayabilme)
Dikkat eksikliği
Ön yargılar ve başarısızlık korkusu
Bellek stratejilerinin yetersizliği
Hedef koymama ya da ulaşılması zor hedefler koyma
Mükemmeliyetçilik
.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ERTELEME BİNGOSU

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik sorumlulukları erteleme sonuçlarını fark eder. / 7.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Tahta kalemi 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere "Akademik sorumlulukları erteleme, öğrenciler arasında yaygın olarak görülen ve öğrencilerin akademik performanslarını olumsuz etkileyen bir sorundur. Bugün yapacağımız bu etkinlikte akademik sorumlulukları erteleme davranışının sonuçları üzerinde duracağız" şeklinde bir açıklama yapılarak süreç başlatılır. Üzerinde sorular bulunan Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere kapalı olarak dağıtılır. Bunun Bingo oyun formu olduğu ve üzerinde 8 kutucuk ve 8 soru olduğu söylenir. Oyunun kuralları aşağıdaki yönerge ile anlatılır ve süreç başlatılır: <ol style="list-style-type: none"> Az sonra hepimiz aynı anda ayağa kalkacaksınız. Herkes sınıfta dolaşarak bu kartlardaki sorulara evet diyecek kişileri arayacak. Etkinlik müzik ile ve herkes için aynı anda başlayacak. Formdaki tüm soruları arkadaşlarınıza sorup sadece EVET yanıtı veren kişilerin ismini yazarak kutuları dolduracaksınız. İlk Bingo diyen kişi 1. 2. ve 3. şeklinde belirlenecek. Önemli bir kural olarak kutucuklara kendi isminizi yazamazsınız. Aynı kişiyi birden fazla yere de yazamazsınız.

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

8. Soruya, sınıfta evet yanıtını verecek kişiyi biliyor/tanıyor bile olsanız gidip sormanız ve evet derse ismini yazmanız gerekiyor.

4. Kutucukları tamamlayıp bingo diyerek gelen öğrenciden sonra diğer öğrencilerin de bitirebilmesi için 2 dakika süre verilir.
5. İlk bingoyu yapan öğrencinin kâğıdı kontrol edilir. Kural dışı bir şey yoksa birinci ilan edilir ve oyun tamamlanır.
6. Öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları sorularak süreç devam ettirilir.
 - Oyunda neleri fark ettiniz?
 - Bingo kartlarındaki durumları sizin de yaşadığınız oluyor mu? Bunlar neler?
 - Bu akademik erteleme davranışlarının yaşamınız üzerinde ne gibi sonuçları olabilir?
7. Tahtaya bir ağaç resmi çizilir. Üstüne "Bu Günün İşini Yarına Bırakma Ağacı" yazılır. Ağacın gövdesine ise bingo formuna atıfta bulunularak örnek erteleme davranışları yazılır.
8. Öğrencilere "Ertelemeye sebep olan durumlar nelerdir?" sorusu sorulur ve verilen cevaplar ağacın köklerine yazılır.
9. Daha sonra "Sizce erteleme davranışlarımıza evet dersek hayatımız için ne tür olaylara da evet demiş oluruz?" sorusu sorulur ve verilen yanıtlar ağaç dallarının uçlarına yazılır.
10. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak aşağıdaki açıklamalarla etkinlik sonlandırılır:

"Değerli öğrencilerim, akademik sorumluluklarımızı ertelememiz beraberinde birçok olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Örneğin; akademik olarak gerileme görülebilmekte, sınavlarda düşük notlar almakta, ödevlerini yetiştirememekte, suçluluk duygusu yaratabilmektedir. Bu nedenle akademik sorumluluklarımızı ertelemenin olumsuz sonuçlarının farkında olmalı ve akademik sorumluluklarımızı olabildiğince zamanında yerine getirmeliyiz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca aile ve yakın çevresindeki kişilerin eğitim hayatlarındaki akademik sorumluluklarını ertelemelerinin sonuçlarına ilişkin görüşmeler yapması istenir. Bir haftanın sonunda, gönüllü öğrencilerin yaptıkları çalışmalarla ilgili sınıfta paylaşımında bulunması sağlanır.

Uygulayıcıya Not

1. Bu etkinlikte tahtaya çizilen ağaç, kağıda da çizilerek etkinlik sonrası sınıfın ürünü olarak panoya asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağı-1 puntosu büyütülmüş ve gerekiyorsa kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Müzikli oyun oynanırken akran eşlemesi yapılarak sosyal ortam düzenlenebilir.
3. Oyunda arkadaşlarının ismini yazmak yerine fotoğraflarını yapıştırmak şeklinde bir düzenleme de yapılarak farklı şekillerde tepki alınması sağlanabilir.
4. Sorulan sorular basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

<p>Küçük küçük işleri biriktirerek erteleyen sonra işler büyüdüğünde çare arayan kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>	<p>Aslında hiç acil olmayan işler geliştirip (oda temizlemek, ev temizliği, tamirat tadilat) sınav hazırlığından uzak duran kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>
<p>Kendisine birçok kez çalışma programı hazırlayıp uygulamaya başlayamayan veya devam edemeyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>	<p>Ben ancak bazı şartlarda çalışabiliyorum (gece, gündüz, saate vs) yoksa çalışamıyorum diyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>
<p>Zaten bu konu önemsiz buradan şu kadar soru çıkar ben başka konuya geçeyim diyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>	<p>Bu programı izlemezsem, şu mesaja yanıt vermezsem aklım kalır çalışamam diyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>
<p>Nasıl olsa seneye de hazırlanabilirim diyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>	<p>Arkadaşlar çağırdı gitmezsem ayıp olur diyen kimdir?</p> <p>Cevap:.....</p>

Etkinlik Bilgi Notu

Ertelemecilik döngüsü

Erteleme, genel olarak "bir görevi yerine getirmeyi, sorumluluk almayı ya da karar vermeyi başka zamana bırakmak" olarak tanımlanmaktadır (Akby, 2009).

Erteleme davranışında kısır bir döngü olduğu izlenmektedir. Her defasında "bu sefer başlayacağım" şeklinde düşünüp, daha zaman var diyerek aslında hiç de acil olmayan, kolay görünen, ilgi çeken başka faaliyetlere yönelme söz konusudur.

Artık başlama zamanı geldiğinde, yine erken başlayamama ile ilgili suçluluk ve kaygı senaryoları üretmeye başlama izlenir. Başlayamamayı saklamak için meşgulumuş gibi görünme, bir yandan kaygı, suçluluk, utanç ile uğraşırken bir yandan da "daha zaman var, hallederim nasılsa" şeklinde kendini yatıştırma ve kaygıyı kontrol etmeye çalışma durumları yaşanır. Yeniden başlamak üzere yeni plan yapmaya geçişler şeklinde bir döngü tekrar eder. Bu arada huzursuzluğun kendine dönmesi ve kendi ile ilgili bir sorun olduğunu düşünmeye başlama ya umutsuzluğa ya da öfkeye geçişler yaşanabilir.

Erteleme sebepleri

Emmett (2004) işleri ertelemeye yönelik 6 temel neden belirtmektedir. Erteleme davranışının en belirgin nedenlerinden biri yapılacak olan işin sevilmemesidir. Ancak, yaşam sürecinde sıkıcı, hoş gitmeyen birçok iş vardır ve bireyler bunlarla uğraşmak durumundadırlar. Diğer bir erteleme nedeni ise, final sınavına haftalar öncesinden çalışmak ya da günler sonraki bir okuma ödevini yapmak vb. gibi söz konusu işin, uzun vadede sonuç verebilecek olmasına bağlı güdülenme eksikliği olarak nitelendirilmektedir. Mükemmeliyetçilik de, önemli bir erteleme nedeni olarak değerlendirilmektedir. Mükemmeliyetçi bireyler her şeyi aynı anda yapma, en doğru kararı verme ve hata yapmama isteği ile var olan işlerini erteleyebilmektedirler. Başarı korkusu olan bireyler de başarılı olmanın onlara ağır sorumluluklar yükleyeceğine inanmakta, kendilerine yönelik beklentilerinin artacağı ve başarılarının sürekli olması gerektiği düşüncesiyle de erteleme davranışı gösterebilmektedirler. Değişim korkusu olan bireyler de yaşamlarındaki önemli değişimlerin yaratacağı kaygıya bağlı olarak yaşamlarındaki ilerlemeyi erteleyebilmektedirler. Diğer yandan, bireylerin iş yüklerinin yoğunluğu ya da işin niteliğinin bireye ağır gelmesi de erteleme davranışının önemli nedenleri arasında değerlendirilmektedir.

Erteleme Davranışının Sonuçları

Erteleme davranışı, beraberinde birçok olumsuz sonuçlar doğurmakta ancak, yine de bireyler erteleme davranışında bulunmaya devam etmektedirler. Erteleme davranışı sonucunda bireylerde akademik olarak gerileme görülebilmektedir. Bu bireyler, sınavlarda düşük notlar almakta, ödevlerini yetiştirememekte ve dolayısıyla da kendilerini akademik olarak geliştirme konusunda sorun yaşamaktadırlar. İşleri ertelemek bireylerde acı ve suçluluk duygusu yaratabilmekte ve aynı zamanda erteleme davranışı, bireylerde özgüven eksikliği, stres ve çeşitli hastalıklara yol açmaktadır. Nitekim, erteleme davranışı gösteren bireylerin diğerlerine kıyasla daha fazla hastalığa maruz kaldıklarını ve ödev ve sınavlarda daha düşük notlar aldıkları belirtilmektedir. Bazı araştırmacılar ise erteleme davranışının genel ve ciddi bir sorun olduğunu belirterek, ertelemenin içsel ve dışsal olmak üzere iki temel sonucuna vurgu yapmaktadırlar. Erteleme davranışı sonrasında bireyin kendini öfkeli, pişman, ümitsiz ve suçlu hissederek olumsuz duygular yaşaması, erteleme davranışının içsel sonuçları olarak değerlendirilirken, çalışma düzeninin bozulması ve olası fırsatların kaçırılması da erteleme davranışının doğurduğu dışsal sonuçlar olarak nitelendirilmektedir (Akby, 2009) .

KAYNAK:

1. Emmett, R. (2004). Ağustos böceği ile karınca. (Çev. Sara Çaşkurlu). İstanbul: Kariyer Yayınları.
2. Akby, S. E. (2009). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yüklenme stillerinin rolü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞER TÜNELİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerleri ve davranışları arasında bağ kurar. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 işaretleri yerlerden kesilerek önceden hazır hale getirilir. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">Öğrencilere etkinliğin amacının yaşam değerlerimiz ve davranışlarımız arasında bağ kurmak olduğu açıklanır.Sınıfa sahip oldukları yaşam değerlerinin neler olduğunu sorulur. Gönüllü öğrencilerden cevap alınır ve tek tek tahtaya yazılır. Gerekirse uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu'ndan yararlanılarak değerlere eklemeler yapılır.Sınıf beş gruba ayrılır. Gruplar belirlendikten sonra Çalışma Yaprağı-1'de yer alan olaylar gruplara birer tane olacak şekilde dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir. <i>"Şimdi sizler bir tünelden geçtiniz ve elinizde görmüş olduğunuz olaylara yolculuk yaptınız. Grubunuzla birlikte bu olaylar üzerine düşünmenizi ve bu durumda olsaydınız nasıl davranacağınızı konuşmanızı istiyorum. 10 dakika süreniz var."</i>Süre bittikten sonra her gruptan bir grup sözcüsü belirlemeleri istenir. Grup sözcülerinden teker teker gruplara verilen olayları okumaları ve bu durumda grubun hangi paylaşımlarda bulunduğunu açıklamaları istenir.Tüm grupların paylaşımları tamamlandıktan sonra süreç aşağıdaki tartışma sorularıyla değerlendirilir:<ul style="list-style-type: none">Grup paylaşımlarındaki örnek olaylara verdiğiniz tepkilerde yaşam değerleriniz davranışlarınızı nasıl yönlendirmiş olabilir?Sahip olduğunuz yaşam değerleri günlük yaşamınızdaki

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

davranışlarınızı nasıl etkiliyor?

6. Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"İnsanların davranışlarını yönlendiren ve onların önemli kararlar almalarına yardımcı olan bazı değerler bulunmaktadır. Yaşam değerleri olarak nitelendirdiğimiz bu özellikler günlük yaşamımızda karşılaştığımız durumlara verdiğimiz tepkileri büyük ölçüde etkilemektedir. Bugün sizlerle yaşam değerlerimiz ve davranışlarımız arasındaki ilişkiyi keşfetmeye çalıştık. Bundan sonraki süreçte sizden davranışlarınıza yön veren yaşam değerlerinizin farkında olarak yola devam etmenizi istiyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden kendilerini bir hafta boyunca gözlemlenmeleri ve sahip oldukları yaşam değerleriyle davranışları arasındaki ilişkiyi ifade eden bir kompozisyon çalışması hazırlamaları istenir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
3. Değerlendirme aşamasında kompozisyon çalışması yerine şiir, şarkı, öykü ya da resim gibi farklı ürünler oluşturmalarına izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren

Gülizar YILDIZ

Çalışma Yapağı 1

OLAYLAR LİSTESİ

1- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve soğuk bir kış gününde kendilerini sokakta bir sokak hayvanı olarak bulurlar. Sokakta bulunan hayvanların hayatta kalma mücadeleleri ve bu konuda neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

2- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini tekerlekli sandalye kullanan biri olarak bulurlar. Günlük hayatta karşılaştıkları zorluklar ve bu konuda neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

3- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini lüks bir hayat yaşayan bir kişi olarak bulurlar. Yaşadıkları hayat, getirileri ve sonuçları üzerinde paylaşımda bulunulur.

.....

4- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini Afrika Somali’de yaşayan bir çocuk olarak bulurlar. Orada yaşanan sıkıntılar, zorluklar ve neler yapılması gerektiği ile ilgili paylaşımda bulunulur.

.....

5- Grup öğrencileri bir tünelden geçer ve kendilerini 1914-1918 yılları arasında işgal altında bulunan bir Anadolu toprağı üzerinde bulurlar. Sivil halkın yaşadığı zorluklar, o zamanın şartları ve neler yapabilecekleri üzerinde paylaşımda bulunulur.

.....

Etkinlik Bilgi Notu

ÖRNEK YAŞAM DEĞERLERİ LİSTESİ*

Başarı	Kendine meydan okumak, kendisiyle yarışmak ve gelişmek için sıkı çalışmak.
Aidiyet	Başkaları tarafından kabul edilmek ve onlarla aynı gruba dahil olduğunu hissetmek.
Çevrecilik	Çevreyi koruma, gözetme ve iyileştirme çabası içinde olmak.
Özgecilik	Başkalarının iyiliği için çalışmak ve onlara yardım etmek.
Yaratıcılık	Yeni fikirlere sahip olmak ve yeni şeyler üretmek.
Servet	Para kazanmada ve bir şeyler satın almada başarılı olmak.
Sağlık	Sağlıklı ve fiziksel olarak etkin olmak.
Tevazu	Başarıları hakkında ağırbaşlı ve ılımlı olmak.
Bağımsızlık	Kararlarını kendisi vermek ve kendi yolunu çizmek.
Karşılıklı Bağımlılık	Geleneklere ve ailesi veya grubunun beklentilerini izlemek.
Analiz	Problemleri anlamak ve çözmek için mantıksal kuralları kullanmak.
Mahremiyet	Yalnız zaman geçirmek.
Sorumluluk	Güvenilir ve bel bağlanabilir olmak.
Maneviyat	Kendinden büyük bir şeyleri parçası olarak manevi inançları olmak.

*Bacanlı, H. & Bacanlı, F. (2007). Yaşam Değerleri Envanterinin Faktör Yapısı ve Güvenirliği. 9. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. 17-19 Ekim, Çeşme.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER DNA'M

Gelişim Alanı	Kariyer Gelişimi
Yeterlik Alanı	Kariyer farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi yetenek ve mesleki değerlerini ilişkilendirir / 9. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlikten önce uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır. <i>"Sevgili öğrenciler, canlıların büyük bir çoğunluğu yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlayan genetik kodları ve türe özgü özellikleri içinde barındıran, türler arasında farklılık gösteren DNA yapısına sahiptir. Tıpkı bu DNA ile benzer şekilde bizim de meslek seçimimizde ve mesleki planlamamızda rol oynayan ve bize özgü kişisel özellikleri içinde barındıran bir Kariyer DNA'mız vardır. Meslek seçiminde rol oynayan pek çok faktör olmasına karşın Kariyer DNA'mız bizi diğer insanlardan ayıran yetenek, ilgi ve mesleki değer gibi kişisel özelliklerimizden oluşur. Bugün sizlerle işte bu yetenek, ilgi ve mesleki değerleri birbiri ile ilişkilendirmeyi konu alan bir etkinlik yapacağız."</i> Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. <ul style="list-style-type: none"> Yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizi bilmek neden önemlidir? Yetenek ilgi ve mesleki değerlerin ilişkilendirildiği bir mesleği seçmenin avantajları neler olabilir? Öğrencilerden gelen cevapların alınmasının ardından öğrencilere <i>"Yetenek, ilgi ve mesleki değerler meslek seçimini etkileyen en önemli kişilik özelliklerimizdir. Yeteneklerimizle örtüşen ilgilere sahipsek yapacağımız ekinlikler sonucunda elde etmek istediğimiz doyum alanlarını gerçekleştirebiliriz. Örn: Bitki ve hayvanlar gibi canlı varlıklarla ilgilenmeyi gerektiren etkinlikleri yapmaktan hoşlanan, biyoloji ve kimya gibi temel bilim alanlarına ilgi duyan bir kişi; bu ilgisiyle uyumlu bir şekilde yüksek bir sayısal</i>

Süreç (Uygulama Basamakları)

yeteneğe sahipse bu ilgilerine dönük olarak seçtiği meslek ya da yapacağı etkinliklerden ün sahibi olma, kazanç, yeteneği kullanma gibi mesleki değer alanlarında doyum sağlayabilir. Yetenek, ilgi ve değerler arasında kuvvetli bir bağın olması ve yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin birbiri ile örtüşmesi mesleki doyum için önemlidir” şeklinde bir açıklama yapılır.

4. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Öğrencilere, Etkinlik Bilgi Notu’ndan yararlanılarak Çalışma Yaprağı-1 de yer alan ilgi, yetenek, mesleki değer kavramlarının tanımları ve hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri yetenek, ilgi ve mesleki değer alanları hakkında kısaca bilgi verilir.
5. Öğrencilerden verilen bilgiler ışığında yetenek ve ilgi alanlarından birbiri ile ilişkili olduğunu düşündükleri ilgi ve yetenekleri Çalışma Yaprağı-1’de yer alan örtüşen ilgi ve yetenekler kısmına yazmaları istenir. Ardından öğrencilere kendi öznel durumlarını düşünerek, sahip oldukları yetenek, ilgi ve mesleki değerleri en çok sahip olduklarından daha az sahip olduklarına doğru sıralayarak tabloya yazmaları söylenir.
6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1’i doldurmalarından sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim sürdürülür.
 - Kendi yetenek ve ilgilerinizi dikkate aldığınızda hangi alanlarda yetenek ve mesleki ilgilerinizin daha yüksek olduğunu düşünüyorsunuz? Bunlar arasında bir uyum var mı?
 - Yetenek ve ilgilerinizin düzeyi ile meslekten doyum almak istediğiniz mesleki değer alanları arasında bir uyum olduğunu düşünüyor musunuz? Nasıl bir uyum var?
 - Kendinizi yetenekli algıladığınız ve ilgi duyduğunuz alanlar hangi mesleki değerlerinizi hayata geçirmenizi sağlar?
 - Bir alanda yeteneğimiz olmadığı halde sadece hoşlandığımız etkinlikleri içeriyor olduğu için bir mesleği tercih edersek bunun ne gibi sonuçları olur?
 - Yetenek ve ilgilerimizle örtüşmesine karşın mesleki doyum sağlamak istediğimiz alanları desteklemeyen bir mesleği tercih ettiğimizde nasıl bir mesleki yaşantımız olur?
7. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

“Bugün meslek seçiminde etkili olan yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin birbiri ile ilişkisini konu alan bir etkinliğimizde bu kişisel özelliklerimizden sadece birisini ya da ikisini dikkate alarak tercih yapmanın veya sadece iki özelliği birbiri ile ilişkilendirmenin yeterli olmadığını mutlaka bu üç kişisel özelliğini yani yetenek, ilgileri ve mesleki değerleri birbirleriyle ilişkilendirmek gerektiğini öğrendik.. Sadece hoşlandığımız etkinlikleri içeren, ya da çok kazanç elde etmek veya prestij kazanmak için seçeceğimiz bir meslek yeteneklerimize uygun değilse bizim için doyum sağlayan bir meslek olamayacaktır. Yeteneklerimiz doğrultusunda yapmayı seçtiğimiz bir faaliyetteki işleri yapmaktan hoşlanıyor ve bu faaliyetin sonucunda doyum almak istediğimiz mesleki değer alanlarını hayata geçirebiliyorsak yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizle uyumlu bir meslek seçmişiz demektir. Yapacağımız meslekte mutlu ve daha üretken olmak için yetenek, ilgi ve mesleki değerlerimizi bilmeli ve bunları uyum içinde ilişkilendirebileceğimiz mesleklere yönelmeliyiz.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1- Öğrencilerin ilgi, yetenek ve mesleki değer yönüyle kendilerine uygun olduğunu düşündükleri meslekleri araştırmaları ve bu meslekle ilgili bilgileri sınıfta sunmaları ya da sınıf panosuna asmaları uygun olabilir.

Uygulayıcıya Not

1. Uygulayıcı etkinlik süresince yetenek, ilgi ve mesleki değer ve mesleklerin iyi ve kötü olarak etiketlenmesi konusunda dikkatli olmalı böyle bir etiketleme durumuna karşı uygun açıklamalar yapmalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevlerin yapılması yerine belirli bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp rehberlik ederek destek sunabilir.
4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
5. Tartışma sorularında kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER DNA'M

YETENEKLER

Sayısal
Sözel
Şekil Uzak

İLGİLER

Temel Bilim
Sosyal Bilim
Canlı Varlık
Mekanik
İkna
Ticaret
İş Ayrıntıları
Edebiyat
Güzel Sanatlar
Müzik
Sosyal Yardım

MESLEKİ DEĞERLERİM

Yeteneği Kullanma
Yaratıcılık
Yarışma
İş birliği
Değişiklik
Düzenli Yaşam
Liderlik
Kazanç
Ün Sahibi Olma

BİRBİRİ İLE ÖRTÜŞEN YETENEKLER VE İLGİLER

1. SAYISAL YETENEKLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....
2. ŞEKİL UZAY YETENEĞİ İLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....
3. SÖZEL YETENEKLE İLİŞKİLİ İLGİ ALANLARI.....

BENİM KARİYER DNA'M		
↓ YETENEKLERİM	↓ İLGİLERİM	↓ MESLEKİ DEĞERLERİM
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
	4.	4.
	5.	5.
	6.	6.
	7.	7.
	8.	8.
	9.	9.
	10.	
	11.	

KAYNAK: Kuzgun, Y. (2014). Mesleki rehberlik ve danışmanlığına giriş. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
Poore, C. A.(2001). Building your career portfolio. U.S.A: Career Press, Inc.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yetenek: Herhangi bir davranışı (bilgiyi veya beceriyi) öğrenebilmek için doğuştan sahip olunan gizil gücün (kapasitenin) yeni davranışları (bilgiyi veya beceriyi) öğrenme performansına çevrilme gücü (Kuzgun, 2000).

İlgi: Belirli faaliyetlere isteyerek yönelme, kısıtlayıcı koşullar altında bile bu faaliyetleri başka faaliyetlere tercih etme, faaliyete devam etme isteği (Kuzgun, 2000).

Mesleki Değer: Bir mesleğe girme ve o mesleğin gereklerini yerine getirme faaliyeti sonucunda bireyin o mesleğin kendisine sağlayacağı imkânlardan elde edeceği doyumdur (Pişkin, 2011).

YETENEKLER

Sözel Yetenek: Sözcüklerle ifade edilmiş kavramlar öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder.

Sayısal Yetenek: Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü ifade eder.

Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği: Şekiller arasındaki benzerlik ve farkları, şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cismi üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder (Kuzgun, 2014).

İLGİLER

Temel Bilim İlgisi; fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin konusunu oluşturan doğal olayları incelemek, matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır.

Sosyal Bilim İlgisi, sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

Canlı Varlık İlgisi, hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma gibi davranışları içerir. Canlı varlıklara ilgi duyan kişiler açık havada çalışmaktan da zevk alırlar.

Mekanik İlgisi, çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlananların ilgi alanıdır.

İkna İlgisi, başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır.

Ticaret İlgisi, alım-satım işleriyle uğraşan, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerde ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

İş ayrıntıları İlgisi, bu ilgi daha çok ayrıntılar üzerinde çalışmaktan hoşlanma olarak ifade edilebilir. Her işi günü gününe yapma, bir yazıyı ya da hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Edebiyat İlgisi, her türlü edebi eserleri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır.

Güzel Sanatlar İlgisi, daha çok resim, heykel gibi plastik sanatlar ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymak gibi davranışlarda ifadesini bulur.

Müzik İlgisi, bir müzik aleti çalma, müzik dinleme ve beste yapma gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgidir.

Sosyal Yardım İlgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur (Kuzgun, 2014).

MESLEKİ DEĞERLER

Yeteneğini Kullanma Değeri, sahip olunan gizil güçleri kullanma ve geliştirmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Yaratıcılık Değeri, işleri alışılmışından farklı biçimde yapma, yenilikler ortaya koymaya değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Yarışma Değeri, bireyin yarışmaya girip kendini kanıtlamasına; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

İş Birliği Değeri, başka kişi ya da kişilerle iş birliği hâlinde olmaya, işleri başkaları ile birlikte yürütmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Değişiklik Değeri, faktörü, değişik işler yapmaya, seyahat etmeye değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Düzenli Yaşam Değeri, çalışma saatleri belli olan, seyahat etmeyi, gece ve tatillerde nöbet tutmayı gerektirmeyen işlere; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Liderlik Değeri, iş yerinde lider olmaya, çalışmalarını planlayıp başkalarını yönetmeye; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Kazanç Değeri, yüksek düzeyde kazanç elde etmeye; değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır.

Ün Sahibi Değeri, adını duyurmaya, herkes tarafından tanınan bir kimse olmaya değer verme davranışlarında ifadesini bulan mesleki değer alanıdır (Kuzgun, 2014).

KAYNAK:

Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı: Kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayıncılık

Kuzgun, Y. (2014). Mesleki rehberlik ve danışmanlığına giriş. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Pişkin, M (2011). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: kuramdan uygulamaya (ikinci Baskı). Binnur Yeşilyaprak. (Ed.). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. (s. 17-50). Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARISIZLIK MI VERİ Mİ?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu kabul eder. / 10.hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Yeşil ve mavi renkte post-it 2. 2 adet yeşil ve mavi renkli karton yada 2 adet A3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu okunarak hazırlık yapılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı öğrencilere "Bugün sizlerle eğitsel alandaki başarısızlıklar üzerine bir etkinlik gerçekleştireceğiz." diyerek etkinliği başlatır. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. <ul style="list-style-type: none"> "BAŞARISIZLIK" kelimesi size ne ifade etmektedir? Başarısızlık öğrenme sürecinde nasıl bir rol oynar? "Şimdi sizlerden şu ana kadar olan eğitim yaşantınızda aklınızda kalan başarısızlıkları düşünmenizi ve bunlarla ilgili neler hissettiğinizi ifade etmenizi istiyorum." denir ve düşünceleri için öğrencilere 2 dk süre verilir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki açıklamadan yararlanılarak süreç devam ettirilir: <p>"Hepimiz başarısızlığı değişik şekillerde tanımlıyoruz çünkü hepimizin beklentileri, çalışma davranışları, yaşam amaçları, değerleri ve inançları birbirinden çok farklı. Ne yapmaktan hoşlanıyor, neye inanıyor veya neyi yapabiliyorsak başarılı olup olmadığımızı ona göre değerlendiririz. Mesela sizin başarısızlık olarak nitelendirdiğiniz herhangi bir durumu başka bir insan çok önemli bir deneyim olarak kabul edebilir. Herkes olmasa da çoğu kişi başarısızlık hissini sevmez."</p> Uygulayıcı tarafından öğrencilere post-it'ler dağıtılır. Bu sırada öğrencilere "post-it lerin nasıl keşfedildiğini bilen var mı?" diye sorulur. Öğrencilerden bilen olursa öğrenci dinlenir. Eksik kalan kısım varsa ya da bilen öğrenci çıkmazsa bilgi notundaki post itlerle ilgili açıklama öğrencilerle paylaşılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

6. Öğrencilerden daha önceki eğitim yaşantılarında akıllarında kalan başarısızlıkları kendilerine verilen yeşil renkli post-itelere, bu başarısızlıklardan neler öğrendiklerini mavi renkli post-ite yazmaları istenir.
7. Öğrenciler post-it etkinliğini yaparken uygulayıcı tahtayı hazırlar. Renkli kartonlar ya da 2 adet A3 tahtaya yapıştırılır. Yeşil renkli kartonun başlığına "NASIL BAŞARISIZLIĞA UĞRADIN?", mavi renkli kartonun başlığına ise "BU BAŞARISIZLIKTAN NE ÖĞRENDİN?" yazılır.
8. Daha sonra öğrencilerden post itlerini tahtadaki eşleşen renkteki kartonlara yapıştırmaları istenir.
9. Gönüllü 2 öğrenci seçilerek karton üzerine yapıştırılan post-it ler sınıfla paylaşılır.
10. Benzerliklere vurgu yapılır.
11. Neler öğrendik kısmı üzerine öğrencilerle paylaşım yapılır.
12. Aşağıdaki sorularla etkileşim devam ettirilir.
 - Etkinliğimiz sırasında kendi başarısızlık tanımlarınızda neler değişti?
 - Kendi yeterlilik düzeyinizi dikkate aldığınızda başarısızlık olarak nitelendirdiğiniz eğitsel durumları hâlâ başarısızlık olarak tanımlar mısınız?
 - Yeşil post-it ler size tekrar dağıtılsa hangi cümleleri değiştirdiniz?
 - Yazdığınız başarısızlıklar sizin kendinize tanımladığınız mı yoksa başkalarının sizi başarısız olarak nitelendirdiği durumlar mıdır?
13. Gönüllü öğrencilerden paylaşım alınır.
14. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"A.Ramirez Save Our Science kitabında; "Bilim insanları her zaman başarısızlığa uğrar. Ama biz bunu farklı isimlendiririz. Veri deriz. Bir deneyden bir şey öğrendiyse başarısızlığa uğramış sayılmazsınız. Yaptığınız her şey gerçeklere ulaşmanın bir parçasıdır! Hatalar aslında öğreticidir. Onlar sayesinde öğreniriz." der. Başarısızlıklarımız bize ne yapmamız gerekenleri değil yapmamamız gerekenleri de öğrettiği için değerlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilere, başarısızlıktan başarıya dönüşen yaşam hikayelerini etkinlik üzerinden öğrendiklerini düşünerek incelemeleri önerilir.

Uygulayıcıya Not

1. Uygulayıcı kendi yaşam öyküsündeki ya da başka insanların yaşamlarından, başarısızlıktan başarıya dönüşen örnek olaylar verebilir.
2. Başarısızlıkla ilgili yoğun olumsuzluk ifadeleri kullandığı gözlemlenen öğrenciler okul rehberlik servisine yönlendirilebilir.
3. Renkli karton ya da A3 boyutundaki kâğıtları edinmenin mümkün olmadığı durumlarda etkileşimli tahta ikiye bölünerek kullanılabilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
2. Öğrencilerin post-itlere yazacakları notları tamamlamaları için ek süre verilebilir.
3. Öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliklerine katılıp rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren

Güller SEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

“YANLIŞLIKLA” BULUNAN POST-İT’İN HİKÂYESİ...

1968 yılında Birleşik Devletler’ de bulunan bir bilim adamı olan **Spencer Silver**, son derecede güçlü bir yapıştırıcı üzerinde çalışıyordu ancak çalışmaları sırasında kazara yeniden kullanılabilir, basınca hassas bir yapıştırıcı geliştirdi. 1974 yılında Silver’ın seminerlerinden birisine katılan Silver’ın bir iş arkadaşı olan **Arthur Fry**, o an yanında taşıdığı ilâhî kitabında, Silver’ın icat ettiği bu yapıştırıcıyı kitap ayracını kitabına yapıştırmak için kullandı. Post-it kâğıtları ile özdeşleşmiş olan sarı rengin tonu aslında istenmeden ortaya çıkmıştır, zira Post-it ekibinin yer aldığı odanın yanında bulunan laboratuarda sadece sarı renkli kâğıt bulunuyordu.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YENİ BİR YOL DENE

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme sürecinde deneyimlediği başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları dener. /11. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projeksiyon / Etkileşimli Tahta 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Çalışma Yaprağı-3 5. 2 adet sandalye
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından etkinlik öncesinde başarısızlığın üstesinden gelmeye yönelik alternatif çözüm yollarına ilişkin araştırma yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından farklı çözüm yollarını ifade eden Çalışma Yaprağı-1'deki görsel yansıtılır ve öğrencilere "Bu resimde ne görüyorsunuz?" sorusu sorularak beyin fırtınası yapmaları sağlanır. Gerekirse gönüllü öğrencilerden bir engeli nasıl aşabileceklerine ilişkin canlandırma yapmaları istenir. 2. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin hedefine vurgu yapılır: <i>"Başarıya ulaşmak için denediğimiz yöntemler her zaman sonuca ulaşmamızı sağlamaz. Bazen farklı alternatifler üretmek gerekebilir. Bu haftaki etkinlikte de öğrenme sürecinde deneyimlediğiniz başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları üretmek üzerinde duracağız."</i> 3. Sınıfta her öğrencinin görebileceği şekilde tahtanın önüne iki adet sandalye konularak öğrencilere "Sunucu-Konuk" etkinliği yapılacağı belirtilir. Bir sunucu seçilir ve gönüllü konuk olanların sınıf önüne çıkması istenir. Sunucu olmak isteyen öğrencinin konuğuna sorular soracağını, sınıfın da alternatifler sunma konusunda destek olacağı vurgulanır. Çalışma Yaprağı-2 sunucuya verilerek konuğuna soruları sırasıyla sorarak cevaplarını tartışmaları istenir. Sınıftakilerin de başarısızlığın üstesinden gelmek için alternatif çözümler

Süreç (Uygulama Basamakları)

konusunda destek olmaları istenir. Bu etkinlik birkaç gönüllü konuk ile devam ettirilir.

4. Çalışma Yaprağı-3 tüm öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere geçmişte yaşadıkları başarısızlık durumlarını düşünmeleri, denedikleri çözüm yollarını değerlendirmeleri ve başarıya ulaşmak için alternatif çözüm yolları olarak neler deneyebileceklerini belirlemeleri ve yazmaları istenir.
5. Gönüllü öğrencilerden başarısızlıklarına çözüm olarak denemeyi düşündükleri farklı çözümlerini sınıfla paylaşmaları istenir.
6. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

"Başarıya ulaşmak istediğimiz yollar ve yöntemler bizi başarısızlığa götürüyorsa o yolu ve yöntemleri değiştirmekte yeni yöntemler denemekte fayda vardır. Bugün fark ettiğimiz alternatif çözümleri bundan sonraki başarısızlık deneyimlerinizde kullanmayı deneyebilirsiniz."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden dönem boyunca uyguladıkları farklı çözüm yollarının sonuçlarını gözlemlemeleri ve dönem sonunda bu yeni çözüm yollarının başarılarına etkilerini değerlendirmeleri ve arkadaşları ile paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Alternatif Çözümler görselinin tahtaya yansıtılmadığı durumlarda çıktı alınabilir. Bunun da mümkün olmadığı durumlarda öğrencilere şu şekilde bir açıklama yapılarak beyin fırtınası yapmaları sağlanır ve dikkatleri çekilir:

"Sevgili öğrenciler şu anda burada bir duvar olduğunu hayal edin. Bu duvarı aşmanız gerekiyor. Daha önce denediğiniz yöntemlerle başarılı olamadınız. Bu duvarı nasıl aşarsınız?"

Gönüllü öğrencilerin canlandırma yaparak önerilerini sunması sağlanır.

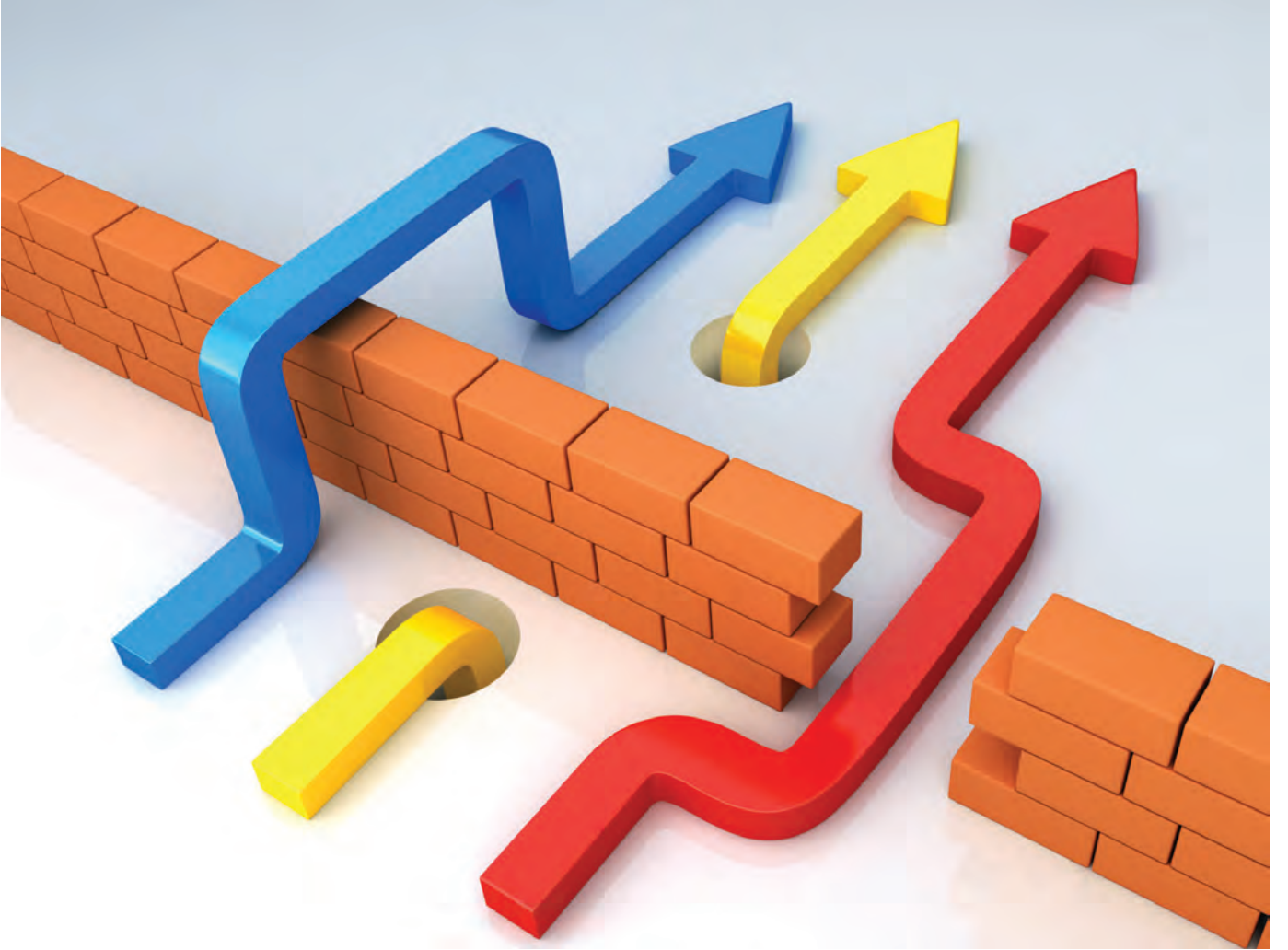
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-3 daha büyük punto ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir.
3. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Bekir EROL

ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

Çalışma Yapağı 2

SUNUCU – KONUK

Açıklama: Gönüllü olarak “sunucu” seçilen öğrenci yine gönüllü olarak “konuk” olan öğrenciye aşağıdaki soruları sırasıyla sorar. Son soru sınıfa sorularak tartışılır. Uygulayıcı moderatör rolünde olur.

1. Geçmişte öğrenme sürecinde hiç başarısızlık yaşadınız mı? Bunlar neler açıklar mısınız?
2. Başarısızlık yaşadığınızda neler yaptınız? Hangi çözümleri uyguladınız?
3. Denediğiniz çözüm yolları başarısız olduğunda alternatif çözüm yolları denediniz mi? Bunlar nelerdi?
4. Siz arkadaşınıza neler önerirsiniz? Hangi yöntemleri denemesi başarılı olmasına katkı sağlar? (**Sınıfa sorulur.**)

Çalışma Yaprağı 3

YENİ YOLLAR

Açıklama: Geçmişte öğrenme sürecinde yaşadığınız başarısızlıkları düşünün. Birden fazla yazabilirsiniz. Daha sonra başarısız olmanıza yol açan hatalarınızı düşünün ve onları da yazın. Denediğiniz yöntemlerin sizi başarısızlığa götürdüğünü düşünerek üçüncü sütuna deneyebileceğiniz farklı çözüm yollarını düşünerek yazınız. İsterseniz sınıfla paylaşınız.

ÖĞRENME SÜRECİNDE BAŞARISIZ OLDUĞUM DURUMLAR	DENEDİĞİM ÇÖZÜM YOLLARI	ALTERNATİF ÇÖZÜM YOLLARI

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR TANIDIKTAN MEKTUP

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Geleceğini hayal ederek başarılı yaşam amaçları oluşturur. / 12. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Renkli bant 2. Çalışma Yaprağı -1 3. Zarf
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Bu etkinlikte sınıftaki tüm öğrenciler ayakta yan yana duracak ve hep birlikte ileriye doğru adımlar atacaklardır. Buna dikkat edilerek sınıfın uygun yerine "Uygulayıcıya Not" kısmındaki örnek görselden hareketle renkli bant kullanılarak 4 adet şerit oluşturulmalı. Burada her bir şerit bir gelişim dönemini temsil edecektir (Ergenlik, genç yetişkinlik, yetişkinlik, ileri yetişkinlik). 2. Sınıf bu etkinliği anlatıldığı şekilde gerçekleştirilmesi için uygun değilse "Uygulayıcıya Not" kısmından uygun seçenek seçilerek hazırlıklar buna göre yapılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır ve zarflara konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere "Gelecekte nasıl biri olacaksınız? Merak ediyor musunuz? Bu derste zaman yolculuğu ile geleceğe gidip gelebilseydiniz nasıl olurdu? Şimdi bunu gerçekleştireceğiz." yönergesi verilerek etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerden yerdeki ilk şeritte yan yana dizilmeleri istenir. "Zaman yolculuğumuz başlıyor. Şu an burada, tarihindediniz saat.... (tarih ve saat söylenir). Gözlerinizi kapatın ve şu anki yaşamınızı düşünün: Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekte ne beklediğinizi, birkaç yıl sonra mezun olduğunuzda hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin." denir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir ve ardından "Şimdi zaman makinesi çalışıyor ve beş yıl sonrasına gidiyorsunuz, lütfen bir sonraki çizgiye yürüyün." denir. 3. Öğrenciler ikinci çizgiye geldiklerinde "Şu an birçoğunuz 22 yaşında, belki üniversiteden mezun olmak üzeresiniz. Çok şanslısınız beş yıl önce

Süreç (Uygulama Basamakları)

istediğiniz, hayal ettiğiniz çoğu şey gerçekleşmiş. Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekte ne beklediğinizi, yirmi yıl sonra birçoğunuz 42 yaşındayken hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin.” denir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir ve ardından *“Şimdi zaman makinesi çalışıyor ve otuz yıl sonrasına gidiyorsunuz, lütfen bir sonraki çizgiye yürüyün.”* denir.

4. Öğrenciler üçüncü çizgiye geldiklerinde *“Şu an birçoğunuz 42 yaşında. Çok şanslısınız yirmi yıl önce istediğiniz, hayal ettiğiniz çoğu şey gerçekleşmiş. Çevrenizde olan insanları, gününüzün nasıl geçtiğini, nelerle ilgilendiğinizi, neler istediğinizi, gelecekte ne beklediğinizi otuz yıl sonra birçoğunuz 72 yaşındayken hayatınızın nasıl olmasını istediğinizi hayal edin.”* yönergesi verilir. Öğrencilerin hayal etmeleri için yeterli süre beklenir.
5. Öğrencilere *“Şimdi yetmişli yaşlarındaki sizler, geriye dönerek geldiğiniz yola bakın, ne aşamalardan geçtiniz hatırlayın. Yolun en başında olan ve şu an lisede okuyan kendinize bakın. Buradan nasıl görünüyor? Onun yanına gidip bir şeyler söylemek ister misiniz? Bu mümkün değil ancak ona bazı ipuçları bırakabilirsiniz.”* denir ve mektup taslakları (Çalışma Yaprağı-1) öğrencilere dağıtılır.
6. Öğrencilerden bu mektup taslaklarını yaşam amaçlarını yazarak tamamlamaları istenir.
7. Öğrencilerden mektuplarını katlamaları istenir ardından *“Şimdi 17 yaşınızdaki sizin bulabilmesi için bu mektubu cebinize koyabilirsiniz”* yönergesi verilir.
8. Öğrencilere *“Şimdi zamanda geriye gidiyoruz. Yavaş yavaş ilk çizgiye yürüyeceğiz, yürürken o çizgide neler olduğunu hatırlamaya çalışın... Şimdi 77 yaşınızdasınız, şimdi 42 yaşınızdasınız, şimdi 22 yaşınızdasınız ve şimdi 17 yaşınızdasınız.”* denir. Öğrenciler ilk çizgiye geldiğinde zaman yolculuğunun bittiği, yerlerine oturabilecekleri söylenir.
9. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak yaşam hedeflerini değerlendirmeleri istenir, gönüllü öğrencilerden cevapları alınır.
 - Yaşam hedeflerinizin size neler kazandıracakını düşünüyorsunuz?
 - Yaşam hedeflerinizin gerçekçi olduğunu düşünüyor musunuz?
 - Yaşam hedeflerinizin size, değerlerinize uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
10. Süreç aşağıdaki açıklamadan da faydalanılarak özetlenir ve etkinlik sonlandırılır: *“ Yaşam hedeflerimiz iyi bir hayat yaşamamız için bize yön vermektedir. Bu hedeflerin iyi bir yol gösterici olabilmesi için bize, değerlerimize uygun ve gerçekçi olması, gerektiğinde değiştirilebilmesi güncellenebilmesi gerekir.”*

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrenciler evlerine gittiklerinde çeşitli yaşlandırma uygulamalarını kullanarak yaşlı hallerini görebilir, derste yazdıkları mektubu yaşlı halleriyle okuyup video kaydı alabilirler.

Uygulayıcıya Not

1. Bantların yapıştırılmasıyla ilgili örnek görsel:

İleri yetişkinlik
Yetişkinlik
Genç yetişkinlik
Ergenlik

2. Etkinliğin gerçekleştirilmesi ve malzeme teminiyle ilgili öneriler:

- Sınıf etkinliğin gerçekleştirilmesine uygun değilse etkinlik bahçede de gerçekleştirilebilir.
- Bahçeye çıkmak mümkün olmuyorsa etkinlik her öğrencinin kendi sırasının yanında dört küçük adım atmasıyla gerçekleştirilebilir.
- O da mümkün değilse etkinlik öğrencilerin sıralarında hayal etmeleriyle gerçekleştirilebilir.
- Eğer renkli bant temin edilemiyorsa yere tebeşirle çizgiler çizilebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Adım atma ve yürüme davranışlarında problem yaşayan öğrenciler için gelişim dönemlerini gösteren farklı renkte kartları havaya kaldırmaları ya da sözel olarak ifade etmeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren

Hifa Nazile YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili ... yaşındaki ben,

Nasılsın? Ben senin 70'li yaşlarındaki hâlinim, belki inanmayacaksın ama hayal ettiğin birçok şeyi gerçekleştirdik. Tabii ki her zaman işler planladığımız gibi gitmedi... Her şeyin mükemmel olduğunu söyleyemem ama dönüp geçmişe baktığımda mutlu hissedeceğim kadar iyi bir hayatımızın olduğunu söyleyebilirim.

Her gün, senden bana doğru uzanan bu yolda bir adım atıyorsun. Bu uzun yolda yolunu kaybetmemen için sana bazı tavsiyeler verme fırsatı elde ettim. Bana ulaşabilmen için bazı yaşam hedefleri belirlemen gerekiyor, şu an belirlediğin hedefler elbette zamanla değişebilir ancak hedeflerin olması yolunu kaybetmemeni sağlayacaktır, sana yol gösterecektir. Hayallerini gerçekleştirmek için belirlemeni önerdiğim yaşam hedefleri şunlar:

- 1.....
- 2.....
- 3.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YOLA KOYULMAK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşam amaçlarına ulaşmak için bir eylem planı hazırlar./ 13. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kâğıt- Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu uygulama öncesinde okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının yaşam amaçlarına ulaşmak için eylem planı hazırlamak olduğu açıklanır. 2. Bir önceki hafta oluşturdukları yaşam amaçlarını hatırlamaları istenir. 3. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge verilir. <i>"Bugün sizlerle bir tren yolculuğuna çıkacağız. Zaman zaman istasyonlarda duracağız. Yeni kişileri alacağız ve bazı kişileri bırakacağız istasyonlarda. Aynı zamanda bu istasyonlar sizlerin hayatınızda yaşam amaçlarınıza ulaşmak için önemli tarihler olacak. Bu tarihler bazılarınız için 1 yıl, bazılarınız için 3, bazılarınız için 8, bazılarınız için 20 yıl sonrası olabilir. Hatta 50 yıl sonrası için dahi istasyon oluşturabilirsiniz. Herkesin kendi yolculuğu kendisine özel. Bu nedenle bu yolculukta kaç istasyon olacağı size bağlı. Şimdi bu yolculuğu biraz hayal edin."</i> 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge sırayla verilir. <i>"Evet, tren hareket etmeye başladı. Makinist sizsiniz hangi duraklarda duracağınıza karar verdiyseniz Çalışma Yaprağı 1'deki istasyonlara bakın. İsterseniz daha fazla istasyon çizebilirsiniz. İsterseniz bu istasyonların yalnızca birkaçında durabilirsiniz."</i> (2 dakika süre verilir). 5. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır.

Süreç (Uygulama Basamakları)

"İstasyonlardaki amaçlarınıza ulaşmak için bir eylem planı hazırlama zamanı. Bu amaçlarınıza ulaşmak için neler yapmanız gerektiğini düşünün. Bugün neler yapmanız gerekiyor. Kısa dönemde neler yapmanız gerekiyor? Uzun dönemde neler yapmanız gerekiyor? Amaçlarınıza ulaşırken kimlerden destek alıyorsunuz." (10 dakika süre verilir)

6. Öğrenciler etkinliklerini tamamladıktan sonra süreç tartışma soruları ile değerlendirilir:

- Tren yolculuğuna çıkmak nasıldı?
- Belirttiğiniz istasyonlarda hangi amaçlara ulaşmayı istiyorsunuz?
- Yaşam amaçlarınıza ulaşmak için hazırladığınız eylem planı nasıl?
- Amaçlarınıza ulaşmak için içinde bulunduğunuz bu dönemde neler yapıyorsunuz?
- Bu yaptıkların yaşam amaçlarına ulaşmana katkıda bulunuyor mu?
- Amaçlarınıza ulaşmak için şuan neye ihtiyacınız var?
- Neleri kullanabilirsiniz?

7. Aşağıdaki yönerge öğrencilere ifade edilir ve etkinlik sonlandırılır.

"Bugün sizlerle yaşam amaçlarınızı konuştuk. Yaşam amaçlarınızın neler olduğunun üzerinde durduk. Bu amaçlarınıza ulaşmak için bir eylem planınızın olması çok önemli. Böylece gideceğiniz yolu daha iyi görebilirsiniz. Eylem planı amaçlarınıza ulaşmanızda size bir ışık tutacaktır. Ancak bu amaçlara ulaşmak için gerçekçi bir eylem planınızın olması gerekmektedir."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden, hazırladıkları eylem planını haftaya kadar yeniden gözden geçirmeleri istenir.
2. Öğrencilerden aileleriyle yaşam amaçlarınızı ve amaçlarınıza yönelik hazırladığınız eylem planını paylaşmaları istenir. Aldıkları geribildirimleri not ederek bir sonraki hafta uygulayıcı ile paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kendi boş kâğıtlarına tren ve istasyonları çizmeleri istenir.
2. Bu etkinlik yapılırken müzik dinletilebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

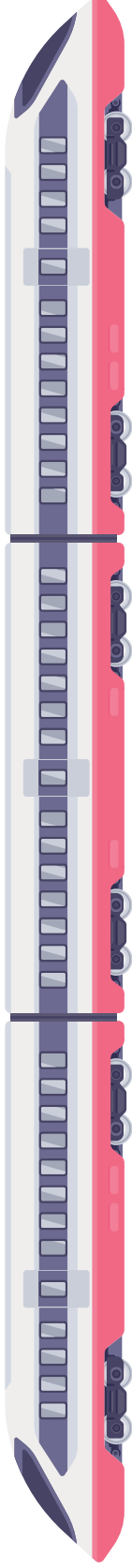
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'de yer alan etkinlikler sırasında öğretmen neyin nasıl yapılacağını göstererek, söyleterek ve uygulatarak öğrenme sürecini farklılaştırabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin tamamlanması için öğretmen ek süre vererek destek sunabilir.
3. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm boş alanların doldurulması yerine sınırlı bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yapağı 1

TREN YOLCULUĞUM

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Çalışma Yaprağı 2

EYLEM PLANIM

Tarih	Yaşam Amaçlarım	Amacıma ulaşmak için yapmam gerekenler		Amacıma ulaşmak için destek alabileceğim kişiler
		Kısa Dönemde Neler Yapabiliririm?	Uzun Dönemde Neler Yapabiliririm?	

Etkinlik Bilgi Notu

Bireylerin yaşamlarını anlamlı kılan faktörlerden biri de yaşam amaçlarıdır. Yaşam amaçları ile bireylerin motivasyonları yükselmektedir. Yaşam amaçları; "bireylerin bilişsel ve davranışsal stratejiler aracılığı ile elde etmeyi istediği durumlar" olarak tanımlanmaktadır (Emmons 1999).

Heady'e (2008) göre yaşam amaçları;

1. Başarı
2. Aile Yaşamı
3. Toplumsal ve politik açıdan aktif olma ile başkalarına yardım etme

Ebersole'ye göre (1998) yaşam amaçları;

1. Yaşam öyküleri
2. İş yaşamı
3. İlişkiler
4. Dinî inançlar ve katkıda bulunma

Emmons'a (1999) göre yaşam amaçları;

1. Kişisel mücadele
2. Başarı
3. Yakınlık
4. Maneviyat ve başkalarına yardım

KAYNAK:

Ebersole, P. (1998). Types and depth of written life meanings. In P T P Wong & PS Fry (Eds.), *The human quest for meaning: A handbook of psychological research and clinical applications* (pp. 179–191). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Emmons, R.A. (1999). *The psychology of ultimate concerns: Motivation and spirituality in personality*. New York: Guilford Press.

Heady, B. (2008) Life goals matter to happiness: A revision of set-point theory. *Social Indicators Research*, 86, 213–231.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

İÇİMİZDEKİ LİDER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Liderlik özellikleri açısından kendini değerlendirir/14.hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından tahtaya "Lider dediğin önde yürüyen değil, yol gösteren olmalıdır. M.K.Atatürk" özdeyişi yazılarak, öğrencilerden özdeyiş hakkındaki düşüncelerini paylaşmaları istenir. Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'de yer alan ifadelerden yararlanılarak liderlik kavramı hakkında bilgilendirme yapılır. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve "Çalışma Yaprağı-1'de yer alan ifadeleri dikkatle inceleyerek, kendinizde bulunan özellikleri belirlemenizi ve karşısına işaret koymanızı istiyorum. Bu özellikleri belirlerken özellikle liderlik yaptığınız alanları göz önünde bulundurmaya unutmayın. Kendinizde bulunan özellikleri belirledikten sonra hemen altta yer alan soruları cevaplayarak forma yazın." yönergesi verilir. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için belirli bir süre verilir. Uygulama tamamlandıktan sonra tartışma soruları ile gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır: <ul style="list-style-type: none"> Kendi liderlik özelliklerinizle ilgili belirlemeler yaparken neler düşündünüz/hissettiniz? Bu özellikleri gündelik yaşamınızda nasıl kullanıyorsunuz? Bu özellikleri kullanmak size ne gibi kazanımlar sağlıyor? Uygulayıcı tarafından tahtanın tam ortasına bir insan figürü çizilir ve öğrencilere "Bu figürün sizin yaşlarınızda biri olduğunu hayal etmenizi

Süreç (Uygulama Basamakları)

istiyorum. Adı Çizgican olsun... Çizgican bir köy okuluna yardımcı olabilmek amacıyla kitap toplama kampanyası düzenlemek istiyor. Sizden Çizgican'ın özelliklerine ilişkin varsayımlarda bulunmanızı istiyorum. Sizce Çizgican'ın özellikleri neler olabilir? Çizgican nasıl bir tutum sergilerse kitap toplama kampanyası ile ilgili amacına ulaşır? Birazcık düşünelim... Paylaşımlarınızı bekliyorum." yönergesi verilir.

- Öğrencilerin Çizgican'ın özelliklerine ilişkin paylaşımları tahtanın sağ tarafında kısa kelimelerle not alınırken; Çizgican'ın sergilemesi gereken tutumlara yönelik paylaşımları tahtanın sol tarafına yazılır.
- Öğrencilerin paylaşımları tamamlandıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'den de faydalanılarak liderlik özellikleri sergileme sürecinde kişisel özelliklerin yanı sıra iletişim, zaman yönetimi, görevlendirme, iş bölümü, grup hedefi oluşturma, duygusal destek sağlama (kabul empatik tutum), bireysel farklılıkları dikkate alma, sorumluluk sahibi olma gibi unsurların gerekliliği de vurgulanır.
- Tartışma soruları ile süreç yönlendirilir:
 - Liderlik özelliklerine sahip olmak günlük yaşamda sizlere nasıl katkılar sağlar?
 - Liderlik özellikleri bakımından kendinizi değerlendirdiğinizde ne gibi yönlerin sizde ön planda olduğunu gözlemliyorsunuz?
 - Liderliğe ilişkin etkinliğin başında ifade ettiğimiz özdeyişi tekrar ele almanız gerekse, neler söylemek istersiniz?
- Öğrencilerin tartışma sorularına yönelik paylaşımları alındıktan sonra, *"Bugün sizlerle liderlik özellikleri açısından kendimizi değerlendirmeye çalıştık. Liderlik özellikleri sergilemenin en temelde bazı insanlar için geçerli olan güçlülük özelliği ile ilişkili olmaktan ziyade, doğru zamanda doğru yerde gerekli eylemi göstermek olduğunu kavramış olduk. Bu bakımdan sürekli hatırlamamız gereken en temel nokta ise kişinin kendisinde bulunan özelliklerin farkında olması ve bu özellikleri nerede kullanabileceğini bilmesiyle mümkün olmasıdır."* yönergesi verilerek süreç sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi

- Öğrencilerden kendi yaşamlarını etkileyen kişi/kişilerden (ailede, okulda, toplumda, çizgi karakter, oyuncu, kitap karakteri vs.) birini ele alarak, bu kişinin özelliklerini liderlik özellikleri kapsamında değerlendirecek bir rapor hazırlamaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

- Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
- Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak öğrencilerin etkinliğine katılıp geri bildirim vererek destek sunabilir.
- Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilebilir.
- Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

SIRA		Liderlik yaptığım alanlar
1	Müzik aleti kullanmak	
2	Takım oyunu oynamak	
3	Gezmek	
4	Spor yapmak	
5	Yüzleri hatırlamak	
6	Işık ve yer ayarlayarak fotoğraf çekmek	
7	Şarkı söylemek	
8	Şiir yazmak/okumak	
9	Tamirat/tadilat yapmak	
10	Hayvanları sevmek	
11	Oyunculuk yapmak	
12	İnsanları güldürmek	
13	Planlı olmak	
14	Bilmece ve sözcük oyunları hazırlamak	
15	Çiçek yetiştirmek	
16	Yemek yapmak	
17	Araç/motosiklet/tarım makinası kullanmak	
18	Dans etmek/halay çekmek	
19	Yeni yerler keşfetmek araştırmak	
20	Sağlık konularında bilgi toplamak	
21	Gündem takip etmek	
22	Sosyal medyayı aktif kullanmak	
23	Dijital aletleri klavuzuna uygun kullanmak	
24	Atık malzemelerden yeni ürün çıkarmak	
25	Resim/ heykel ve sanat çalışmaları yapmak	
26	Bütçe planı yapmak/ekonomik gelişmeleri takip etmek	
27	Dernek/ kulüp (dağcılık vs) çalışmalarına katılmak	
28	Sporun özel bir dalında uzmanlaşmak	
29	Ayrıntılı bakış açısına sahip olmak	
30	Sinema, kitap, dergi gibi yazılı veya görsel yayınları takip etmek	

1. Kendinizde bulunan veya bulunduğunuzu düşündüğünüz özelliklere sahip olmak, günlük yaşamda size neler sağlıyor? Bu özellikleri hangi durumda nasıl kullanıyorsunuz? (spor yapmak /okul takımı kurmak veya müzik aleti çalmak/yıl sonu gösterisi için grup kurmak, gezmek/gezi organizasyonu yapmak vb.)

Etkinlik Bilgi Notu-1

Liderliğin "bir grup insanı belirli amaçlar etrafında toplamaya ve bu amaçları gerçekleştirmek için, onları harekete geçirmeye dönük bilgi ve yeteneklerin toplamı" oluşu yönünde olduğu gözlenmektedir (Bakan, Büyükbese, Erşahan ve Kefe, 2013, s.72).

Liderlik tanımı yapılırken, daha çok bilgi ve yetenek unsurları vurgulanmakta olduğu ancak liderlik için de farklı kişisel özelliklerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Yabancı literatürdeki yazarların tanıma bakıldığında liderliğin, grup dinamikleri ve süreçleri, kişilik, güç kullanma, itaat, amacı başarma, etkileşim ile başkalarının yardımı olmaksızın karar verebilme gibi özelliklerin bir veya ikisinin birleşimi (Bass, 1990) olarak ifade ettiği görülmektedir. Davis (1988, s.141) liderliği, insanları belirlenmiş hedefler doğrultusunda yöneltmeye ikna etme, Rost göre ise karşılıklı amaçlara dayalı gerçek bir dönüşüm isteyen lider ile takipçileri arasındaki etkileşim süreci olarak tanımlamaktadır.

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, liderlik teorilerini dört ayrı kategoride toplandığı görülmektedir. Bunlar:

- Özellik ve nitelik teorileri dönemi (1940 öncesi)
- Davranış teorileri dönemi (1940–1960 yılları arası)
- Durumsallık teorileri dönemi (1960-1980)
- Yeni liderlik yaklaşımları ve teorileri (1980'lerden günümüze kadar olan dönem). Bu çalışmalar baz alındığında, liderlikle ilgili yaklaşımları; özellikler yaklaşımı, davranışsal yaklaşım, durumsal yaklaşım ve yeni yaklaşımlar olmak üzere dört grupta incelemek mümkündür.

Özellikler Yaklaşımı

Liderlik konusunda ilk olarak geliştirilen yaklaşım, özellikler yaklaşımıdır. Bu kuramda varılmak istenen nokta; bazı insanların doğal liderler olduğu ve bu doğal liderleri başkalarından ayıran fiziksel özelliklere ve yeteneklere sahip oldukları düşüncesidir (Yukl, 1991, s.178; Koçel, 2007, s.588).

- Fiziksel özellikler: Enerji ve aktif olma.
- Zekâ ve yetenek: Yargılama, bilgi, akıcı konuşma ve kesinlik.
- Kişilik: Yaratıcılık, açık sözlülük, dürüstlük ve etik davranış.
- İş ile ilgili özellikler: Başarı güdüsü, ileride olma arzusu, sorumluluk güdüsü, göreve dönüklük ve amaçlara ulaşmada sorumluluk alma.
- Sosyal özellikler: İş birliği yeteneği, prestij, popüler ve sosyal olma, kişiler arası beceriler, sosyal katılım, nezaket ve zarafet.

Davranışsal Teoriler

Liderin asları ile haberleşme şekli, yetki devredip etmemesi, planlama ve kontrol şekli, amaçları belirleme şekli vb. davranışları lider etkinliğini belirleyen önemli faktörler olarak ele alınmıştır. Bu nedenle bu ikinci yaklaşımda grup üyelerine karşı liderin davranışlarına önem verilmektedir (Alkın, 2006, s.56).

KAYNAK:

- Irak, R. ve Eryeşil, K. (2017). Liderlik Tarzları İle Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 20(2), 129-139
- Yeşil, A. (2016). Liderlik ve Motivasyon Teorilerine Yönelik Kavramsal Bir İnceleme. Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(3).

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞKA DÜNYA YOK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları tartışır. / 15. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Maske, Siperlik, Beyaz Önlük, Eldiven 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu okunur. 2. Uygulayıcı maske, siperlik, beyaz önlük ve eldiven giymiş şekilde sınıfa girmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı ekipmanlarını giymiş bir şekilde sınıfa girdikten sonra öğrencilere neden bu şekilde derse girdiğini sorar. Gelen cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır. <i>"Küresel bir salgınla karşı karşıya kalınan Covid-19 süreci insanlık tarihinin son yüzyılda gördüğü en büyük krizlerden biri oldu. Hem Türkiye'de hem de dünyada etkili olan virüs tüm hayatımızı değiştirdi ve yerel ve küresel bir sorun olarak tarihin sayfalarında yerini aldı. Bu tarz salgınlar geçmişte oldu ve gelecekte de var olacaktır. Dünya tarihinde birçok defa salgınlar yaşanmış, maalesef milyonlarca insanın ölümüyle neticelenmiştir. Ben bugün yerel ve küresel bir sorun olan salgını temsil ediyorum."</i> Uygulayıcı sınıfa günümüzde Türkiye'nin veya dünyanın başka hangi sorunlarla mücadele ettiği şeklinde bir soru yöneltir. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. Gelen cevaplar belirli bir yönde toplanırsa (sadece sağlık sorunları gibi) uygulayıcı demografik, siyasal veya ekonomik sorunları kapsayan örnekler verir. Ardından öğrencilerden bu sorunlar üzerine düşüncelerini ve kendilerinin temsil edecekleri bir sorun belirlemeleri istenir. Öğrenciler temsil edecekleri yerel veya küresel bir sorunu belirledikten sonra öğrencilerden ayağa kalkmaları ve sınıf içerisinde serbestçe dolaşmaları istenir. Öğrenciler bir süre dolaştıktan sonra uygulayıcı bir kere el çırpar ve öğrencilerin ikiye eşleşmeleri istenir. İkiye eşleşen öğrencilerden kendilerini temsil ettikleri sorun ile ilgili karşı tarafa açıklamalar yapmaları ve tartışmaları istenir. Tartışma bitiminde uygulayıcı yine bir kere el çırpar ve öğrenciler sınıfta dolaşırken başka eşleşmeler oluşturulur. Bu süreç (süre de dikkate alınarak) yaklaşık her öğrencinin farklı eşleşmelerde bulunacağı

Süreç (Uygulama Basamakları)

şekilde devam eder.

4. Süreç aşağıdaki tartışma soruları kapsamında değerlendirilir.
 - Temsil ettiğiniz sorunu seçerken neler hissettiniz?
 - Temsil ettiğiniz sorunu karşı tarafa anlatırken zorlandınız mı?
 - Karşı tarafın sorununu dinlerken neler hissettiniz?
 - Dinlemiş olduğunuz sorunlardan sizi en çok etkileyen hangisi oldu? Neden?
 - Ülkemiz ve dünyanın yaşadığı sorunlar için çözüm önerileriniz var mı?
 - Yaşanılan bu sorunları daha aza indirebilmek için bireysel olarak yapabilecekleriniz var mı?
5. *"İnsanoğlu yüzyıllar boyunca doğayı sınırsız bir kaynak olarak görmüş ve sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Doğayla insan arasındaki ilişkide dengeler giderek doğanın aleyhine bozulmaya başlamış ve geri dönüşü mümkün olmayan sorunlar büyümüş ve derinleşmiştir. Bizler bugün burada temsil ettiğimiz sorunları tartıştık, neden olduğu, kimlerin sorumlu olduğu noktasında konuşarak çözüm önerileri üretmeye çalıştık. Şimdi sizlere ülkemizde ve dünyada yer alan sorunları başlıklar hâlinde paylaşmak istiyorum."* açıklaması yapıldıktan sonra uygulayıcı etkinlik bilgi notunu sınıf ile paylaşır ve etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden bu hafta içerisinde gazetelerde ya da haber sitelerinde karşılaştıkları yerel ve küresel sorunları içeren haberleri keserek/çıktı alarak sınıf panosuna asmaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Sınıfın öğrencilerin dolaşması için uygun olmaması durumlarında sıralar ortada toplanabilir ya da kenara çekilebilir.
2. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmeninden destek alabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin kendilerinin temsil edeceği yerel ya da küresel bir sorun belirlemeleri için öğretmen rehberlik ederek destek sunabilir.
2. Eşleşmeler sırasında destek verebilecek uygun akran eşleştirmelerinin yapılmasına dikkat edilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Öğrencilerin temsil ettikleri sorunu anlatabilmeleri için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Gülizar YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Yerel ve Küresel Sorunlar

Çevresel Sorunlar	Demografik- Nüfus Sorunları	Siyasal Sorunlar	Ekonomik Sorunlar	Sosyo-Kültürel Sorunlar
Doğal Afetler	Açlık ve Kıtık	Savaşlar ve İşgaller	Yoksulluk	Kültürel Yozlaşma ve Kültürlerin Yok Olması
Çevre Kirliliği	Sağlık Sorunları	Şiddet ve Terör Olayları	İşsizlik	Medya ve Bilişim Sorunları
Küresel Isınma	Hızlı Nüfus Artışı	Uluslararası Kuruluşların Yaratığı Sorunlar	Küresel Ekonomik Sorunlar	İnsanlar Arası İletişim Sorunları
Buzulların Erimesi	Eğitim Sorunları	Küresel Projeler ve Uluslararası Siyasi Çatışmalar	İsraf	Kültür ve Tabiat Varlıklarının Yok Olması
Ormanların Tahrip Edilmesi	Hızlı ve Çarpık Kentleşme	Silahlanma	Sanayi Sorunları	Sportif Sorunlar
Atık Sorunu	Göç Sorunu	Soykırım, İşkence ve Katliamlar	Küresel Şirketlerin Devlet Ekonomisine Etkisi	Yaşanan Dillerin Yok Olması
Küresel İklim Değişiklikleri	Aşırı Beslenme	Sömürgecilik	Hayvancılık Sorunları	
Ozon Tabakasının İncelmesi	Ulaşım Sorunları	Azınlıklar Sorunu	Çalışma Hayatı Sorunları	
İçme ve Kullanma Suyu Kıtlığı	Tarım Arazilerinin Verimsizleşmesi	Organize Suçlar	Turizm Sorunları	
Biy çeşitliliğin Azalımı- Türlerin Azalması	Doğal Kaynakların Yetersizliği ve Hızla Tüketimi			
Enerji Kaynaklarının Aşırı Tüketimi	Mülteci Sorunu			
	Konut Sorunu			
	Yaşlı Nüfus Sorunu			

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SENSİZ BİR EKŞİĞİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişilerarası Beceriler
Kazanım/Hafta	Grup çalışmalarına aktif olarak katılır. / 16. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Makas 2. Renkli Boya Kalemleri 3. Çalışma Yaprağı-1 4. Kutu/torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek durumlar makasla kesilerek kutuya konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının grup çalışmalarına aktif olarak katılmak olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere "Grup nedir?" sorusu yöneltilir ve öğrencilerden gelen cevaplardan sonra grubun tanımı "En az iki kişiden oluşan aralarında sürekli bir etkileşim olan ve ortak bir amaç etrafında toplanmış insan topluluğuna grup denir." şeklinde yapılır. 3. Bu kez öğrencilerden gruplara örnek vermeleri istenir ve gelen cevaplar tahtaya yazılır. 4. Gelen cevaplardan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile gruplar hakkında bilgi verilir ve grupta önemli olan etkileşim kavramına dikkat çekilir: <p>"Aile, sınıf, okul futbol takımı, satranç kulübü, mahalledeki veya apartmandaki komşu kadınların günleri, gruba örnek olabilir, çünkü bu insanların ortak bir amacı vardır ve aralarında sürekli bir etkileşim bulunmaktadır. Mesela durakta otobüs bekleyen insanlara grup denilemez. Gerçi onların otobüse binmek gibi ortak bir amaçları bulunmaktadır. Ama sürekli bir etkileşim içinde değillerdir ve bu özelliğin olmayışı onları grup değil yığın yapar."</p> 5. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak sürece devam edilir: <p>"Bir insan, hayatının önemli bölümünü çeşitli gruplar içerisinde geçirmektedir. Dolayısıyla insanlar gruplardaki kişilerle etkileşim içindedir. Etkileşimin aktif</p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

olduğu gruplarda birçok bilgi de ortaya çıkar. Bu amaçla kişiler önerilerini, fikirlerini sunarlar ve grupta daha zengin bir çalışma ortaya çıkarır. Biz de bu etkinlikte bulunduğumuz gruplarda neler yapabileceğimizi göreceğiz."

6. Öğrenciler sınıf listesine göre 4 gruba ayrılır. Her gruptan bir sözcü belirlenmeleri istenir.
7. Grup sözcüleri tarafından kutu ya da torbadan bir grup faaliyeti çekilir.
8. Gruplara çalışmalarını tamamlayabilmeleri için yeterli süre verilir.
9. Grup sözcüleri tarafından yapılan çalışmalar sınıfa sunulur.
10. Aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin grup çalışmasını değerlendirmeleri istenir:
 - Çalışmanızda gruptaki tüm üyelerin katkısı oldu mu?
 - Grupta aktif olmanızı sağlayan şey nedir?
 - Çalışmalar sırasında nerelerde zorlandınız?
 - Grupça bir çalışmayı bitirmiş olmak size neler hissettirdi?

11. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklamayla süreç sonlandırılır.

"Hem bireysel hem de akranlarımızla yaptığımız çalışmalarda ilişkilerimizi ve sosyal becerilerimizi geliştirmemize yardımcı olacak en önemli faktörlerden biri grupta iş birliği içerisinde çalışma becerisidir. İş birliği içerisinde çalışırken göstereceğimiz aktif katılım öğrenme süreçlerimize destek olur ve kişiler arası becerilerimizi geliştirmemizi sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrenciler tarafından yapılan grup çalışmaları sınıf panosuna asılabilir ve 1 hafta boyunca sergilenir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Ercan DEMİR

Çalışma Yaprığı 1

GRUP-1 (DÜŞÜNCE GRUBU)

Sınıf olarak seneye 12. sınıf ve üniversite sınavı adayı olacaksınız. Bu konuda sınıfınız için online bir grup oluşturup sınıfla ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazacaksınız. Sonrasında bunlardan yola çıkarak bir slogan belirleyeceksiniz.

GRUP-2 (DOĞUM GÜNÜ GRUBU)

Sınıfta bir arkadaşınızın doğum günü yaklaşmakta. Arkadaşınıza sürpriz bir doğum günü hazırlamak istiyorsunuz. Bu doğum günü organizasyonunu yapacak olan grup sizsiniz. Nasıl bir organizasyon planlarsınız?

GRUP-3 (HATIRA GRUBU)

Sınıfınızda bir arkadaşınızın ailesi bazı nedenlerden dolayı başka bir ile taşınacaktır. Bu hem arkadaşınız için hem de sizler için üzücü bir durum. Sınıf arkadaşınız sürekli sizi hatırlayabileceği bir resmi beraberce çizerek ona hediye etmenizi istesek bu nasıl bir resim olurdu. Çiziniz.

GRUP-4 (AMİGO GRUBU)

Sınıfınızdaki arkadaşlarınızdan oluşan basketbol takımının gelecek hafta farklı bir okul takımıyla maçı var. Bu maçta arkadaşlarınızı desteklemek için bir marş hazırlamaya karar verdiniz. Bunun için hazırlayacağınız marşı söylemeye hazır olun.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM DE KATKIM OLSUN-1

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir./17. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkileşimli Tahta/Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı topluma katkı sağlayabilecek projelerle ilgili ön hazırlık kapsamında uygulanmış örnekler bularak bunlarla ilgili görsel, haber vb. varsa hazırlık yapar. 2. Çalışma Yaprağı-2 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek etkileşim başlatılır: <ul style="list-style-type: none"> Birey ve toplumu birbirinden ayırmak mümkün müdür? İçinde yaşadığınız toplumun sorunlarının farkında mısınız? Neler gözlemliyorsunuz? Bu sorunların çözümü için ne tür katkılarınız oluyor? Daha önce topluma katkı sağlayacak bir projeniz, fikriniz oldu mu? Olduysa neydi? 2. Tartışma kısmından sonra öğrencilere aşağıdaki açıklamayla birlikte etkinliğin hedefi ifade edilir: <p><i>"Bireyler olarak toplumun birer parçasıyız. Her bireyin yaşadığımız toplumun gelişmesine, güçlenmesine ve sorunların çözülmesine katkı sağlama konusunda sorumluluğu bulunmaktadır. Bu hafta ve bir sonraki haftaki etkinliklerimizde topluma katkı sağlayacak projeler geliştirme ve bunları uygulama aşamasına kadar hazırlama konusunda çalışmalar yapacağız. İsteyen gruplar bu iki haftadan sonra projelerini belirledikleri süre zarfında uygulayarak sonuçlarını raporlayabileceklerdir."</i></p> 3. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlık yapılan bazı proje örnekleriyle

ilgili görsel veya haberler etkileşimli tahta/projeksiyondan sunulur. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan proje örneği yansıtılarak bir proje geliştirmenin basamakları açıklanır ve öğrencilerle paylaşılır. Varsa öğrencilerin soruları cevaplandırılır. Projenin uygulama aşamasında görüşme, gözlem, anket gibi yöntemlerden yararlanılabileceği; bazı kişi ve kuruluşlarla iş birliği yapılabileceği vurgulanır.

4. Uygulayıcı tarafından, aşağıda topluma katkı sağlayabilecek proje başlıkları yansıtılarak (veya okunarak) öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır;

"Sizlerden bu konu başlıklarını inceleyerek kendi ilgi alanınıza giren veya daha önce üzerinde çalıştığınız, sevdiğiniz bir konu belirlemenizi istiyorum. Seçtiğiniz konuda gruplar oluşturarak birer proje üreteceksiniz. Gruplar 5'er kişilik olacak. Bir konuyu 5'ten fazla kişinin seçmesi durumunda iki gruba ayıracağız."

Topluma Katkı Sağlayacak Proje Başlıkları

- Engelli bireylerin eğitimi,
- Gençlerde teknoloji ve internet kullanımı,
- Sokak çocukları,
- Suça sürüklenen çocuklar,
- Bağımlılık,
- Yaşlı bakımı,
- Organ ve kan bağıışı,
- Çevre kirliliği,
- Geri dönüşüm / yenilenebilir enerji kaynakları,
- Salgın hastalıklar,
- Trafik ve ulaşım sorunları,
- İsrar – tüketim çılgınlığı,
- Göç,
- Eğitim

5. Öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre konu başlıklarını seçmeleri sağlanır ve daha sonra gruplara ayrılır. Mümkün olduğu kadar farklı konuların seçilmesine dikkat edilir.

6. Gruplar, konu başlıklarını belirledikten sonra Çalışma Yaprağı-2 gruplara dağıtılır. Ve seçtikleri konularla ilgili ilk 2 aşamayı (projenin adı ve amacı) tamamlamaları istenir. Tamamlayan grupların çalışmalarını sınıfta paylaşmaları istenir. Proje amaçlarının seçilen konu ile ilişkili ve somut bir amaç olup olmadığı değerlendirilerek öğrencilere geribildirim verilir.

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır;

"Bu haftaki etkinliğimizde toplum yararına katkı sağlayacak bir projenin geliştirme basamaklarını inceledik ve öğrendik. Bir sonraki hafta sizlerin hafta boyunca tamamlayıp son hâlini vereceğiniz projeleri burada inceleyeceğiz. Sizlerden ev ödevi olarak bir sonraki haftaya kadar projenin diğer basamaklarını grup çalışması yaparak tamamlamanızı istiyorum. Ve hazırladığınız projeyi her bir basamak birer slayt olacak şekilde PowerPoint sunusuna dönüştürmenizi istiyorum. Her gruba 5'er dakika süre verilecek ve burada sunacaklar."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerin gruplar hâlinde hazırladıkları projenin basamaklarını örnek proje doğrultusunda tekrar gözden geçirerek değerlendirmeleri istenir.
2. Öğrencilerin gruplar hâlinde hazırladıkları projeye ilgili daha önce yapılan benzer projeleri incelemeleri ev ödevi olarak verilir.

Uygulayıcıya Not

1. Grupların PowerPoint hazırlığı yapamaması veya sunum yapacak teknolojik araçların yetersiz olması durumunda proje formu üzerinden sözlü sunum yapılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirilmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Öğretmen grupların etkinliğine katılıp geri bildirim sunarak destek verebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük boyutlarda yansıtılmasına ya da basılmasına dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

Açıklama: Topluma katkı sağlayacak proje geliştirmenin basamakları aşağıdaki örnek proje üzerinden aşama aşama öğrencilere açıklanır.

Proje Örneği

Konu: Engelli bireylerin sosyal yaşamı

1	PROJENİN ADI - Projenize seçtiğiniz konuya uygun bir isim seçiniz.	BEN DE VARIM
2	PROJENİN AMACI - Projenin sonunda topluma katkı sağlayacak yönünü de içeren ifadelerle ulaşılmak istenen amacı somut olarak yazınız.	Yaşanılan bölgedeki engelli bireylerin sosyal yaşama etkin bir şekilde katılmalarının önündeki engelleri tespit ederek toplumsal farkındalık kazandırmak
3	PROJENİN GEREKÇESİ - Neden böyle bir projeye ihtiyaç duyulduğunu gerekçeleriyle maddeler hâlinde yazınız.	Şehirler, binalar, yollar, cafeler, alışveriş merkezleri, sinema salonları gibi sosyal yaşam alanları inşa edilirken engelli bireylerin erişimi de düşünülmelidir. Örneğin sinemada tekerlekli sandalye kullanan bedensel engelli bir birey rahatlıkla girip sinema izleyebilmekte midir? Ya da görme engelli bir bireyin markette kendi başına ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için gerekli düzenlemeler mevcut mudur? Tüm bunlar engelli bireylerin sosyal yaşama katılabilmeleri açısından önemlidir. Düzenlemeler yapılırken sadece normal bireylere yönelik olmamalıdır. Engelli bireylerin sosyal yaşama dâhil olmalarının önünde bazen fiziki engeller olabilmektedir. Bunların tespit edilerek ilgili kişilerin farkına varmalarını sağlamak gereklidir.
4	PROJENİN HEDEF KİTLESİ - Proje hangi yaş grubu veya hangi özellikteki bireylere yönelik olduğunu yazınız.	Yaşanılan çevredeki tüm bireyler

5	<p>PROJE KONUSU İLE İLGİLİ VERİLER</p> <p>(Dünya ve Türkiye'deki Durum)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proje konusuyla ilgili Türkiye'de / Dünya'daki durumu kısaca özetleyiniz. - Yapılan araştırma sonuçlarından örnekler verebilirsiniz. - İstatistiki bilgiler verebilirsiniz. - Varsa görseller, tablolar koyabilirsiniz. 	<p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verilerine göre Türkiye nüfusunun % 6,9'u en az bir engeli olan bireylerden oluşmaktadır.</p>
6	<p>PROJENİN UYGULAMA ADIMLARI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yapacağınız çalışmaları aşama aşama yazınız. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çevredeki ulaşılabilen engelli bireylerle görüşülerek sosyal yaşama dahil olmalarının önünde engel olan durumlar belirlenecek, 2. İmkanlar dahilinde yerinde inceleme yapılarak (alışveriş merkezi, cafe, sinema salonları, kaldırımlar, yollar vb.) engelli bireylerin sosyal yaşama dahil olmalarının önündeki engeller tespit edilecek, 3. Yazılı ve görsel bir dosya hazırlanarak yaşanılan bölgedeki yetkili kişilere rapor hâlinde sunulacak. 4. Sosyal medya araçlarıyla duyarlılık kazandırmak için konuyla ilgili paylaşımlarda bulunulacak.
7	<p>PROJENİN UYGULAMA TARİHİ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projenin hangi tarihler arasında uygulanacağını yazınız. 	1 AY
8	<p>PROJE KAPSAMINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİLER - KURULUŞLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projeyi gerçekleştirirken iş birliği yapacağınız kişi ve kuruluşları yazınız. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Belediye 2. Muhtarlık 3. Emniyet Müdürlüğü 4. Engellilerle ilgili STK'lar
9	<p>PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projenin amacına ulaşıp ulaşmadığını nasıl değerlendireceğini yazınız. 	Engelli bireylerle 3'er aylık aralıklarla yapılacak görüşmelerle çevrede meydana gelen değişimlerle ilgili geribildirim alınacaktır.
10	<p>PROJE EKİBİ ve GÖREVLERİ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proje ekibinde kimlerin yer alacağını ve ekip üyelerinin görevlerini yazınız. 	(Projede görev yapacak kişiler yazılacak.)

Çalışma Yaprağı 2

Açıklama: Grubunuzla birlikte seçtiğiniz proje konunuzla ilgili gerekli çalışmalarınızı yaptıktan sonra aşağıdaki formu doldurunuz. Bir sonraki hafta sınıfta sunmak üzere her başlığın birer slayt olacak şekilde PowerPoint sunumu olarak hazırlayınız.

1	PROJENİN ADI	
2	PROJENİN AMACI	
3	PROJENİN GEREKÇESİ	
4	PROJENİN HEDEF KİTLESİ	
5	PROJE KONUSU İLE İLGİLİ VERİLER	
6	PROJENİN UYGULAMA ADIMLARI	
7	PROJENİN UYGULAMA TARİHİ	
8	PROJE KAPSAMINDA İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİLER - KURULUŞLAR	
9	PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
10	PROJE EKİBİ ve GÖREVLERİ	

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM DE KATKIM OLSUN-2

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler arası beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir /18. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkileşimli Tahta/Projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilerin seçtikleri proje başlıklarıyla ilgili uygulama konusunda destek olmaları ve iş birliği yapmaları için okul yönetimi ve kulüp öğretmenleriyle görüşülür. 2. Hafta içi öğrencilerin hazırlıkları için hatırlatma yapılır. 3. Hazırlanmış bir PowerPoint sunumu etkinlik öncesinde örnek olması için öğrencilerle paylaşılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından okulda topluma katkı sağlayacak proje üretmeyle ilgili bir önceki hafta yapılan çalışmaların özeti yapılır. 2. Projelerini tamamlayan öğrencilerin sunumlarını yapmaları için her gruba 5'er dakika süre verilir. Sunulan projeler; <ul style="list-style-type: none"> • Uygulanabilirlik, • Amacın, kapsamın (hedef kitlenin), uygulama basamaklarının konu ile ilişkili olması, • Topluma katkı sağlama, • Ölçülebilir olma, ölçütleri bakımından sınıf ile birlikte değerlendirilir. Gruplara geribildirim verilir. 3. Aşağıdaki sorular sorularak süreç devam ettirilir; <ul style="list-style-type: none"> • Topluma katkı sağlayabilecek bir proje geliştirmeniz sizlerde neler düşündü ve hissettirdi? • Böyle bir proje geliştirme sürecinde neler hissettiniz? Hangi duyguları yaşadınız? • Bundan sonraki hayatınızda topluma katkı sağlayacak projeler

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

geliştirmeyi ve uygulamayı düşünüyor musunuz?

- *Projelerin sizlere ne gibi katkıları olabilir?*

4. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır;

"Bu iki haftada topluma katkı sağlayabilecek projelerin nasıl üretilebileceğini öğrendiniz. Geliştirdiğiniz bu projeleri uygulama takvimi içinde hayata geçirebilirsiniz. Bu konuda gerek okul yönetimi ve diğer öğretmenlerle iş birliği yapılabilir. Her türlü desteği sunacağımızdan emin olabilirsiniz. Uygulamanızı yaptıktan sonra sonuçlarını raporlaştırarak bana teslim edebilirsiniz. Uygun bir zamanda bu sonuçları sınıfla paylaşabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Grupların geliştirdikleri projelerin aşamaları incelenerek kazanımın ne düzeyde içselleştirildiği değerlendirilir.
2. Öğrencilerin projelerini hayata geçirmeleri, uygulamaya koymak için çalışma yapmaları ve ilk adımı atmaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Grupların PowerPoint hazırlığı yapamaması veya sunum yapacak teknolojik araçların yetersiz olması durumunda proje formu üzerinden sözlü sunum yapılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Projenin hangi kriterlere göre değerlendirileceğinin daha kolay anlaşılması için öğrencilere kriterleri içeren bir kontrol listesi dağıtılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
2. Yapılan sunumların rahatça görülebilmesi ve duyulabilmesi için oturma düzeni uygun bir şekilde ayarlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren

Bekir EROL

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

MUTLU SON

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İyi oluşu ile duyguları arasında bağ kurar /19. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2, A3 poster boyutunda çıktı olarak alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından sınıfa aşağıdaki sorular sorularak etkinlik başlatılır. <ul style="list-style-type: none"> Sizce mutluluk ne demektir? Mutlu bir hayat sürmenin sihirli bir formülü var mıdır? Varsa nedir? Uygulayıcı tarafından öğrencilerden gelen cevapların ardından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <p><i>"Sizlerin de gördüğü gibi herkesin mutluluk tanımı da, mutlu bir yaşamın sırlarına ilişkin tahminleri de birbirinden oldukça farklı. İyi ve mutlu bir yaşamın sırları çeşitli araştırmacıların da sıklıkla araştırdığı konuların başında gelmektedir. Özellikle hangi faktörlerin insanları daha mutlu yaptığı, neden bazı insanların diğerlerinden daha mutlu ve huzurlu olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Bugün sizlerle günlük yaşamda mutluluk olarak da tanımlanan, kişilerin kendi yaşamlarının iyiliği ve yaşamlarından aldıkları doyum hakkındaki düşünce ve duygularını içeren iyi oluşları ile hissettikleri duygular arasındaki ilişki üzerine bir etkinlik yapacağız.</i></p> Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır. <p><i>"Arkanıza yaslanın ve gözlerinizi kapatarak ya da belli bir noktaya odaklanarak konuşmadan sadece beni dinleyin... Bugün sizlerle geçmişten geleceğe sizin hayatınızdaki sahnelerle dolu bir film izleyeceğiz. İzlediğiniz her bir sahnede, o sahnede sergilenen yaşantılarınızla ilgili çeşitli duygular yer alıyor. Filmi izlerken her bir zaman dilimindeki yaşantılarınızın size hissettirdiği duyguları yakalamaya çalışın... Ve film başladı... Şimdi geçmiş yaşantılarınız film şeridinden geçiyor..."</i></p>

Süreç (Uygulama Basamakları)

Bu yaşantılara dikkatlice bakın... Hangi duyguları yakaladınız... Yakaladığınız bu duyguların bir fotoğrafını çekin... Şimdi, şuan içinde bulunduğunuz zamanın yaşantıları film şeridinden geçiyor... Bu yaşantılara da dikkatlice bakarak yakaladığınız duyguların bir fotoğrafını çekin... Ve artık filmin yavaş yavaş sonuna geliyoruz... Film şeridinde gelecekte yaşayacağınızı düşündüğünüz muhtemel yaşantılarınız var... Şimdi son kez bu yaşantılarınıza bakın ve bu yaşantılarınızda yakaladığınız duyguları da fotoğraflayın... Ve film bitti. Film sonunda elinizde sadece geçmiş, şimdi ve gelecekteki duyguları içeren 3 kare fotoğraf var... Hazırsanız fotoğrafları yanınıza alarak sinema salonundan çıkabilirsiniz”

4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve filmden çıkarken çektikleri fotoğrafların içindeki duyguları Çalışma Yaprağının “Duygularımın filmi” bölümüne, tüm filmi kapladığını düşündükleri temel duyguları “Hayatımı kaplayan duygular” bölümüne yazmaları istenir.

5. Uygulayıcı aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşimi başlatır.

- Filmde geçmiş, şimdi ve geleceğinizden seçtiğiniz yaşantılar hangi duyguları içeriyor?
- Hayatınızın filmi kapladığını düşündüğünüz bir duygu kümesi var mı? Varsa nedir?
- Tüm hayatınızı kaplayan bu duygular filminizin mutlu sonla bitmesini sağlıyor mu? Sağlamıyorsa neden?

6. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasının ardından sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-2 asılır ve iyi oluşu etkileyen duyguları incelemeleri istenir.

7. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim sürdürülür:

- Sizce iyi oluşa en çok katkı sağlayan duygular hangileri?
- İyi oluşla hissedilen duygular arasında size göre nasıl bir ilişki var?

8. Gelen cevapların paylaşılmasının ardından insanların hissettikleri duygular ile iyi oluşları arasında ilişki olduğu, çoğunlukla bize kendimizi iyi hissettiren duyguların iyi oluşu arttırdığı, vurgulanarak öğrencilere tekrar Çalışma Yaprağı-1'e bakmalarını söylenir. Aşağıdaki açıklama yapılır:

“Şimdi hayatınızın filmine tekrar bakın ve bu filmi mutlu sonla bitirmek için filmi yeniden çekiyoruz. Filmdeki tüm yaşantılarınız yine aynı fakat bu kez geçmiş, şuan ve gelecekteki yaşantılarınızı anımsadığınızda her bir sahnede size kendinizi iyi hissettirecek ve iyi oluşunuzu arttıracak duyguları bulmaya çalışın. Bulduğunuz bu duyguların da fotoğraflarını çekerek çalışma yaprağındaki mutlu son bölümüne bu duyguları yazın.

9. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim sürdürülür:

- Filminizde geçmiş, şimdi ve geleceğinizden seçtiğiniz yaşantılara karşı hissetmeyi isteyeceğiniz, size kendinizi daha iyi hissettirip iyi oluşunuzu arttıracak duygular nelerdir?
- Tüm yaşamınıza baktığınızda hangi duygunun hayatınıza hâkim olmasını isterdiniz?
- Hatırladığınız yaşantılarınız size daha çok olumlu duygular hissettirecek olsaydı hayatınızda şimdiki ile kıyasladığınızda nasıl bir farklılık olurdu?

10. Gelen cevapların paylaşılmasının ardından geçmişe yönelik memnuniyet,

Süreç (Uygulama Basamakları)

doyum ve gurur, geleceğe yönelik iyimserlik, umut ve güven ve şimdiye yönelik neşe, sevinç gibi duyguların yaşanmasının iyi oluşu arttırdığı vurgulanarak sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilir:

- Kendi duygularınıza baktığınızda iyi oluş düzeyinizi nasıl görüyorsunuz?
- İyi oluşunuzu yükseltecek ve sizi mutlu kılacak duyguları hayatınıza katma konusunda zorlandığınız alanlar var mı? Varsa neler?
- Geçmiş yaşantılarınız sonucu oluşan duygularınızın şuan ve geleceğe ilişkin duygularınızı ve iyi oluşunuzu da etkilediğini düşünüyor musunuz? Nasıl etkiliyor?
- Yaşadığınız olaylara bakış açınızı değiştirmek ve durumları değerlendirme biçimizi yeniden gözden geçirmek öznel iyi oluşunuza nasıl bir katkı sağlar?
- Size kendinizi iyi hissettirecek duyguları güçlendirerek öznel iyi oluşunuzu arttırmak için neler yapabilirsiniz?

11. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra mutlu hayatın sihirli formülünün yaşantılara olumlu bir yönde bakmaktan ve iyi hissettirecek duyguları geliştirecek bir bakış açısına sahip olmaktan geçtiği vurgulanır. İyi hissettiren duyguların iyi oluşu artırması için mutlaka yaşamın her alanında çok yoğun bir şekilde hissedilmesinin şart olmadığı, yaşantıların büyük bir kısmında az ya da çok bu duyguları duyumsanabiliyorsa yaşamdan daha çok doyum alınıp, iyi oluşu yüksek bir hayat sürdürülebileceği ifade edilerek etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerin gün içinde hissettikleri olumlu duyguları not alıp her hafta için kendi iyi oluşlarını değerlendirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Öğrenciler geçmiş ve şuan ki yaşantılarını düşündüklerinde bazı yaşantıların gizlilik gerektiren ve travmatik boyutları olabileceği göz önüne alınarak yaşantının içeriğinin paylaşılmamasına dikkat edilmeli sadece yaşantıya ilişkin duygulara odaklanılmalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğretmen Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında bireysel olarak rehberlik edip geri bildirim vererek destek sunabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2'nin rahatlıkla görülebilmesi açısından daha büyük boyutlarda çıktı alınmasına dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
3. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (iyi oluş, öznel iyi oluş vs.) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'de yer alan sorulara yalnızca yazılı değil sözlü olarak da cevap vermelerine izin verilerek farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

HAYATIMIN FİLMİ

GEÇMİŞ
DUYGULARIM

ŞU ANKİ
DUYGULARIM

GELECEKTEKİ
DUYGULARIM

TÜM HAYATIMI KAPLADIĞINI DÜŞÜNDÜĞÜM DUYGULAR		

MUTLU SON

GEÇMİŞ
DUYGULARIM

ŞU ANKİ
DUYGULARIM

GELECEKTEKİ
DUYGULARIM

SAHİP OLMAK İSTEDİĞİM DUYGULAR		
TÜM HAYATIMI KAPLAMASINI İSTEDİĞİM DUYGULAR		

Çalışma Yaprağı 2

İYİ OLUŞU ETKİLEYEN DUYGU KÜMELERİ

KAYGI

SEVİNÇ

ÜZÜNTÜ

KISKANÇLIK

HUZUR

ÖFKE

NEŞE

COŞKU

STRES

KORKU

GURUR

UTANÇ

HAYAL
KIRIKLIĞI

ŞAŞKINLIK

MUTLULUK

İYİMSERLİK

KAYNAK:

Diener, E., Suh, E., Lucas, R.E., & Smith, H.L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. Psychological Bulletin, 125, 276-302.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YENİ YOLLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer. / 20. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Öğrenci sayısı kadar post-it 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının arkadaş ilişkilerinde yaşanan sorunları yapıcı yollarla çözmek olduğu açıklanır. Aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin cevapları alınır. <ul style="list-style-type: none"> Sizce arkadaşlık nedir? Bir arkadaşta bulunması gereken özellikler nelerdir? Arkadaş ilişkilerinizde sorun yaşar mısınız? Bu sorunların sebepleri nelerdir? Öğrencilere renkli post-it kâğıtları dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir. <p><i>“Arkadaş ilişkilerinde bugüne kadar yaşadığınız sorunları düşünün. Dağıtılan post-it kâğıtlarının bir tarafına (yapışkanlı tarafına) arkadaş ilişkilerinde yaşadığınız ve yapıcı bir şekilde çözdüğünüz bir olayı kısaca özellikle olayı nasıl çözdüğünüzü açıklayarak yazın. Diğer tarafına ise arkadaşlarınızla yaşadığınız ancak henüz bir çözüme ulaştıramadığınız veya yapıcı bir şekilde çözemediğiniz bir olayı yazın. (Öğrencilerin yaşanan sorunları yazarken isim yazmaması ifade edilir.)”</i></p> Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak cevapları alınır. Cevaplar yapıcı yol olup olmadığı yönünde tartışılır. Tahtaya yapıcı olan çözüm yolları yazılır. İhtiyaç hâlinde Etkinlik Bilgi Notu’ndan yararlanılarak öğrencilere açıklama yapılır. <ul style="list-style-type: none"> Arkadaşlarınızla yaşadığınız sorunlar nelerdir?

Süreç (Uygulama Basamakları)

- Arkadaşlık ilişkilerinizdeki sorunları genellikle nasıl çözersiniz?
 - Arkadaşlık ilişkilerinizdeki sorunları çözmek için neler yaparsınız? Bunlar içinde yapıcı olan ve olmayan yollar var mı?
 - Arkadaş ilişkilerinizde yaşadığınız sorunları daha yapıcı yollarla çözüme ulaştırmak için farklı olarak neler yapılabilir?
5. Yaşanılan sorunların yazılı olduğu post-it kâğıtlarının katlanarak bir kutuya atılması sağlanır.
 6. Programın başında belirtilen gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf 5 gruba ayrılır.
 7. Uygulayıcı tarafından kutudan 5 tane kâğıt çekilir. Çekilen 5 kâğıt ve Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtılır. Gruplardan olumsuz yaklaşılan ve çözüme ulaşmayan sorunlara yönelik yapıcı yöntemler bulması istenir. Sorunlar çözüldükçe kullanılan yapıcı yöntemlere ilişkin grup paylaşımı yapılır.
 8. Aşağıdaki yönerge öğrencilere ifade edilir ve etkinlik sonlandırılır.

"Arkadaşlık ilişkileri bireylerin yaşamlarında oldukça önemlidir. Ancak zaman zaman arkadaşlarla sorunlar yaşanabilmektedir. Yapıcı yollarla bu sorunları çözmek arkadaş ilişkilerini daha da güçlendirecektir."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden arkadaşlık ilişkilerinizi 1 hafta boyunca gözden geçirmeleri istenebilir. Daha önce olumsuz yaklaştıkları bir sorunu yapıcı yollarla yeniden çözmeyi denemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılamazsa grupların kendi boş kâğıtlarına yazmaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirilmesi yapılmasına dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Öğrencilerin post-itlere cevap yazmaları için gerekirse ek süre verilebilir.
3. Öğretmen post-itlere cevap yazma etkinliğinde öğrencilere bireysel olarak rehberlik edip geri bildirim vererek destek sunabilir.
4. Post-itlere cevap yazmak yerine sorulara sözel olarak da cevap vermelerine izin verilerek öğrencilerin farklılaşan düzeyde tepki vermeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren

Seda Sevgili KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

“Arkadaşlık: Akranla karşılıklı, sosyal ve etkileşime dayalı derin bir ilişkidir” (Shapiro, 2010). İyi arkadaşlıkta; eşit bir şekilde birbirini düşünen bireyler vardır. Sevgi ve bağlılıkla oluşturulan karşılıklı ilişki arkadaşlık sürecinde önemlidir. Her arkadaşlık emek ve sabır ister. Karşılıklı paylaşım gerektirir. Doğru ve istenilen yönde arkadaşlık kurulması isteniyorsa bunun için çaba göstermek gerekir.

Kişilerarası ilişkilerde; istenilen özellikleri daha fazla sergileyerek ve istenilmeyen özelliklerden uzak durmaya çalışılarak daha iyi arkadaşlık kurulabilir.

- İstenen Özellikler: Şefkatli, uyumlu, anlayışlı, komik, düzenli, geçimli, cesur, güvenilir, yardımsever, cömert, dürüst, dikkatli, adil, hoşgörülü, neşeli, kibar, iyi dinleyici, sır saklayan, sevgi dolu
- İstenmeyen Özellikler: Zorba davranışlar, yalan söyleme, alay etme, küfür etme, el şakaları yapma

Arkadaşlarla yaşanan sorunları çözerken kullanılan bazı yöntemler vardır. Bunlar:

- Yapıcı çözüm yolları: Kendini ifade etme, duygularını paylaşma, dinleme, empati kurma, diğerlerinin hakkına saygı duyma, öfkeyi kontrol etme, saldırgan davranışlar sergilememe, zorba davranışlardan uzak durma
- Yapıcı olmayan davranışlar: Tarafların birbirini dinlememesi, şiddet içerikli davranışlar, kendini ifade etmeme

KAYNAK:

Shapiro, L. E. (2010). Yüksek EQ'lu bir çocuk yetiştirmek (11. Baskı). (Ü. Kartal, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.

Çalışma Yaprağı 1

Olumsuz yaklaşılan problemin yazılı olduğu post-it kâğıdını buraya yapıştırınız.

Yukarıda belirtilen soruna ilişkin yapıcı çözümleri önerilerinizi aşağıya yazınız.

A large, empty, light blue rounded rectangular box intended for students to write their constructive solutions to the problem described above.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

HER DUYDUĞUNA İNANMA

Gelişim Alanı

Sosyal Duygusal

Yeterlik Alanı

Kişisel Güvenliğini Sağlama

Kazanım/Hafta

Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular./21. Hafta

Sınıf Düzeyi

11. Sınıf

Süre

40 dk (Bir ders saati)

Araç - Gereçler

1. Çalışma Yaprağı-1
2. Çalışma Yaprağı-2

Uygulayıcı İçin
Ön Hazırlık

1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

1. Uygulayıcı tarafından "Çin Seddi uzaydan görülür mü? Sorusu sorulur ve öğrencilerden gelen cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır:

"Çoğu insan Çin Seddinin uzaydan görülebileceğini iddia etmiştir. Çin Seddi çok büyük olabilir, fakat uzaydan görülebilecek kadar geniş değildir. İnsan ürünü uzaydan görülebilir en belirgin şey aslında ışıklardır. Peki bu ve buna benzer doğru bildiğiniz yanlışlar oldu mu? Kimler buna örnek gösterebilir?"

2. Öğrencilere "yaşamımız boyunca doğru kabul ettiğimiz birçok yanlış bilgi bulunmaktadır. Dilerseniz bu bilgilerin bazılarını inceleyelim." denir ve Çalışma Yaprağı-1 uygulayıcı tarafından sınıfa soru cevap şeklinde okunur ve daha sonra aşağıdaki sorular sorulur.
 - Herhangi bir bilgiye ihtiyaç duyduğunuzda başvurduğunuz ilk kaynak nedir?
 - Öğrenmek istediğiniz bir bilgi için başka hangi kaynaklara başvuruyorsunuz?
 - Başvurduğunuz kaynaklar bilgilerin doğruluğu için her zaman güvenilir mi?
3. Gelen cevaplardan sonra öğrencilere, birlikte kulaktan kulağa oyununu oynayacakları söylenir ve öğrencilerden 10 veya 15 kişi seçilir. Öğrencilerden sınıfta, bu oyunda oynayacak öğrencilerin arka arkaya, tek sıra hâlinde ve birbirlerinin sırtını görecek şekilde dizilmeleri istenilir.
4. Öğrencilere "Ben öndeki arkadaşınızın kulağına bir cümle fısıldayacağım

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

ve her öğrenci bu cümleyi hemen arkasındakinin kulağına fısıldayacak. Yanındaki kimseden başkası bu kelimeyi duymamalı” denilerek oyunun oynanışı ve kuralı açıklanır.

5. Uygulayıcı tarafından ilk öğrencinin sırtına yavaşça dokunulur ve “*Temel Reis, temeli sağlam olan bir binanın üstüne temel atmak istemiş*” cümlesi sadece bir defa öğrencinin kulağına fısıldanır ve öndeki öğrenciye söylemesi istenerek oyun başlatılır.
6. Son öğrenciye gelindiğinde oyun bitirilir ve öğrencinin kendisine ulaşılan cümleyi sesli bir şekilde söylemesi istenilir ve söylenen cümle ile ilk cümle karşılaştırılarak aşağıdaki açıklama yapılır:

“Evet arkadaşlar gördüğünüz gibi bir bilgi çıktığı ilk kaynaktan bize ulaşana kadar doğru bir şekilde ulaşıp ulaşamadığınızı gördük.”

7. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilir:

- Bu etkinlikte neler hissettiniz?
- Size gelen bilgiye ekleme yaptınız mı?
- Bu bilginin doğruluğunu araştırma ihtiyacı hiç duyduunuz mu?

8. Uygulayıcı tarafından haberin ilk çıkış ile son çıkış arasındaki farka dikkat çekilerek “*Peki bizler bir bilgiye ihtiyacımız olduğunda genellikle ilk başvurduğumuz kaynak nedir?*” denilir ve gelen cevaplar tahtaya yazılır.

9. Öğrencilerden gelen cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır:

“Bilgi ve haber her devrin en önemli gücü olmuştur. Özellikle dijital çağda, teknoloji ile birleşen bilgi ise, çok çeşitli haber kaynaklarından, medya araçlarından ve özellikle sosyal medya platformlarından güvenilirliğinden emin olunmayan, şüpheli, yalan haberlerin ve bilginin dolaşımına hız katmıştır. Bu durum, doğru ile yalan haber ayırımının yapılmasını hem bireysel hem de toplumsal olarak yapılmasını gerekli kılmıştır. Her gün maruz kaldığımız onlarca bilgi ve haberi doğrulamak için şu yöntemlere başvurmanın faydası var”

10. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Bugünkü paylaşımımızda doğru bilgiye nasıl ulaşabileceğimiz üzerinde durduk. Bir bilgiyle karşılaştığımızda o bilginin doğruluğundan emin olmamız gerekir. Bunun için güvenilir kaynaklara, birden fazla kaynağa, haber ve bilgi doğrulama yöntemlerine başvurabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilere özellikle sosyal medyada çıkan her haber ve bilginin doğruluğundan emin olmaları istenir.
2. Öğrencilere güvenilir bilgi kaynaklara yönelmeleri istenilir.

Uygulayıcıya Not

1- Oyun için 10'dan fazla 20'den az öğrenci yeterlidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

- 1- Çalışma Yaprağı-2'nin büyük puntoda hazırlanmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarlama yapılabilir.
- 2- Öğretmenin söylediği doğru bilinen yanlışların rahatlıkla duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel çevre düzenlenebilir.
- 3- Çalışma Yaprağı-2'de kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (provakasyon, parodi vs.) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Ercan DEMİR

DOĞRU BİLDİĞİMİZ YANLIŞLAR

1. Çok yüksekten düşen bozuk para bir insanı öldürebilir!

Bozuk parayı ne kadar yüksekten düşürmüş olursanız olun, ulaşabileceği son hız 50-80 km'dir. Ki bu her insanı öldürecek kadar hızlı değildir ama acıtır.

2. Çok şeker yiyen şeker hastası olur.

Fazla şeker alımı ile diyabetli olmak arasında herhangi bir ilişki yoktur.

3. Bir arabanın benzin deposuna gelebilecek bir kurşun arabayı patlatabilir.

Bu sadece filmlerde olur. Gerçekte kurşun ya kapakta takılır ya da patlama olmadan deler geçer.

4. Boğalar kırmızı renginden nefret ederler.

Boğaları sinirlendiren şey aslında matadorların hareketleridir.

5. Damarlarımız mavi renktir.

Kana kırmızı rengini hemoglobin verir. Oksijen taşımayan kan koyu kırmızı bir renge sahipken oksijen taşıyan kan vişne kırmızısıdır. Damarlarımız derimizin renginden dolayı maviymiş gibi görünür.

6. Güneş sarı renktir.

Güneş'in rengi aslında beyazdır fakat atmosferik saçılmadan dolayı Güneş'in rengi sarı, kırmızı, turuncu hatta morumsu görünebilir.

Haberî Doğrulama Yöntemleri

1	Doğrulayın	Bir haberin veya bilginin doğruluğundan emin olmak için, aynı haberî farklı platformlardan araştırın. Bir haberî farklı kaynaklardan araştırmak, incelemek, akıl süzgecinden geçirerek objektif olabilmek, haberî-bilgiyi doğrulamanın en önemli yöntemidir.
2	Kaynak Güvenilir mi ?	Haberin veya bilginin kaynağı kim, ne? "İletişim Bilgileri" ve "Hakkımızda" bölümleri olmayan kaynaklara güvenmeyin.
3	Eleştirel olun ve Sorgulayın!	İnternette karşılaştığınız bilgilere karşı sağlıklı bir şüphe ve eleştirel bir bakış açısı edin. Sorgulayın, haberin amacı gerçekten haber vermek mi, yoksa yanıltmak mı?
4	Hemen İnanmayın!	Özellikle sosyal medya mecralarında karşılaştığınız haberlere hemen inanmayın. Haber hakkında arka plan bilgileri edin. Gerekirse resmi ve ilk kaynakla iletişime geçin.
5	Tarihi İnceleyin	Yalan haberlerdeki tarihler ve saatler tutarsız veya değiştirilmiş olabilir. Tarih, yere ve görsellere dikkat edin.
6	Paylaşmadan Önce Düşünün!	Bazı haberler yönlendirme, yanıltma ve provokasyon amacı taşıyor olabilir. Özellikle sosyal medya mecralarda "doğrulama yapmadan" ve ne amaçla dolaşımda olduğundan emin olmadan paylaşmayın!
7	İddialı Başlıklara ve Reklamlara Dikkat!	Olağan dışı iddialar, ilgi çekmek için abartılmış başlıklar ve çok fazla kullanılmış noktalama işaretleri, genellikle asılsız haberlere veya reklam içerikli haberlere aittir.
8	URL/ Adres Gerçek mi?	Sahte haber siteleri, güvenilir ve resmi haber kaynaklarına çok benzeyen, taklit edilmiş bir adres (URL) kullanırlar. İnternet adreslerine dikkat edin.
9	Görselleri Doğrulayın	Sahte haber ve bilgiler, montajlanmış, garip görüntüler veya videolar içeriyor olabilir. Görselleri doğrulamak için arama motorlarında aratarak, görselin hangi zamana ait olduğunu, ne zaman yayımlandığını görebilirsiniz.
10	Parodi veya Reklam mı?	Bazı web siteleri, parodi, reklam veya sahte haber üreten bunları yaymak amacıyla kuruluyor. Bunun bilincinde olun.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ALİŞKANLIKLARIM SAĞLIĞIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile bedensel ve psikolojik sağlığı arasında bağ kurar. / 22. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 1. Çalışma Yaprağı-2 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf sayısının yarısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Öğrencilerden ikiyeşerli grup olması istenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. İkiyeşerli grup hâlinde Çalışma Yaprağı-1'de bulmacayı çözmeleri istenir. 3. Gönüllü öğrencilerden bulmacada buldukları kelimeleri paylaşmaları istenir. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak bulmacadaki bulunmayan kelimeler tamamlanır. 4. Süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir. <ul style="list-style-type: none">Bulmacada yer alan kelimelerin ortak özelliği nedir?Bulmacada yer alan başlıkları/konuları alışkanlık hâline getirmiş insanlar nasıl davranır? 5. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından bulmacada yer alan başlıkların sağlıklı yaşam alışkanlıklarının içinde olduğu söylenir. 6. Tahta ikiye bölünür sol tarafa fiziksel özellikler ve sağ tarafa psikolojik özellikler başlıkları atılır ve sonrasında aşağıdaki sorularla öğrencilere yöneltilerek öğrencilerin cevapları ilgili başlık altına yazılır. <ul style="list-style-type: none">Sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile fiziksel özellikler arasında nasıl bir ilişki vardır?

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

7. Etkinlik Bilgi notunda yer alan bilgiler kısaca özetlenerek ve aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Yaşam tarzımız bizi bedensel, psikolojik, bilişsel gibi birçok açıdan etkiler. Yaşamımızdaki alışkanlıklarımızı bedensel ve psikolojik sağlığımızı destekleyecek şekilde düzenlemek hem vücut direncimizi hem yaşam kalitemizi artırır hem de ruh sağlığımızı korur."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden sahip oldukları sağlıklı yaşam alışkanlıklarından birini düşünerek bedensel ve psikolojik sağlığına etkisini değerlendirmeleri ve bu etkileri not olarak arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.
2. Öğrencilerden sahip olmak istedikleri bir sağlıklı yaşam alışkanlığı belirleyip, bu alışkanlığı kazanmak için plan ve yol haritası hazırlaması; bu alışkanlığı uygulama sürecinde bedensel ve psikolojik sağlığına etkilerini gözlemleri istenir.
3. Öğrencilerden sağlıklı yaşam alışkanlıklarına yaşamında yer vermemenin bedensel ve psikolojik sağlığına etkilerine yönelik araştırma yapmaları ve buldukları bilgileri düzenleyerek sınıf panosuna asarak okuldaki diğer arkadaşları ile paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Ülkü KAHRAMAN

Çalışma Yaprağı 1

BULMACA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2	S	D	F	B	E	D	F	T	H	V	H	K	L	B	D	R	Y	O	P	L	M
3	O	A	S	D	N	H	J	T	G	V	C	D	R	L	M	G	B	R	T	Y	A
4	S	A	Ğ	L	I	K	K	O	N	T	R	O	L	Ü	D	G	A	S	H	J	N
5	Y	U	Y	E	G	Z	E	R	S	İ	Z	Y	A	P	M	A	K	I	L	İ	E
6	A	S	E	T	H	V	K	I	S	C	H	J	E	G	Ç	Ş	T	E	M	E	V
7	L	E	V	Y	S	E	İ	Y	T	E	G	H	N	V	E	O	İ	Ş	İ	B	İ
8	İ	S	T	V	B	N	M	O	R	S	R	Ü	B	A	S	H	F	J	T	A	D
9	L	M	A	S	T	E	N	Ü	E	D	E	V	Ö	F	K	L	Y	M	A	K	U
10	İ	S	A	F	T	E	Ç	T	S	E	Ö	Ş	T	A	L	İ	A	Z	E	Y	Y
11	Ş	A	S	E	R	E	S	U	Y	R	S	A	E	A	B	Ğ	Ş	Ü	Ş	A	G
12	K	D	F	R	H	D	G	O	Ö	G	A	S	T	S	E	Ş	A	K	D	F	U
13	İ	V	E	G	B	R	H	L	N	Ü	R	F	S	T	G	F	M	L	T	D	L
14	G	Y	T	U	E	M	R	Ü	E	K	T	G	N	E	D	G	E	Ş	G	E	A
15	E	O	V	A	S	H	B	A	T	J	E	Y	Y	J	R	B	T	T	H	R	R
16	L	Ü	T	S	A	U	V	F	İ	U	T	L	Ü	O	Ç	M	A	K	B	T	G
17	İ	Ö	U	I	Y	T	D	E	M	M	N	N	Y	R	D	T	Ü	S	N	A	E
18	Ş	J	M	H	K	J	T	R	İ	A	O	J	N	T	F	Y	L	T	K	H	L
19	T	S	A	G	L	K	L	I	B	E	S	L	E	N	M	E	K	S	E	D	İ
20	İ	F	K	I	O	A	M	U	F	S	A	K	S	T	E	J	Ç	B	G	A	Ş
21	R	L	L	L	K	S	Ö	I	B	F	D	T	Ş	H	A	K	İ	H	Ö	R	T
22	M	E	R	M	D	U	L	C	N	R	F	N	E	I	S	O	Ş	T	L	T	İ
23	E	A	Y	E	A	I	I	V	E	T	E	F	Ü	L	Z	L	T	H	Ş	G	R
24	K	Ö	E	S	S	L	Ş	A	A	K	L	E	D	P	Ğ	Ç	İ	G	A	Ç	M
25	E	R	T	T	T	K	D	E	N	G	E	L	İ	B	E	S	L	E	N	M	E

Çalışma Yaprağı 2

ÖĞRETMEN İÇİN CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	S	D	F	B	E	D	F	T	H	V	H	K	L	B	D	R	Y	O	P	L	M
	O	A	S	D	N	H	J	T	G	V	C	D	R	L	M	G	B	R	T	Y	A
	S	A	Ğ	L	I	K	K	O	N	T	R	O	L	Ü	D	G	A	S	H	J	N
	Y	U	Y	E	G	Z	E	R	S	İ	Z	Y	A	P	M	A	K	I	L	İ	E
	A	S	E	T	H	V	K	I	S	C	H	J	E	G	Ç	Ş	T	E	M	E	V
	L	E	V	Y	S	E	İ	Y	T	E	G	H	N	V	E	O	İ	Ş	İ	B	İ
	İ	S	T	V	B	N	M	O	R	S	R	Ü	B	A	S	H	F	J	T	A	D
	L	M	A	S	T	E	N	Ü	E	D	E	V	Ö	F	K	L	Y	M	A	K	U
	İ	S	A	F	T	E	Ç	T	S	E	Ö	Ş	T	A	L	İ	A	Z	E	Y	Y
	Ş	A	S	E	R	E	S	U	Y	R	S	A	E	A	B	Ğ	Ş	Ü	Ş	A	G
	K	D	F	R	H	D	G	O	Ö	G	A	S	T	S	E	Ş	A	K	D	F	U
	İ	V	E	G	B	R	H	L	N	Ü	R	F	S	T	G	F	M	L	T	D	L
	G	Y	T	U	E	M	R	Ü	E	K	T	G	N	E	D	G	E	Ş	G	E	A
	E	O	V	A	S	H	B	A	T	J	E	Y	Y	J	R	B	T	T	H	R	R
	L	Ü	T	S	A	U	V	F	İ	U	T	L	Ü	O	Ç	M	A	K	B	T	G
	İ	Ö	U	I	Y	T	D	E	M	M	N	N	Y	R	D	T	Ü	S	N	A	E
	Ş	J	M	H	K	J	T	R	İ	A	O	J	N	T	F	Y	L	T	K	H	L
	T	S	A	G	L	K	L	I	B	E	S	L	E	N	M	E	K	S	E	D	İ
	İ	F	K	I	O	A	M	U	F	S	A	K	S	T	E	J	Ç	B	G	A	Ş
	R	L	L	L	K	S	Ö	I	B	F	D	T	Ş	H	A	K	İ	H	Ö	R	T
	M	E	R	M	D	U	L	C	N	R	F	N	E	I	S	O	Ş	T	L	T	İ
	E	A	Y	E	A	I	I	V	E	T	E	F	Ü	L	Z	L	T	H	Ş	G	R
	K	Ö	E	S	S	L	Ş	A	A	K	L	E	D	P	Ğ	Ç	İ	G	A	Ç	M
	E	R	T	T	T	K	D	E	N	G	E	L	İ	B	E	S	L	E	N	M	E

ANAHTAR KELİMELER

1. DENGELİ BESLENME
2. SOSYAL İLİŞKİ GELİŞTİRMEK
3. SAĞLIKLI BESLENMEK
4. STRES YÖNETİMİ
5. EGZERSİZ
6. MANEVİ DUYGULAR GELİŞTİRMEK
7. AKTİF YAŞAM
8. SAĞLIK KONTROLÜ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Beslenme: Günümüzde, egzersiz yapmak, diyet, sigara/alkol tüketiminin olmaması, stres yönetimi gibi yaşam biçimi unsurlarının sağlığı ve kardiyovasküler hastalık riskini etkilediği, kalp hastalığı, hipertansiyon ve diyabet gibi kronik hastalıklardaki değişiklikleri ile önemli ölçüde azaltabildiği bilinmektedir. Sağlıklı yaşam biçimi, bireyin sağlığını etkileyebilecek davranışlarını kontrol edebilmesi, günlük aktivitelerini düzenlerken kendi sağlık durumuna uygun davranışları seçmesi olarak tanımlanmıştır.

Bu davranışları tutum hâline dönüştüren birey, sağlıklı olma hâlini sürdürebildiği gibi, sağlık durumunu daha iyi bir seviyeye getirebilir. Sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında sayılan beslenme, stres yönetimi, egzersiz, manevi duygular geliştirmek, kişiler arası ilişki ve sağlık sorumluluğu almak olarak sıralanabilir.

1- Süt Grubu: Süt ve yerine geçen besinler; yoğurt, peynir ve süt tozu gibi süttten yapılan besinlerdir.

2-Et - Yumurta – Kuru baklagiller Grubu: Bu grupta et, tavuk, balık, yumurta, kuru fasulye nohut, mercimek gibi besinler bulunur. Ceviz, fındık, fıstık gibi yağlı tohumlar da bu grupta yer alır. Yağlı tohumlar diğer besinlere göre fazla yağ içerdiklerinden tüketim miktarlarına dikkat etmek gerekir.

3- Sebze ve Meyve Grubu: Bitkilerin her türlü yenilebilir kısmı sebze ve meyve grubu altında toplanır. Bileşimlerinin önemli kısmı sudur. Bu nedenle günlük enerji, yağ ve protein gereksinmesine çok az katkıda bulunurlar.

4- Ekmek ve Tahıl Grubu: Tahıllar Türk toplumunun temel besin grubudur. Buğday, pirinç, mısır, çavdar ve yulaf gibi tahıl taneleri ve bunlardan yapılan un, bulgur, yarma, gevrek ve benzeri ürünler bu grup içinde yer alır.

Stres yönetimi: Organizmayı zorlayan, akut ya da kronik iç ya da dış uyaranlar veya durumlar stres etmenleri olarak tanımlanır. Stres etmenleri (stresörler) genelde 3'e ayrılmaktadır:

1- Fiziksel: Travma, açlık, gürültü, yoğunegzersiz, cerrahi girişimler vb.

2- Sosyal: Birey-çevre ilişkisi/çatışması

3- Psikolojik: Fiziksel ve sosyal etmenlerin sonucu olarak ya da kendiliğinden ortaya çıkan hayal kırıklığı, izolasyon gibi. Fiziksel ve psikolojik stresler dizisi kişide bir takım değişiklikler oluşturmaya başlar ve bu oluşum evreler hâlinde devam eder. Bunu araştırmacılar "Genel Adaptasyon Sendromu" olarak tanımlamaktadırlar. İşyerindeki problemlere karşı koyabilmek için kişinin geliştirdiği adaptasyon mekanizmasının devreye girmesiyle, kişi önce alarm reaksiyonu gösterir. Sonra direnç evresi başlar ve sonunda tükenme ile karşı karşıya kalır. Stresin Sağlığa Etkileri: Bir tehlike anında vücut, kan dolaşım sistemine adrenalin ve diğer stres hormonlarını salgılar. Bu salgılanım ile kalp hızı artar, kan basıncı yükselir ve kaslarda gerginlik meydana gelir. Bu yanıtlar kişiye stres kaynağı ile mücadele ve stresten kaçma enerjisi sağlar. Stres durumunun uzaması sonucu organ, sistem ve fonksiyonlarda bozulma meydana gelir.

Egzersiz: Egzersiz için genç-yaşlı ayırımı yoktur, her yaşta sağlığa yararlıdır. Düzenli fiziksel aktivite, çocukların ve gençlerin sağlıklı büyümesi ve gelişmesinde, karakter gelişiminde istenmeyen kötü alışkanlıklardan kurtulmada, sosyalleşmede, yetişkinlerin çeşitli kronik hastalıklardan korunmasında veya bu hastalıkların tedavisinde veya tedavinin desteklenmesinde, yaşlıların aktif bir yaşlılık dönemi geçirmelerinin sağlanmasında, zihinsel ve bedensel fonksiyonların korunmasında bir başka deyişle tüm hayat boyunca yaşam kalitesinin artırılmasında önemli farklar yaratabilmektedir. Yürümek, koşmak, sıçramak, yüzmek, bisiklete binmek, çömelmek – kalkmak, kol ve bacak hareketleri, baş ve gövde hareketleri gibi temel vücut hareketlerinin tümünü ya da bir kısmını içeren çeşitli spor dalları, dans, egzersiz, oyun ve gün içerisindeki aktiviteler fiziksel aktivite olarak kabul edilebilirler.

Aktif yaşayan bireylerde vücudun oksijen kullanma yeteneği arttığı için vücut direnci artar ve enfeksiyonlara karşı koruma gelişir.

Tinsellik: Tinsel kelimesi, Türk Dil Kurumu sözlüğünde ruhi, manevi kelimeleriyle karşılık bulmaktadır.

Yapılan araştırmaların büyük bir bölümü tinsellik/inanç ile fiziksel ve mental sağlık sonuçları arasında ilişki kurmuştur. Araştırmalarda, kişinin tinsel inançlarının sağlığı, uzun yaşamayı ve fiziksel hastalığın iyileşmesini pozitif olarak etkileyebildiği gösterilmiştir. Bazı inançlar, sağlıkta risk oluşturan tütün kullanımı, alkol kullanımı, riskli cinsel davranışlar gibi davranışlara karşı spesifik yasakları kapsar. Kişinin bedenine bakması, bedensel anlamın yanında tinsel yanının da olması sonucu sağlığın geliştirilmesini destekler. İnsanın tinsel yönü, fiziksel, duygusal, sosyal yönü kadar önemlidir ve bu boyutlarla ilişkilidir. Bireylerin sağlık ve hastalık davranışlarını sorgulamada, değişimlere uyum sağlamada, sorunların üstesinden gelebilme becerisi kazanma, yeniden iyileşme gücü ve umudu bulmada tinselliğin olumlu etkisi olduğu bilinmektedir.

Kişilerarası ilişki: Türk Dil Kurumu sözlüğünde iki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas, olaylar ve nesnelere arasında var olan karşılıklı bağıllık olarak tanımlanmakta olan ilişki kavramı, sağlık açısından ele alındığında kişinin hasta ise iyileşmesinde, değilse sağlığının devamı ve gelişiminde amaçlı, etkin, doyumlu, yararlı ve yapıcı eylemler dizisi olmaktadır. Kişiler arası ilişkiler kavramı; karı-koca etkileşimi, çocuğun anne ve babasıyla etkileşimi, akrabalar, arkadaşlar, meslektaşlar arasındaki etkileşimler, öğrenci-öğretmen etkileşimi, duygusal ilişkiler gibi örnekler ile somutlaştırılabilir. Chen, çalışmasında, kişiler arası ilişki desteğini; yakın arkadaşlarla vakit geçirmek, başkalarıyla anlamlı ve tatmin edici ilişkiler kurmak, başkalarına karşı ilgi ve sevgiyi ifade etmek ve onlara karşı içten olmak, kendine yakın kişilere dokunmaktan ve onların dokunmasından hoşlanmak, kişisel problemlerini yakın arkadaşlar ve aile üyeleri ile paylaşmak olarak değerlendirmiştir. İnsan davranışlarının büyük çoğunluğu, genelde kişilerarası, özelde de ikili ilişkiler yoluyla şekillenmekte, sürdürülmekte ve değişmektedir. Yaşam boyu başarıya ulaşmada, mutlu ve verimli olmada "İnsanlar arası ilişkiler" büyük rol oynamaktadır.

Sorumluluk, Türk Dil Kurumu sözlüğünde kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi anlamına gelmektedir. Fişek'e göre herkes kendi sağlığından sorumludur. Özellikle hastalıklardan korunmada asıl yapılacak işler, kişilerin kendilerinin alacakları önlemlerdir. O nedenle, kişiler kendi sağlıklarının değerini bilmeli ve onu korumaya çalışmalıdırlar.

KAYNAK:

1) Bozhüyük, A , Özcan, S , Kurdak, H , Akpınar, E , Saatçı, E , Bozdemir, N . (2012). Sağlıklı Yaşam Biçimi ve Aile Hekimliği . Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care , 6 (1) , 0-0 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tjfmpc/issue/45319/567774>

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEDENİNLE BARIŞ SAĞLIKLA YAŞA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Beden imgesi ile fiziksel ve psikolojik sağlığını ilişkilendirir. / 23. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar temel alınarak her gruba bir örnek olay gelecek şekilde çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile giriş yapılır: <i>"Daha önceki etkinliklerden hatırlayacağız üzerine herhangi bir kişinin kendi bedeni hakkındaki düşüncelerini, duygularını ve algılarını ifade eden duruma beden imgesi denir. Bugünkü etkinliğimizde beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini ele alacağız."</i>Sınıf her grupta 4-5 öğrenci olacak şekilde gruplara ayrılır. Gruplara Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylardan biri verilir. Grupça örnek olayı okumaları, soruları tartışmaları ve görüşlerini yazmaları istenir.Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra her grup tarafından seçilen grup sözcüleri grup çalışmalarını tüm sınıfla paylaşır.Aşağıdaki sorular ile sürece devam edilir.<ul style="list-style-type: none">Bu etkinlik kapsamında neler hissettiniz?Beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz?Beden imgesinin olumsuz algılanmasının psikolojik ve fiziksel sağlığına odaklandık ancak beden imgesinin olumlu algılanmasının psikolojik ve fiziksel sağlığa etkileri neler olabilir?Beden imgenizi olumlu algılamak adına neler yapabiliriz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Evet, arkadaşlar bugün beden imgesinin psikolojik ve fiziksel sağlıkta önemini gördük. Bu kapsamda beden imgesinin aşırı olumsuz algılanmasının zamanla fiziksel ve psikolojik hastalıklara sebep olabileceğini fark ettik. Beden imgesini olumlu algılamak kendinize yönelik olumlu duygular hissetmenizi, kendinizi bütün olarak değerlendirmenizi sağlayarak fiziksel ve psikolojik sağlığınıza korur."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden tarihteki kadın ve erkeğe yüklenen beden imgesi kalıplarının neler olduğu ve bunların o dönemdeki insanların psikolojik ve fiziksel sağlıklarına olası etkilerinin neler olduğuna yönelik araştırma yapmaları istenir. Hatta sınıf gruplara bölünerek her gruba bir dönem ya da tarih aralığı verilerek araştırılması istenebilir ve gruplar çalışmalarını tamamladıklarında grupların okul geneline sunum veya sergi yapmaları ya da okul panosunda bu bilgileri paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Benlik algısı, fiziksel ve psikolojik sağlık gibi terimler kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sade bir dile tekrar edilerek ve örneklendirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay 1

27 yaşında, erkek, bekâr, üniversite öğrencisi huzursuzluk, titreme, uykusuzluk, sinirlilik yakınmaları ile tedaviye başvurmuştur. Kişinin bedeni ile aşırı uğraşısı, yedi yıl önce, üniversite birinci sınıfta okuduğu dönemde başlamış. Daha önce hiç kız arkadaşı olmayan kişi, bu durumu kızların onun fiziksel görünümünü beğenmedikleri yönünde yorumlamaya başlamış. Okulda kız arkadaşlarının sohbetlerine dikkat kesiliyor gerek okul ortamında, gerek sokakta yürürken kızlar tarafından beğenildiğini düşündüğü erkeklerin özelliklerini inceliyormuş. Daha sonra kendi yüzünde çeşitli ölçümler yapmış ve kafatasının normalden büyük, alınının açık, gözlerinin göz çukuruna fazlaca girinti yapıyor olduğu, çenesinin çok küçük ve geride olduğu, kulaklarının çok büyük olduğu gibi gerçekçi olmayan düşünceler edinmiş. Bu nedenle bulunduğu her ortamda yüzünü gizlemeye çalışmaya, derslerde oturmak için arka sıraları seçmeye, arkadaş ortamlarında bulunmaktan kaçınmaya başlamış. Zamanla bedensel uğraşları çenesine odaklanmış. Çenesini gizlemek için sakal bırakıyor, sıklıkla karanlık bastığında dışarı çıkabiliyormuş. Sınıf arkadaşlarının kendi aralarında konuştuklarında çenesinden bahsettiklerini düşünmeye, bu nedenle derslerine, hatta sınavlarına girmemeye başlamış. Bu dönemde okul başarısı çok gerileyen birey, ailesinin karşı çıkmasına rağmen bir ortodontiste başvurup yaptığı ölçümlere dayanarak çenesinin kendi düşündüğü şekle getirilmesi için ameliyat edilmesini istemiş. Doktor tarafından ameliyat gerektirir durum olmadığı, psikiyatrik yardım alması önerilmesine rağmen ısrarlı tutumunu sürdürmüş, sonunda ameliyat yapılmış. Yapılan ameliyat sonrası kısa dönem kendini çok iyi hissetmiş, ancak bir süre sonra yeniden çenesiyle ilgili ölçümlere başlamış. Yaptığı bu ölçümlerin sonucunda; yapılan girişimin yetersiz olduğu kanaatine varmış, yeniden tedavi arayışlarına başlamış. Bu dönemde, iç sıkıntısı, uykusuzluk, hayattan zevk almama, huzursuzluk yakınmaları gelişmiş, depresyon tanısı ile tedaviye başlanmış...

Yukarıda okuduğunuz örnek olay gerçek hayattan alınmış ve beden imgesinin olumsuz algılanmasının en son noktalarında ne kadar ciddi şeyler yaşanabileceğini göstermektedir. Bu örnek olayı okuduktan sonra aşağıdaki soruları grupça tartışarak cevaplandırınız.

- 1- Bu örnek olayda beden imgesinin fiziksel sağlığa etkileri nelerdir?
- 2- Bu örnek olayda beden imgesinin psikolojik sağlığa etkileri nelerdir?

Örnek Olay 2

19 yaşında lise mezunu bekâr bir kadın, henüz çalışmamakta, tedaviye yemek yiyememe nedeniyle başvurmuştur. Yakınmalarının ortaokul üçüncü sınıfta başladığını belirten kadın ilk olarak kendisini kilolu hissetmeye ve rejim yapmaya başlamıştır. Bu dönemde beğendiği ünlü kişiler, takip ettiği sosyal medya hesaplarından güzel olan iyidir, kendini her zaman en iyi hâlinle diğer insanlara göstermelisin, güzel olmak için zayıf olmalısın gibi mesajları aldığını söylemiş. Arkadaşları ve ailesi kendisine kilolu olmadığını belirttiği halde o kendisinin aşırı kilolu olduğunu düşünüyormuş. Çevresindekiler kilosunu öğrenmek için tartılmasını söylese de tartılmak istemiyormuş. Arkadaşlarının yanında kendini kilolu bulduğu için rahat edemiyor, arkadaşlarının sorunlarını, söylediklerini farklı anlamaya, üzerine alınmaya ve arkadaşlarının kendinden sıkıldığını düşünmeye başlamış bu nedenle zamanla kendini onlardan uzaklaştırmış, zayıf olunca tekrar sosyal ilişkilerine kabul edileceğine inanmış. Kilosuna ilişkin bu uğraşısı zamanla artmış ve kilo kaybı olmuş. Bedeni kilo kaybına ve yetersiz beslenme tepki göstermeye başlamış ve adet düzensizliği, saç, kaş dökülmesi başlamış. Zayıf kalabilmek için sürekli ip atlıyor ve koşuyormuş. Hem yediği miktar hem de öğün sayısını azaltıyor hatta bazen sadece su içiyormuş. Aynı dönemde kaşları ile uğraşmaya başlamış ve kaşları da dökülmeye başlamış. Tedavi için hastaneye yatırıldığı halde kendisini hâlâ kilolu görmekte ve kilo alma korkusu ve zayıf kalma çabası devam etmektedir.

Yukarıda okuduğunuz örnek olay gerçek hayattan alınmış ve beden imgesinin olumsuz algılanmasının en son noktalarında ne kadar ciddi şeyler yaşanabileceğini göstermektedir. Bu örnek olayı okuduktan sonra aşağıdaki soruları grupça tartışarak cevaplandırınız.

1- Bu örnek olayda beden imgesinin fiziksel sağlığa etkileri nelerdir?

2- Bu örnek olayda beden imgesinin psikolojik sağlığa etkileri nelerdir?

KAYNAK:

Kaya, B., Yiğittürk, D., & Yalvaç, H. D. (2003). Anoreksiya nervoza tanılı iki kız kardeş: Olgu sunumu. Klinik Psikiyatri, 6, 56-61.
Kütük, E. K., Çelik, M., ve Dilbaz, H. N. Beden Dismorfik Bozukluğu Olan İki Hastada Tedavi Niyetine Madde Kullanımı: Olgu Sunumu. Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-4.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BUGÜN ÇOK İYİ ÇALIŞACAĞIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörleri açıklar. / 24. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır. 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesi okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere şu anda eve gidip çok verimli bir şekilde sınavlara çalışmayı düşünen kaç kişi olduğu sorulur, bunu düşünen öğrencilerden el kaldırmaları istenir. Ardından etkinliği geliştiren kişinin öğrencilere yazdığı mesaj okunur: <i>"Merhaba sevgili arkadaşlar ben bu etkinliği geliştiren kişi olarak kendi tecrübemi sizlerle paylaşmak istedim. Ben de lisedeyken sınava hazırlanma sürecimde beni etkileyen birçok faktör vardı. Bu faktörlerden bazıları sınava hazırlanma sürecimde beni motive ederken bazıları da sürece zorlaştırıyordu. Peki, bunu nasıl aştım? Sözlerimi etkinlik sonunda tamamlayacağım. Ancak o zaman muhtemelen siz zaten bunun cevabını bulmuş olacaksınız"</i> Öğrencilerden gözlerini kapatıp söylenecek olan durumu zihinlerinde canlandırmaları istenir (gözlerini kapatmaktan rahatsız olan öğrenciler sabit bir noktaya bakarak durumu zihninde canlandırabilir) ve durum okunur: <i>"Okuldasınız son derstesiniz. Zil çaldı. Eve gideceksiniz, son zamanlarda sınavlar için yeterince çalışmıyorsunuz ancak bugün çalışmakta kararlısınız. Eve geldiniz, yemek yediniz. Biraz dinlendiniz çalışmaya geçmeden önce sınava hazırlanma süreciniz zihninizde canlandı. Bu arada sınava hazırlanma sürecinizi etkileyen birçok faktör olduğunu fark ettiniz. Bu faktörlerin bazıları sınava çalışmanızı olumlu etkilerken bazıları olumsuz etkiliyor. Bu faktörler neler olabilir? Bu faktörlerin neler olabileceğine odaklanın."</i> Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Ardından sınava çalışmalarına engel olan düşünceleri paylaşımları istenir ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır ve Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgiler öğrencilerle paylaşılır:

Süreç (Uygulama Basamakları)

"Bahsettiğiniz faktörleri ekonomik, psikolojik, fizyolojik, akademik, çevresel ve sınav sistemiyle ilgili faktörler başlıkları altında toplayabiliriz, paylaşılan faktörün hangi başlık altında olduğunu düşünüyorsanız çalışma kâğıdının uygun yerine yazınız, eğer belirttiğim faktörlerden başka faktörler de olması gerektiğini düşünüyorsanız diğer faktörler kategorisine ekleyebilirsiniz."

5. Öğrencilerden ana başlıkları ve altına yazılanları incelemeleri ve bu başlık ve altlarına yazılan faktörlerin sınava hazırlanmayı nasıl etkileyebileceğini açıklamaları istenir. Örneğin *"Psikolojik faktörler başlığı altında yazılanlar sınava hazırlanma süreçlerini nasıl etkileyebilir?"* diye sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir.
6. Öğrencilerden her bir başlık için o kategori altında yazdığı faktörlerden kendi sınava hazırlanma sürecini olumsuz etkileyen faktörleri ele almaları ve bu faktörleri kendi sınav süreçlerinde nasıl olumluya çevirebileceklerini düşünmeleri istenir. Örneğin: *"Psikolojik faktörlerden sınava hazırlanmanızı etkileyen olumsuz faktörler varsa bu zorluğu nasıl aşabilirsiniz, kimden destek alabilirsiniz, neler yapmanız gerekir?"*
7. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve tahtaya ilgili başlığın altına yazılır.
8. Süreç aşağıdaki açıklama sonlandırılır böylece uygulayıcının başta yarım bıraktığı açıklama da tamamlanır:

"Umarım sorunun cevabını bulmuşsunuzdur. Sevgili arkadaşlar sınava hazırlanma süreci zorlayıcı bir süreç, benim için de öyleydi. Etkinlikte gördüğümüz gibi sınava hazırlık sürecini etkileyen birçok faktör olabiliyor bu benim içinde öyleydi. Psikolojik faktörler, ekonomik faktörler, çevresel faktörler, sınav sistemiyle ilgili faktörler ya da diğer faktörler olabiliyor. Bu faktörleri lehimize çevirmenin ilk adımı bu faktörleri fark etmek ve bilmektir. Gördüğümüz gibi faktörleri açıkladığınızda çözüm yollarını bulmak daha kolay görünüyor. Ben de sınava hazırlama sürecimde bu sürecimi etkileyen faktörlere odaklanıp olumsuz etkileyen faktörleri olumluya çevirecek stratejiler bulmaya ve bunları uygulamaya odaklandım."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i eve götürüp ihtiyaç hâlinde ilgili yerlere madde eklemeleri istenir.

Uygulayıcıya Not

1. İkinci maddedeki durum öğrencilerin canlandırabilmeleri için yavaş ve bekleyerek okunmalıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm boşlukların doldurulması yerine belirli sayıda madde ya da alanın doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
2. Etkinlik sırasında öğretmen geribildirim sunarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarılama yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler aşağıda kategorilendirilmiştir. Sınıfta etkinlik sırasında bu kategorilere ait olmayan başka faktörler de ifade edilirse burada ifade edilenlerle birlikte yeni kategoriler oluşturulabilir. Örneğin, ekonomik faktörler (çalışmak durumunda olmak, aile işine yardım etmek vs.).

- Psikolojik Faktörler (Kaygılı olmak, başarısızlık korkusu, çökkün ruh hâli, öz-yetkinliğinin yüksek olması, başarabileceğine inanama vs.)
- Fizyolojik Faktörler (Uykusuz olmak, aç olmak, zinde hissetmek, hasta olmak, beslenme ve uyku düzenine dikkat etmek vs.)
- Akademik Faktörler (Ders çalışma ve planlama becerilerinin eksikliği, zaman yönetiminde iyi olmak ya da zaman planlaması yapamamak, odaklanma ve dikkat becerilerinin iyi olması vs.)
- Çevresel Faktörler (Çalışma ortamının uygun olması veya olmaması, ortamda dikkat çekecek başka unsurların olması, sınav sürecinde destek alacak birilerinin olması vb.)
- Sınav Sistemiyle İlgili Faktörler (Sınav sisteminin, sınavın uygulama düzeninin, sınav konularının ya da derslerinin değiştirilmesi vb.)

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM İÇİN ARKADAŞLIK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Akran grubunun yaşamındaki yerini açıklar./25. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Bugün arkadaş gruplarının yaşamımızdaki yeri ile ilgili bir etkinlik yapacağız" sözleri ile oturuma başlanır. Daha önce arkadaşlık ile ilgili etkinlikler yapıldığı vurgulanarak kısa bir hatırlatma yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 sınıfa dağıtılarak öğrencilere 10 dakika süre verilir ve cevaplamaları beklenir. Çalışma Yaprağı ile ilgili gelen sorular cevaplandırılır. 3. Tüm öğrenciler cevaplamaı bitirdikten sonra sınıfla paylaşmak isteyenlerin yanıtlarını okumasına izin verilir. 4. Öğrencilere arkadaşlıkla ilgili cevapları doldururken neler hissettikleri sorulur. 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile devam edilir. <p>"Şimdi sizlerden arkanıza yaslanmanızı ve gözlerinizi kapatarak dediklerime odaklanmanızı istiyorum. Bir seyahat planlıyorsunuz, uzun bir yolculuk yapacaksınız ve bu yolculukta her türlü duyguyu yaşayacağız durumlarla karşılaşabilirsiniz, bazen heyecan, bazen korku, endişe, üzüntü, bazen mutluluk ve birçok yeni deneyim edineceksiniz. Bu seyahatte size eşlik edecek birçok arkadaşınızı davet edebilirsiniz. Kimlerin size katıldığını düşünmenizi ve arkadaşlarınızın sizin yanınızda olma nedenlerine odaklanmanızı istiyorum. Niçin yanınızdalar, şimdiye kadar yaşadığınız hangi durumlar bu seyahatte arkadaşınızı da davet etmenize sebep oldu. Arkadaşlarınızın yanınızda olması size hangi duyguları hissettiriyor. Davet ettiğiniz arkadaşlarınızın size kattıkları neler, beraber yaptığınız etkinlikleri düşünün, belki sizin için yaptığı fedakarlığı... Sadece hayal edin ve odaklanın. Kendinizi hazır hissettiğinizde gözlerinizi açabilirsiniz." der.</p>

Süreç (Uygulama Basamakları)

6. Tüm sınıf hazır olduğunda aşağıdaki sorular ile etkileşim devam ettirilir:
 - Seyehatte yanınızda olan arkadaşlarınızı tercih etme sebepleriniz neler olabilir?
 - Zor durumlarda ve mutlu anlarınızda arkadaşlarınızın sizlere ne gibi katkıları olabilir?
 - Neden bir arkadaş grubunda olmak isteriz?
 - Arkadaş gurubunun sizin için anlamı nedir?
7. Öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda arkadaş gruplarının öğrencilerin hayatındaki önemi üzerinde durulur ve aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

Arkadaşlıklar ve arkadaş grupları yaşamın her döneminde önemlidir ancak sizlerin çağında daha da önem kazanmaktadır. Birçoğunuzun değişik sayılarda arkadaş grubu var. Bu gruplara akran grubu diyoruz. Akran grupları espri, yaratıcılık, eş duyum, paylaşma ve destek olma özellikleri ile iç gerginliğimizin azaltan ve gelişimimizi destekleyici bir etkiye sahiptir. Akran gruplarında yaşadığımız bazen çok mutlu olunan anlar, bazen çözülmesi güç çatışmalar kendimizi tanımamızı, kim olduğumuz ve ne olmak istediğimizle ilgili duygu ve düşüncelerimizi destekler.

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden arkadaş gruplarının yaşamlarına katkılarını gözlemlemeleri ve kendi kimlik gelişimlerinde katkıda bulunan ilişkileri için şükran günlükleri tutmaları veya arkadaşlarına teşekkür etmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamaz ise görüntü etkileşimli tahta ekranına yansıtılabilir. Öğrencilerden bir boş kâğıt çıkarıp ekranda gördükleri cümlelerin cevaplarını yazmaları istenebilir.
2. Göz kapatmada zorluk yaşanacak durumlarda öğrencilerin bir noktaya odaklanarak dinlemeleri istenebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'in büyük puntoda basılmasına dikkat edilerek ya da Braille yazı eklenerek materyalde uyarılama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm alanlar yerine belirli kısımların cevaplanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
4. Öğretmen bireysel olarak rehberlik edip geribildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

ARKADAŞLIK

NASIL OLUR?

Bir arkadaş grubunda aradığım en önemli özellik

.....dır.

NE SÖYLER?

Arkadaşlarım bana destek olmak için sıklıkla

..... der.

ARKADAŞLIK

(Arkadaşınızın sizin için yaptığı ve çok mutlu olduğunuz bir anınızı hatırlayın.)

NE HİSSETİRİR?

Arkadaşlarım genellikle beni

..... hissettirir.

NE YAPAR ?

Arkadaşlarım, birisi beni üzme çalıştığı

zaman beni

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AİLE VE AKRANLAR ETKİSİNDE KARARLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Kararlarında aile ve akranlarının etkilerini değerlendirir. / 26. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğimizin amacının kararlarınızda, aile ve akranlarınızın etkisini değerlendirebilmek olduğu belirtilerek başlanır.2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: <i>"Bu zamana kadar aldığınız 3 kararı düşünün. Üste kararım bölümüne aldığınız kararı yazmanızı istiyorum. Alttaki daireye ise bu kararınızı alma sürecinde aile ve akranlarınızın etkilerini değerlendirip, onların kararınızdaki etkililik oranlarına göre daireyi bölerek/dilimleyerek etkilerinin oranlarını belirtmenizi istiyorum. Karar alma sürecim bölümüne ise genel olarak karar alma süreçlerinizi düşünüp bu süreçlerde nasıl bir yol izlediğinizi anlatmanızı istiyorum."</i>3. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır ve aşağıdaki sorular yöneltilir.<ul style="list-style-type: none">• Karar alma süreçlerinizde kimlerin daha etkili olduğunu fark ettiniz?• Karar alma sürecinizde ailelerinizin nasıl etkisi oluyor?• Karar alma sürecinizde akranlarınızın nasıl etkisi oluyor?• Ailenizle ve akranlarınızla farklı fikirlere sahip olduğunuz durumlarda karar alma süreçlerinizi nasıl yönetiyorsunuz?• Karar alma süreçlerimizde aile ve akranların etkisini fark etmek neden önemlidir?4. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

"Hayatımızda birçok karar almak durumunda kalırız. Bu kararlarımızı alma süreçlerinde birçok faktör etkili olabilir aile ve akranların görüşleri de bu faktörlerdendir. Karar alma süreçlerinde aile ve akranlarımızın etkisini fark etmek ve değerlendirmek bu süreçte hangi kaynaktan daha doğru bilgi alabileceğimizi fark etmemizi sağlayarak karar alma süreçlerimizi daha bilinçli yönetmemizi sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden bu etkinlikten sonra etkinlikte yapıldığı aldıkları kararları not alıp, bu kararlardaki aile ve akran etkilerini değerlendirmeleri, karar alma süreçlerini gözden geçirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Karar alma sürecine ilişkin sorular kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde basitleştirip sorularak öğrenme içeriği farklılaştırılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan etkinlik aşamalandırılarak etkinlik basitleştirilebilir.
3. Etkinlik sırasında öğretmen öğrencilerin etkinliklerine katılarak onları destekleyebilir.

Etkinliği Geliştiren

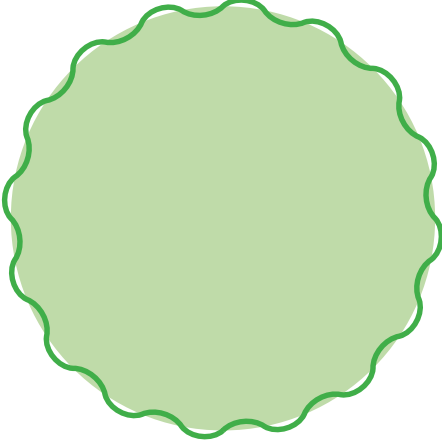
Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

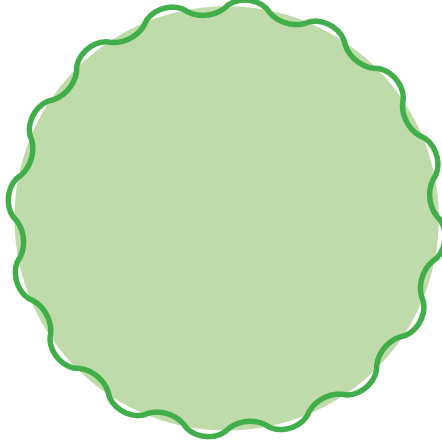
KARARLARIM

- 1.....
- 2.....
- 3.....

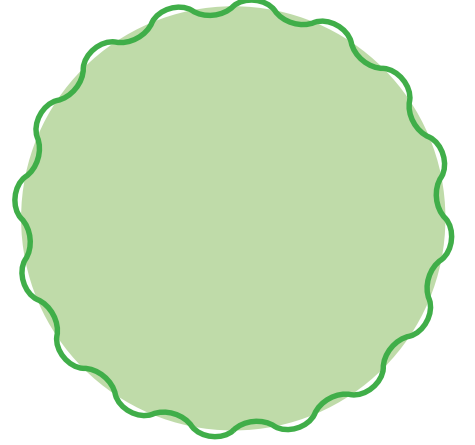
1

2

3

KARAR ALMA SÜRECİM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SEÇİMLER, SORUMLULUKLAR, DENGE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel seçimleri ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurar. / 27. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının kişisel seçimlerimiz ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluk arasında denge kurmak olduğu belirtilerek başlanır. 2. Aşağıdaki sorular sınıftaki öğrencilere yöneltilir. <ul style="list-style-type: none"> • Günlük hayatta yaptığınız kişisel seçimler neler? Örnekler verir misiniz? • Bu kişisel seçimleri yaparken neleri dikkate alırsınız? 3. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından kişisel seçimlerde etkili olan faktörler kısaca özetlenir ve aşağıdaki açıklama temel alınarak kişisel seçimlerde dikkate alınması gereken önemli bir faktörün de toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar olduğu açıklanır: <p><i>"Kişisel seçimlerimizi; yeteneklerimiz, ilgi alanlarımız, değerlerimiz, yetiştirilme şeklimiz, aile ortamımız, aldığımız eğitim, okuduğumuz kitaplar, izlediğimiz filmler, arkadaş çevremiz, hedeflerimiz ve daha birçok etken farklılaştırır. Bunların yanı sıra kişisel seçimlerimiz toplumsal roller ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarla da ilişkilidir. Örneğin, piercing takmayı çok sevebilirsiniz ama eğitim gördüğünüz okulda piercing takılması yasak olabilir. Burada piercing takmak sizin kişisel seçiminiz iken okuldaki öğrencilik sizin toplumsal rolünüz, öğrencilik rolünüzün getirdiği okul kurallarına uymakta sorumluluklarınızdır. Bu sebeple kişisel seçiminiz ve sorumluluklarınız arasında denge kurabilmek için okulda bulunduğunuz saatlerde piercing takmayıp, okul saatleri dışında takabilir böylece denge kurabilirsiniz."</i></p> 4. Öğrencilerle Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge paylaşılırak

Süreç (Uygulama Basamakları)

formu doldurmaları istenir:

“Sizlere dağıtmış olduğum Çalışma Yaprağı-1’de yer alan formun sol tarafında bazı kişisel seçim örnekleri bulunmaktadır. Sağ tarafta ise bu kişinin toplumsal rolü ve sorumluluklarını düşünerek kişisel seçimleri ile denge kurup nasıl bir yol izleyebileceği yazmanızı istiyorum. Örnek kişisel seçimlerin altında boş bırakılan yerlere kendi kişisel seçimlerinizi yazmanızı istiyorum. Sağ tarafa ise toplumsal rolleriniz ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarınızı düşünerek seçimleriniz ile dengeyi nasıl kurduğunuza ilişkin açıklamalar yazmanızı istiyorum.”

5. Öğrencilerin çalışmaları tamamlandıktan sonra Çalışma Yaprağı-1’de yer alan kişisel seçim örnekleri sırayla sınıfa okunur ve öğrencilerden her bir kişisel seçim örneği ile ilgili toplumsal rol ve sorumluluklar kapsamında denge kurma önerilerini paylaşmaları istenir.

6. Kişisel seçim örnekleri tamamlandıktan sonra öğrencilerin kendi yaşantılarından verdikleri örneklere geçilmeden önce aşağıdaki soru ile süreç tartışılır:

- Aynı kişisel seçim örneği için farklı denge kurma önerileriniz var mı?

7. Daha sonra öğrencilerin kişisel yaşantılarından örnekler verdikleri paylaşımlar alınır.

8. Süreç aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir:

- Kişisel seçimler ile toplumsal roller ve gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmak neden önemlidir?
- Denge kurma sürecinde dikkate alınması gereken noktalar nelerdir?
- Kişisel seçimlerinizle toplumsal rol ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklarınız arasında denge kurma sürecinde en çok hangi seçimlerinizde hangi noktalarda zorluklar yaşadınız/yaşıyorsunuz? Bu süreçte bu zorluğu aşip denge kurmak için neler yapabilirsiniz?

9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Bugünkü etkinlikte kişisel seçimler ve toplumsal roller ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmanın önemi ve gerekliliği üzerine bir çalışma yaptık. Kişisel seçimlerle toplumsal roller ve sorumluluklar arasında denge kurmak hem kendi ihtiyaç ve isteklerimizi önemsemeye hem de toplumsal yaşamda sağlıklı ilişkiler kurabilmek için önemlidir.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden etkinlik sonunda kişisel seçimleri ile toplumsal roller ve bu rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurmakta zorlandıkları ve sınıf ile paylaşmak istedikleri bir konuyu bir kâğıda yazmaları ve kâğıdı katlayarak öğretmen masasına bırakmaları istenir. Uygulayıcı herkesten masadaki kâğıtlardan kendisinin yazdığı kâğıt dışında bir kâğıt almasını ister. Öğrencilerden seçtikleri kâğıtta yazan zorluğu okuyarak bu kişi için kişisel seçimleri ile sorumluluklar arasında denge kurmasını sağlayacak en az bir öneri yazması istenir. Önerisini tamamlayan öğrenciler kâğıtlarına sınıf panosuna asar ve ilgili öğrenci kendisine verilen öneriyi panodan okur.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan etkinlikte tüm boşluklar yerine daha az sayıda boşluk doldurması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
2. Kazanımın değerlendirilmesi aşamasında cevabın yazılı olarak istenmesi yerine sözlü olarak da cevaplamalarına izin verilerek etkinlik zenginleştirilebilir.
3. Öğrencilerin etkinliği tamamlamaları için ek süre verilebilir.
4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren

Filiz KILIÇ SAĞLAM-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Kişisel seçimler

Apartman dairesinde oturan ve gitar çalmayı çok seven bir genç

Odasını kimseyle paylaşmak istemeyen yalnız kalmak isteyen bir genç

Üç arkadaşı ile beraber yaşayan, dağınık ve eve geç gelen bir üniversite öğrencisi

Saçlarını maviye boyatmak isteyen lise öğrencisi

Toplu taşıma aracında kendi özel durumu olmamasına rağmen özel durumlardaki kişiler için ayrılmış koltuklara oturmuş bir birey

Aile üyeleri arasındaki iş bölümü kapsamında kendisine düşen görevi aksatan, bu durumda evdeki temizlik düzeni etkileyen birey

Sınav haftasında arkadaşları tarafından sürekli aranıp dışarı çağırılan lise öğrencisi

Sabah erken kalkmayı sevmemesine rağmen bulunduğu takımın toplantılarının / antrenmanlarının çok erken saatlerde başlaması nedeniyle erken kalkmak zorunda kalan takım üyesi

Toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluk

Toplumsal rolü olan **komşuluğu** gereği, ses düzeyini komşularını rahatsız etmeyecek düzeyde ayarlamakta ve geç saatlerde gitar çalmamaya özen göstermektedir.

Aile bireyi olarak evde fazla oda olmadığı için odasını kardeşiyle paylaşıyor.

Ev arkadaşı olarak, ortak kullanım alanlarını düzenli kullanması, eve gelirken kendi anahtarını kullanıp sessiz girip çıkarak ev arkadaşlarını rahatsız etmiyor.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENİLİR Mİ?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır./ 28. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Etkileşimli tahta 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notları önceden okunarak etkinliğe hazırlanılabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru ile etkinliğe başlanır: "İlgi duyduğunuz, merak ettiğiniz meslekler hakkında nerelerden bilgi ediniyorsunuz?" 2. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin verdiği cevaplar Etkinlik Bilgi Notu-1'de yer alan bilgiler ile karşılaştırarak eksik kalan kısımlar tahtaya yazılır. 4. Öğrencilere "bu kaynaklardan hangileri sizlere doğru ve güvenilir bilgi verir?" diye sorulur. 5. Cevaplar alındıktan sonra uygulayıcı tarafından öğrencilere "bu kaynakları güvenilir ve doğru kaynak olarak belirlerken nelere dikkat ettiniz?" sorusu yöneltilir. 6. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya not alınabilir. Eksik kısımlar Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan bilgiler ile tamamlanır. 7. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak etkileşim devam ettirilir. <ul style="list-style-type: none">Kullandığınız kaynakların güvenilirliğini nasıl anlarsınız?İnternette araştırma yaparken kullandığınız kaynakların güvenilir ve doğru olup olmadığı konusunda ne düşünüyorsunuz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

- Güvenilir kaynağa nasıl ulaşılır?
- İnternet adresi uzantıları hakkında neler biliyorsunuz? Örneğin .edu. tr; nin hangi internet adreslerinin uzantısı olabileceğini paylaşmak isteyen var mı?

8. Gelen cevaplar üzerine öğrencilerle etkileşim devam ettirilir.

9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Günümüzde mesleklerle ilgili bilgilere birçok kaynaktan ulaşmak mümkünken, bu kaynakların güvenilir olup olmadığına dikkat etmek bizim sorumluluğumuzdadır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden bir hafta sonraki derse kadar bugün paylaşılan mesleki bilgi kaynaklarını incelemeleri, merak ettikleri bir meslekle ilgili elde ettikleri bilgileri sınıf panosuna asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Etkinlik Bilgi Notları sınıf panosuna asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tahtaya alınan notların görsel açıdan daha işlevsel olması bakımından koyu tonlarda ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilebilir.
2. Tahtada yazılanların rahatlıkla görülebilmesi ve öğretmenin de rahatlıkla duyulabilmesi için uygun oturma düzeni oluşturularak fiziksel çevre düzenlenebilir.
3. Öğrencilerin sorulan soruların cevaplarını düşünmeleri ve cevaplamaları için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Güller SEZGİN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-1

MESLEKİ BİLGİ KAYNAKLARI

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı <http://www.hbo.gov.tr/>
- Yök Atlas <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
- İş – Kur <https://www.iskur.gov.tr/>
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları <http://www.tmmob.org.tr/>
- Meslek kişileri
- Üniversite akademisyenleri
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Üniversite öğrencileri
- Okul rehberlik servisi
- Kitle iletişim araçları
- Sosyal medya

ETKİNLİK BİLGİ NOTU-2

Bilgi; inançlara, kararlara, seçimlere ve araştırmalara temel teşkil eder. Eğer eldeki bilgi hatalı veya eksikse hata yapma olasılığı yüksektir. Dolayısıyla, bilginin niteliğinin ölümü, diğer bir deyişle kaynak değerlendirme büyük önem taşımaktadır. Doğal olarak böyle bir ölüm ve değerlendirme için tek bir gösterge yoktur. Onun yerine, kaynağın türüne ve kullanım amacına uygun olarak, mevcut göstergeler arasından bir çıkarsama yapmak zorunludur.

Genel amaçlı bilgi taraması yapan ve ücretsiz olarak hizmet veren Google, Yandex, Yahoo, Arbul, Altavista vb. bazı tarama motorları bilimsel manada bilgi taraması için tam ve güvenilir olmasa bile, konu hakkında ön bilgi sağlama yönünden oldukça faydalı internet hizmeti sunarlar. Eğer bir kaynak anonimse, bir başka deyişle yazarı/yayıncısı hakkında bilgi bulunamıyorsa o kaynağa şüpheci yaklaşmakta fayda vardır.

GÜVENİLİR BİLGİ KAYNAKLARI LTLERİ

- Site Erişimi ve Kullanım Etkinliği
- Belgenin Site İçinde Bulunması,
- Yazar Kimliği,
- Yazar Güvenirliği,
- Kapsam,
- Değer,
- Doğruluk,
- Doğrulanabilirlik,
- Güncellik,
- Güvenirlik,
- Tarafsızlık

İNTERNET ADRESLERİ UZANTILARI VE ANLAMLARI

- .com.tr, .biz.tr , .info.tr;** Ticari faaliyet gösteren kişi ya da kurumlar,
- .edu.tr;** Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından tanınan eğitim kurumları,
- .net.tr;** kişisel siteler ve ağ siteleri,
- .av.tr;** Türkiye Barolar Birliğine kayıtlı avukatlar,
- .gov.tr;** Devlet kurumları,
- .org.tr;** dernek, vakıf, kar amacı bulunmayan oluşumlar ve benzeri sivil toplum örgütleri,
- .pol.tr;** Polis, emniyet teşkilatı,
- .mil.tr;** Askeri kurum ve kuruluşlar,
- .bel.tr;** Belediye teşkilatları,
- .bbs.tr;** Mesaj sistemleri,
- .k12.tr;** Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanmış öğretim kurumları.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

İNCELE /ARAŞTIR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır. / 29. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Cep telefonu/Bilgisayar atölyesi 4. Torba/Kese/Kutu 5. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan mesleki bilgi kaynakları sınıf mevcudu göz önünde bulundurularak her bir öğrenciye bir mesleki bilgi kaynağı gelecek şekilde çoğaltılır ve ilgili kısımlardan kesilerek bir torba, keseye veya kutuya koyulur. 2. Okul koşulları uygunsa öğrencilere cep telefonlarını bu etkinlik süresince kullanma izni verilebilir ya da etkinlik bilgisayar sınıfında yapılabilir. Bu kapsamda etkinlik öncesinde öğrencilerden cep telefonları getirmeleri istenir veya bilgisayar sınıfı etkinlik için hazır hale getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki soru ile etkinliğe giriş yapılır. <ul style="list-style-type: none"> • Bir önceki etkinliğimizde neler paylaşmıştık özetlemek isteyen var mı? 2. Gönüllü birkaç öğrenciden paylaşımlar alınır ve eksik kısımlar uygulayıcı tarafından tamamlanır. 3. Çalışma Yaprağı-1'den kesilen mesleki bilgi kaynağı başlıklarının içinde bulunduğu poşet/kese/kutu öğrenciler arasında dolaştırılarak her öğrencinin bir başlık alması sağlanır. 4. Öğrencilerden almış oldukları mesleki bilgi kaynağına ellerindeki imkânlarla (cep telefonu veya bilgisayar) ulaşmaları ve bu kaynağı incelemeleri ilgi duyduğu, merak ettiği mesleklerle ilgili edindiği bilgiyi not almaları istenir. 5. Verilen süre sonunda öğrencilerden elindeki mesleki bilgi kaynağından

Süreç (Uygulama Basamakları)

farklı olanlarla değiştirmesi istenir. Her bir öğrencinin ilk aldığı mesleki bilgi kaynağından farklı bir kaynak alması sağlanır.

6. Öğrencilerden yine yeni mesleki bilgi kaynağına göre bir önceki incelemeyi yapmaları ve not almaları istenir.
7. Çalışma tamamlandığında gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır.
8. Etkinliğe aşağıdaki sorularla devam edilir.
 - İlgili duyduğunuz mesleklerle ilgili yeterince bilgi sahibi olabildiniz mi? Olamadıysanız nasıl bir yol izlemeyi planlıyorsunuz?
 - İki farklı kaynaktan bilgi aldınız. Hangi tür bilgilere hangi kaynaklardan eriştiniz?
 - Farklı bilgi kaynaklarını kullanmanın ne tür katkıları olabilir?
9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugünkü etkinliğimizde iki farklı mesleki bilgi kaynağını kullanarak kısa bir inceleme yaptınız. Bir önceki etkinliğimizde de paylaştığımız gibi meslekler hakkında güvenilir bilgi alabileceğimiz daha birçok kaynak bulunmaktadır. Bundan sonraki süreçlerde ihtiyaç duyduğunuzda bu kaynakları incelemeye devam etmeniz doğru bilgiler edinmenizi sağlayacaktır."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden etkinlik sırasında kullandıkları mesleki bilgi kaynakları dışındaki diğer kaynakları incelemeleri, merak ettikleri bilgileri bu kaynaklardan araştırarak bilgiler edinmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Öğrencilerin cep telefonu veya bilgisayar sınıfının kullanılmaması durumlarında etkileşimli tahta kullanılarak mesleki bilgi kaynakları torbasından bir öğrenciye kura çekilir. Mesleki bilgi kaynağı belirlendikten sonra sınıf listesinden tesadüfî bir öğrenci belirlenerek o öğrencinin ilgi duyduğu meslek incelenir. Bu uygulama birkaç farklı öğrenci farklı mesleki bilgi kaynakları kullanılarak tekrar edilir.
2. Okulun imkânları ölçüsünde öğrencilerin cep telefonları ya da bilgisayar atölyesi kullanımında her öğrenciye cep telefonu ya da bilgisayar düşmemesi durumunda öğrenciler uygun sayılarda eşleştirilerek gerçekleştirilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Mesleki bilgi kaynağına ulaşma ve bununla ilgili notlar çıkarma aşamasında öğretmen geribildirim vererek öğrencilere destek olabilir.
2. Verilen bilgi kaynağına ulaşma ve inceleme aşamasında ek süre verilebilir.
3. Bilgi kaynağı kâğıtlarının tüm sınıfın yaptığı gibi her seferinde değil, iki değişimde bir değiştirilmesi sağlanarak etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Güller SEZGİN

Çalışma Yapağı 1

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı <http://www.hbo.gov.tr/>
- Yök Atlas <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
- İş – Kur <https://www.iskur.gov.tr/>
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları <http://www.tmmob.org.tr/>
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Mesleğim hayatım portalı <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

MESLEKİ BİLGİ KAYNAKLARI

- ÖSYM Meslek Rehberleri
- Hayat Boyu Öğrenme Portalı <http://www.hbo.gov.tr/>
- Yök Atlas <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
- İş – Kur <https://www.iskur.gov.tr/>
- Çeşitli üniversitelerin internet siteleri, broşür ve tanıtım kitapları
- Meslek odaları <http://www.tmmob.org.tr/>
- Meslek kişileri
- Üniversite akademisyenleri
- Üniversitelerin kariyer merkezleri
- Üniversite öğrencileri
- Okul rehberlik servisi
- Kitle iletişim araçları
- Mesleğim hayatım portalı <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARİYERİMİ PLANLIYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Seçmeyi düşündüğü mesleklerle ilgili kariyer planlaması yapar. / 30. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<p>1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile giriş yapılır:</p> <p><i>"Bugün sizlerle seçmeyi düşündüğünüz meslekler ile ilgili kariyer planı nasıl yapabiliriz konusu hakkında konuşacağız. Öncelikle kariyer dediğimiz zaman neler aklımıza geliyor?"</i></p> <p>2. Sonrasında gelen cevaplar tahtaya kariyer sözcüğü ile ilişkilendirilerek yazılır. Cevaplamalar bittikten sonra kariyerin tanımı yapılır.</p> <p><i>"Kariyer; bir insanın işiyle ilgili aktiviteler, davranışlar ve buna bağlı tutumlar, değerler ve yaşamı süresince edindiği amaçlardır. Kariyer, bireyin hayat boyu devam eden uğraşlarını ifade eder (Sharf, 2017 s.3)."</i></p> <p>3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama ile öğrencilerin adım adım formun doldurulması sağlanır:</p> <p><i>"Kariyer planlaması yaparken 5 adımı iyi tanımlamak gerekmektedir.</i></p> <p><i>İlk aşama kendimizi tanımak/öz değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken ilgilerimizi, yeteneklerimizi, mesleki değerlerimizi düşünerek doldurmanız gerekmektedir.</i></p> <p><i>İkinci aşamada araştırma aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken seçmeyi düşündüğünüz meslek/mesleklerin özelliklerini düşünerek doldurmanız gerekmektedir.</i></p> <p><i>Üçüncü aşama deneyim aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken seçmek istediğiniz meslekle ilişkili olsun ya da olmasın geçirdiğiniz çalışma deneyimlerini belirtmeniz</i></p>

Süreç (Uygulama Basamakları)

istenmektedir.

Dördüncü aşama karar verme aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken sizden istenen önce üç meslek belirlemeniz sonra da kendi özelliklerinizi ve deneyimlerinizi düşünerek en çok istediğiniz mesleği belirtmeniz istenmektedir.

Beşinci aşama uygulama aşamasıdır. Bu aşamayı doldururken verdiğiniz kararı gerçekleştirmek için neler yapabileceğinizi düşünerek doldurmanız gerekmektedir.”

4. Öğrenciler formu doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları istenir.

5. Aşağıdaki sorularda sürece devam edilir.

- Kendi özellikleriniz ile seçmeyi düşündüğünüz meslek/meslekler arasında nasıl bir ilişki var?
- Çalışma deneyimi geçirmenin kariyer planınıza ne gibi katkıları olabilir?
- Kendi özellikleriniz ile seçmeye karar verdiğiniz mesleğin örtüşen yanları nelerdir?

6. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Kendi özelliklerimizle örtüşen meslekleri belirlemek ve bu mesleğe ulaşmak için atılması gereken adımları atmak kariyer planlama sürecimizde doğru ve isabetli bir meslek karar vermemize yardımcı olabilir.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1’i eve götürmeleri ve her bir aşamayla ilgili detaylı düşünüp, ihtiyaç duyduklarında araştırma yapmaları ve ilgili aşamaları tekrar gözden geçirerek tamamlamaları istenir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılmıyor ise etkileşimli tahta veya diğer yansıtma yolları ile tahtaya yansıtılır ve öğrencilerin boş bir kâğıda doldurmaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Kariyer planlamasında kullanılan 5 adımın tamamının bir kerede tanıtılıp arkasından Çalışma Yaprağı-1’in tamamlanmasının istenmesi yerine, her bir adım tanıtıldıktan sonra Çalışma Yaprağı-1’deki uygun boşlukların doldurulması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1’in doldurulması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren

İbrahim AYDOĞDU-Etkinlik Düzenleme Kurulu

KARİYERİMİ PLANLAMA

Şekil 2. Kariyer Planlama Aşamaları

1. Kendini Tanıma/Öz değerlendirme

- Yetenekleriniz nelerdir?

.....

- İlgileriniz nelerdir?

.....

- Bir meslekte önemli gördüğünüz özellikler (mesleki değerleriniz) nelerdir?

.....

2. Keşfet/Araştırma

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerin özellikleri nelerdir?

.....

- Seçmeyi düşündüğünüz meslek/meslekler için hangi eğitimleri alabilirsiniz?

.....

3. Deneyim

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerle ilgili herhangi bir deneyim (staj, meslekle ilgili iş) yaşadınız mı?

.....

- Seçmek istediğiniz meslek/mesleklerin dışında başka bir deneyim yaşadınız mı? (Örn. Gönüllülük çalışmaları, yarı zamanlı iş vb.)

.....

4. Karar Verme

- Kendi özelliklerinize uygun en çok seçmeyi düşündüğünüz üç mesleği önem sırasına göre sıralayınız.

.....

.....

.....

- Kendi özelliklerinizi ve meslekle ilişkili olan ya da olmayan çalışma deneyimlerinizi dikkate alarak yukarıda yazdığınız meslekler arasından en çok istediğiniz mesleği belirtiniz.

.....

5. Uygulama

- Bu kararınızı gerçekleştirmek için neler yapabilirsiniz?

.....

.....

.....

.....

KAYNAK:

Sharf, R. S. (2017). Kariyer Gelişim Kuramlarının Kariyer Danışmasına Uygulanması (Çev. Prof. Dr. Feride Bacanlı-Doç Dr. Kemal Öztemel 6. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.

Öztemel, K. (2020). Kariyer Planlama ve Geliştirme (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM KARARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Meslek seçiminde karar verme becerisini kullanır ./ 31. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Kalem
Uygulayıcı için Ön Hazırlık	1. Etkinlikten bir hafta önce öğrencilerin kendileri için uygun olduğunu düşündükleri çeşitli mesleki seçenekler, ilgi, yetenek ve mesleki değer alanları hakkında bilgi toplamaları istenir. Ayrıca daha önce yaptıkları etkinliklerde meslekler ve kendi ilgi, yetenek ve mesleki değerleri hakkında sahip oldukları bilgileri yeniden gözden geçirmeleri istenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 çıktı olarak alınır. 3. Çalışma Yaprağı-2 A3 poster biçiminde çıktı alınır. İmkân yoksa sınıf tahtasına yazılır ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 4. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına "İyi bir karar bilgiye dayanır, rakamlara değil-Platon" sözü yazılır ve sınıfa aşağıdaki soru yöneltilir: <ul style="list-style-type: none">Yaşamınız boyunca hangi konularda kararlar veriyorsunuz?Size göre yaşamınızla ilgili vereceğiniz hangi kararlar daha kritiktir? 2. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra etkinliğin amacının meslek seçiminde karar verme becerilerini kullanmak olduğu ifade edilir. 3. Uygulayıcı tarafından sınıfa Çalışma Yaprağı-1'de yer alan meslek seçim kararı veren 4 öğrenci ile ilgili bilgiler paylaşılır ve ardından aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim başlatılır. <ul style="list-style-type: none">Sizce durumları paylaşılan öğrencilerden hangisi meslek seçim

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

kararını verirken uygun bir yol izlemiştir. Neden?

- Sizler meslek seçim kararlarınızı nasıl veriyorsunuz?
- Size göre sağlıklı bir meslek seçim kararı nasıl verilmelidir?

4. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına karar vermenin aşamaları isimli Çalışma Yaprağı-2 asılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

“Meslek seçim kararımızı verirken öncelikle karar vermenizi etkileyen problemi tanımlamalı, mesleki tercihler için seçenekler oluşturmaliyiz. Daha sonrasında seçeneklerimiz hakkında bilgi toplamalı topladığımız bilgilerden yola çıkarak var olan seçeneklerin beklentilerimizi karşılayıp karşılamadığını, avantaj ve dezavantajlarını gözden geçirmeliyiz. Son olarak ise var olan durumumuza en uygun olacağını düşündüğümüz seçeneğe karar vermeliyiz. Ancak karar verme tamamen sonlanmış ve geri dönüşü olmayan bir eylem değildir. Verdiğimiz karar sonrasında oluşan durumu gözlemlemeli gerekirse yine aynı aşamaları izleyerek kararımızı yeniden gözden geçirmeliyiz.”

5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Öğrencilerin önce Çalışma Yaprağı-3’de yer alan karar verme örneğini incelemeleri, daha sonra da kendileri için araştırdıkları çeşitli meslek seçeneklerini dikkate alarak kendilerine dağıtılan formu doldurmaları istenir.

6. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak sınıf içi etkileşim başlatılır.

- Meslek tercih seçeneklerinizi belirlerken neleri dikkate aldınız?
- Seçenekleriniz hakkında ne tür bilgiler topladınız?
- Seçeneklerinizi ihtiyaçlarınızı karşılama, o seçeneği tercih etmenin avantaj ve dezavantajları yönüyle gözden geçirdiniz mi? Eğer gözden geçirdiyseniz bu mesleki kararlarınız üzerinde ne yönde etkili oldu?

7. Uygulayıcı tarafından sınıftan gelen cevaplar toparlanıp benzer ve farklı cevaplar paylaşıldıktan sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilir.

- Daha önce mesleki kararlarınızı verirken kullandığınız stratejilerle bugün uyguladığınız karar verme stratejisi arasında ne gibi farklılıklar var?
- Tüm seçeneklerin ve bu seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarının dikkatlice değerlendirilmesi sonucunda verilen mesleki kararların size ne yönden faydaları olabilir?

8. Uygulayıcı tarafından “Meslek seçmek yaşam biçimini seçmek demektir” sözü vurgulanarak aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Kendimizi ve meslekleri tanıyarak var olan seçenekleri araştırarak verilen bir mesleki kararın gelecekte hem mesleki performansla, hem de yaşam doyumuna önemli katkıları olacaktır. Bu nedenle mesleki kararları anlık duygular, sınav sonucu aldığımız puan, ya da başkalarının isteklerine boyun eğerek değil; kendimizi tanıyıp, seçenekleri araştırarak vermeliyiz. Verdiğimiz mesleki kararlar geri dönülmez değildir. Zaman içinde değişen mesleki ilgi, değer ve ihtiyaçlarımıza dayalı olarak vermiş olduğumuz kararları yeniden gözden geçirebilir, gerekirse değiştirebiliriz.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Uygulayıcı öğrencilerin daha önce kullandıkları karar stratejileri ile verdikleri mesleki kararlarla yeni öğrendikleri bu karar verme yönetimine göre verdikleri mesleki kararları, mesleki kararlarının kendilerine uygunluğu yönünden değerlendirmelerini ister.
2. Öğrencilerin daha önce verdikleri kararları değişen şartlar ve ihtiyaçları doğrultusunda zaman zaman gözden geçirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Meslek kararı verme konusunda güçlükler yaşayan öğrenciler meslek danışmanlığı yardımı alması amacıyla rehberlik servisine yönlendirilebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük boyutlarda basılarak ve daha büyük puntolar kullanılarak materyalde uyarılama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarılama yapılabilir.
3. Öğrenciler meslek tercih seçeneklerini belirlerken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek sosyal çevre düzenlenebilir.
4. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilebilir.
5. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
6. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan tüm görevler yerine belirli bir kısmının yapılması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Çiğdem SESLİ

KARAR HİKÂYELERİ

1. Öğrenci:

"Ayşe daha önce hangi mesleği seçmek istediği konusunda yeterince düşünmemiş, üniversite sınav sonucu belli olunca almış olduğu puan ve başarı sıralamasına uygun bir mesleği tercih etmiştir."

2. Öğrenci:

"Tolga ortaokul yıllarından beri nelere ilgi duyduğunu, yeteneklerinin neler olduğunu araştırmaya başlamıştır. İlgi ve yeteneklerine karşılık geldiğini düşündüğü, ihtiyaç duyduğu alanlarda daha çok doyum alabileceğine inandığı meslekleri belirleyip kendisine en uygun olan mesleği seçmeye karar vermiştir."

3. Öğrenci:

"İpek yaşamının pek çok alanında olduğu gibi hangi mesleği yapacağı konusunda da ailesinin görüşlerine göre hareket etmektedir. Mesleğini seçerken gerçekten ne yapmak ve nasıl bir işle uğraşmak istediğini ön plana almak yerine ailesinin isteklerini dikkate alarak karar vermiştir."

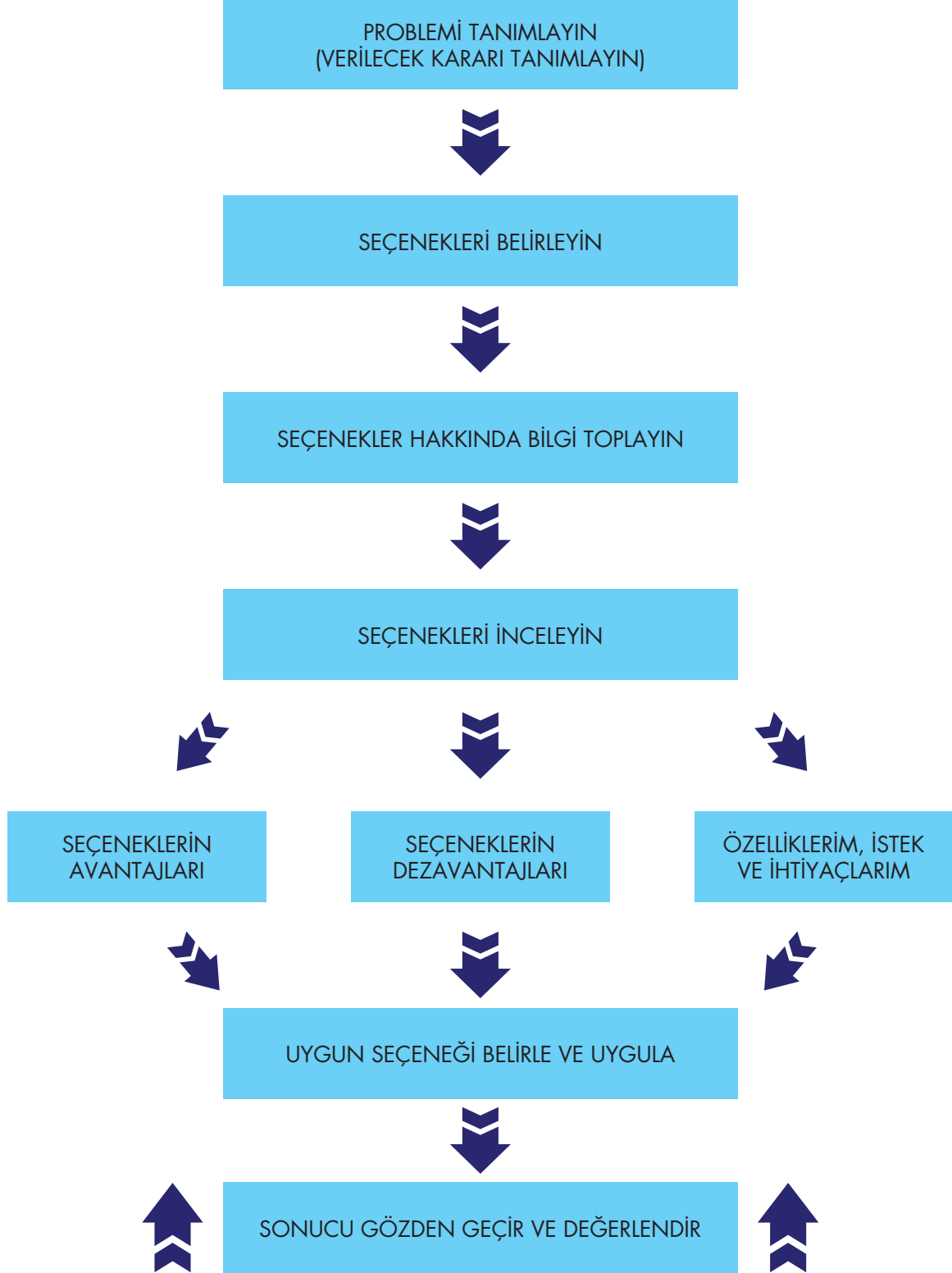
4. Öğrenci:

"Fatih gelecekte mükemmel ve her yönüyle eksiksiz bir hayat sürmek istemektedir. Kendisine bu hayatın kapılarını aralayacağına inandığı mesleğin ne olabileceğini uzun süre düşünmüş, mesleki seçenekleri çok derinliğine araştırmış, bu süreçte hem kendisi hem de olası seçimleri konusunda çok fazla bilgiye sahip olmuştur. Ancak kendisi ve meslekler hakkında elde ettiği o kadar bilginin arasında kaybolmuş gerçekten bütün seçenekler içinde en uygunun hangisi olduğu konusunda bir seçim yapamamıştır".

Çalışma Yaprağı 2

KARAR VERMENİN AŞAMALARI

KAYNAK:
Kuzgun, Y. (2000). Meslek danışmanlığı: Kuramlar ve uygulamalar. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çalışma Yaprağı 3

ÖRNEK KARAR VERME FORMU

1.AŞAMA

PROBLEMİNİ TANIMLA

Sayısal alanda kendimi başarılı hissediyorum. Ancak yönelebileceğim çok fazla meslek var sağlık alanı mesleklerine mi yoksa mühendislik alanı mesleklerine mi yönelmeliyim karar veremiyorum.

2.AŞAMA

SEÇENEKLERİNİ BELİRLE

3.AŞAMA

SEÇENEKLER HAKKINDA BİLGİ TOPLA

Sağlık alanı meslekleri (tıp, eczacılık, diş hekimliği, hemşirelik vb.) ,mühendislik meslekleri (inşaat, makine, elektrik vb.)

Sağlık Alanı Meslekleri: Sağlık alanında pek çok meslek var. Bunların bir kısmının üniversite yerleştirme puan ve başarı sıralamaları yüksek ve sayısal alan yeteneği olarak yüksek bir yeteneğe sahip olmayı gerekli kılıyor. Ayrıca fen bilimlerinin biyoloji ve kimya alanına giren konulara da ilgi duymak gerekiyor. Sağlık alanı mesleklerinde çalışanlar çoğunlukla hastanelerde, hastalarla yakın temas gerektiren işlerle çalışıyorlar. Bazıları laboratuvarlarda işlerini yapıyorlar. Sağlık alanı mesleklerine yönelmek için özellikle canlı varlık, sosyal yardım ilgisinin yüksek olması gerekiyor. Bu alandaki mesleklerin bir kısmı nöbet tutmayı gerektirdiği için düzenli yaşam beklentisini karşılamayabilir. Sağlık alanı meslekleri çoğunlukla uzun süre ayakta çalışmayı, iş birliğine dayalı çalışmayı, gerektiğinde liderlik yapabilme ve kritik durumlarda soğukkanlı olmayı ve önemli kararlar alabilme gücünü gerekli kılıyor.

Mühendislik Alanı Meslekleri: Mühendislik alanı mesleklerinin önemli bir kısmı üst düzey matematik ve fizik bilgi becerisi gerektiriyor. Özellikle matematiksel hesaplamalar yapma, kodlamalar oluşturma, üç boyutlu görebilme ve bununla ilgili çizimsel tasarımlar oluşturmaya gerekli kılıyor. Canlı varlıklardan ziyade mekanik işlere ilgi duyan, alet ve makinelerle çalışmayı seven kişiler mühendislik için uygun kişilerdir. Ayrıca mühendislik mesleklerinde çalışanların çalıştıkları mühendislik alanının özelliğine göre değişmekle beraber problem çözme, kod ve yazılım oluşturma, günlük yaşamın sorunlarına yeni matematiksel çözümler üretme, bilgisayar ve yapay zekâ uygulamalarını kullanma konularına meraklı olması gerekir. Çalışma ortamları çoğunlukla gürültülü ve karmaşık fabrika ve şantiye ortamları olabilir.

4.AŞAMA

SEÇENEKLERİ İNCELEYİN

Sağlık Alanı Meslekleri: Lise eğitimim boyunca sağlık alanı mesleklerine kaynaklık eden biyoloji, kimya gibi derslere çok fazla ilgi duymadım. Sabırlı ve uzun süre ayakta çalışmayı seven birisi olduğumu düşünmüyorum. Ayrıca insan ve ya başka bir canlının vücuduna dokunmak, vücut sıvıları üzerinde laboratuvarında çalışmak benim yapmaktan çok hoşlanacağım işler değil. Sağlığım konusunda hassas olduğum için hastalık riski altında çalışmak da benim için zor olabilir. Ancak insanlara yardım etmeyi, onların sıkıntılarını dinleyip çözmeyi severim.

Mühendislik Alanı Meslekleri: Matematiksel işlemler yapmaktan, yeni bir işleve sahip cihazlar üretmek ve bunları tasarlamaktan hoşlanırım. Boş zamanlarımda yapay zekâ ürünü olan yeni cihazlar ve bunların tasarımları ilgili videolar izlerim. Bir üretim laboratuvarında çalışmak, bu ortam için bir çalışma organizasyon şeması oluşturmak ilgimi çeker.

5.AŞAMA

EN UYUN SEÇENEK VE KARARIM

MÜHENDİSLİK MESLEKLERİ

6.AŞAMA

GEREKİĞİNDE KARARINI YENİDEN GÖZDEN GEÇİR

Çalışma Yapağı 4

BENİM KARARIM

1.AŞAMA

PROBLEMİNİ TANIMLA

Empty light blue box for step 1 notes.

2.AŞAMA

SEÇENEKLERİNİ BELİRLE

Empty light blue box for step 2 notes.

3.AŞAMA

SEÇENEKLER HAKKINDA BİLGİ TOPLA

Large empty light blue box for step 3 notes.

4.AŞAMA

SEÇENEKLERİ İNCELEYİN

Large empty light blue box for step 4 notes.

5.AŞAMA

EN UYUN SEÇENEK VE KARARIM

Empty orange box for step 5 notes.

6.AŞAMA

GEREKTİĞİNDE KARARINI YENİDEN GÖZDEN GEÇİR

Empty orange box for step 6 notes.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM VE SEÇENEKLERİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarıyla kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklar. / 32. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının akademik amaçlarla kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklamak olduğu öğrencilerle paylaşılır. Aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir. <ul style="list-style-type: none"> Akademik amaçlarınız neler? Örnekler verir misiniz? Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. Öğrencileri cevapları kısaltılarak tahtaya yazılır. Aşağıdaki açıklama ile akademik amaçlara yönelik bilgiler öğrencilerle paylaşılır: <p><i>"Evet, arkadaşlar sizlerin de az önce belirttiğiniz üzere akademik yaşamınızda belirlediğiniz birçok amaç vardır. Akademik amaç sadece bir derste başarılı olmak ya da bir sınavdan en yüksek notu almak değildir. Bunların yanında bir ders, bir konu hakkında bilgili, yetkin olma; bilmeye, bilgiye merak, heyecan duyma ve yeni bilgiler edinme; kendinin daha önceki performansının üstüne çıkma; takdir/teşekkür/onur belgesi alma; akademik alanda yeni beceriler edinme veya becerilerini/başarabildiklerini geliştirme gibi amaçlar da akademik amaçlar arasındadır."</i></p> Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Formdaki açıklamaları dikkate alarak doldurmaları istenir. Çalışma tamamlandıktan sonra gönüllü olan öğrencilerden önce akademik amaçlarını, sonra kariyer seçeneklerini ve en son da ikisi arasında nasıl bir ilişki olduğuna yönelik paylaşımda bulunmaları istenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

7. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir.

- Akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz arasında nasıl bir bağlantı var?
- Belirlediğiniz akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz birbiriyle uyumlu mu?
- Akademik amaçlarınız kariyer seçeneğinize ulaşmanıza katkı sağlıyor mu?

8. Aşağıdakine benzer bir açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

9. *"Bu haftaki etkinliğimizde akademik amaçlarınızla kariyer seçenekleriniz arasındaki ilişkiyi inceledik. Akademik amaçlarla kariyer seçeneklerinin uyumlu olması ileride seçmeyi düşündüğünüz kariyerdan doyum sağlamanıza ve mutlu olmanıza katkı sağlayabilir."*

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Türk bilim, sanat, spor, kültür alanlarına büyük katkılarda bulunmuş, eserler üretmiş bilim insanları, sanatçılar, müzisyenler, sporcular arasından merak ettiğiniz, takdir ettiğiniz/beğendiniz birinin biyografisini inceleyiniz. Bu kişinin akademik amaçları ile kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

Uygulayıcıya Not

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğrencilerden beklenen görevin açık ve net ifade edilmesine ve hangi sırayla yapılacağına açıklanmasına dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında öğretmen geribildirim vererek destek sunabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Bekir EROL-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı

1. BÖLÜM: AKADEMİK AMAÇLARINIZ

1.

2.

3.

2. BÖLÜM: KARIYER SEÇENEKLERİNİZ

1.

2.

3.

3. BÖLÜM: AKADEMİK AMAÇLARIM VE KARIYER SEÇENEKLERİMİN İLİŞKİSİ

1.

2.

3.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SOSYAL BAĞLAMDA KİMLİĞİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kimlik gelişimi ile sosyal bağlamları ilişkilendirir. / 33. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Tahta Klemi 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğin amacının kimlik gelişimi ile sosyal bağlamların ilişkilendirilmesi olduğu açıklanır.2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir.<ul style="list-style-type: none">• Kimlik denildiğinde aklınızda ne gibi sözcükler canlanıyor? Bu kelimeleri ifade etmenizi istiyorum.3. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. Kimlik ile ilgili hangi kelimelerin ilişkili olduğunun altı çizilerek tekrar edilir ve kimliğin tanımı aşağıdaki gibi yapılır: <i>"En genel anlamıyla kimlik, bireyin "Ben kimim?" sorusuna verdiği yanıt olarak tanımlanmaktadır (Atak, 2011)."</i>4. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir ve cevaplar kavram haritası yöntemi kullanılarak tahtaya yazılır.<ul style="list-style-type: none">• Kimlik gelişimimiz nelerden etkilenir, nasıl şekillenir?5. Sonrasında aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Kimlik gelişimi birçok faktör tarafından etkilenmektedir. Aile, çevre, okul, toplumsal yapı, gelenek görenek yani kültür vb. sosyal bağlamlardan etkilenerek şekillenmektedir. Sosyal çevre olarak da adlandırılan sosyal bağlam, bireylerin içinde yaşadıkları kültür ve etkileşimde oldukları gruplar dâhil olmak üzere bireyleri çevreleyen ortamları ifade eder. Kimlik gelişimi bireyin içinde yaşadığı"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları)

ülke yani çevresi, toplumsal şartları, inanç sistemi, ekonomik ve politik yapı, yönetsel süreçlerden; arkadaş grupları, aile; okul/eğitim imkânları gibi toplumsal mekanizmalardan etkilenir. Bu mekanizmaların hepsi de sosyal bağlamı oluşturur.”

6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

“Sizlere dağıtılan Çalışma Yaprağı-1’de Ekolojik Sistemler Yaklaşımı olarak adlandırılmaktadır. Bu yaklaşım bireyin gelişiminde birçok sistemin etkili olduğu ve bu sistemlerinde birbiri ile ilişkili olduğunu ifade eder. Sizler de kimlik gelişiminizi düşününce buradaki sistemlerin kimlik gelişim sürecinizde etkili olduğunu fark edebilirsiniz. Sizlerden istediğim ailenizin, okulunuzun ve genel olarak makrosistem ve egzosistemde yer alan içinde yaşadığınız ülke ve kültürün kimlik gelişiminizdeki etkilerini formdaki ilgili yerlere yazmanız.”

7. Çalışma Yaprağı-1’in doldurulma işlemi tamamlandıktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır ve süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir.

- Sosyal bağlamlar kimlik gelişimine nasıl bir etki yapmaktadır?
- Sizler kimlik gelişim sürecinizde ne gibi sosyal bağlamların etkisinde kalıyorsunuz?
- Sizin kimlik gelişiminde en çok etkilendiğiniz sosyal bağlam ne olabilir?

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Bugünkü etkinliğimizde kimlik gelişimi ve sosyal bağlamların ilişkisini ele aldık. Etkinlikte de fark ettiğimiz üzere bir toplumun içinde doğan birey o toplumun gelenek, görenek, örf adetleri, aile yapısı, eğitim şartları, tarih ve kültür birikimi gibi birçok unsurundan etkilenmektedir. Bu etkiler sonucunda kimlik geliştirme sürecinde bu bağlamları da dikkate alarak ben kimim sorusuna cevap vermeye çalışmaktadır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden etkinlik sırasında ele alınan Ekolojik Sistemler Yaklaşımı hakkında daha detaylı araştırma yaparak okumaları ve bu kapsamda bu yaklaşımda yer alan sosyal bağlamdaki farklı faktörlerin kendi kimlik gelişimleri ile ilişkisini değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not

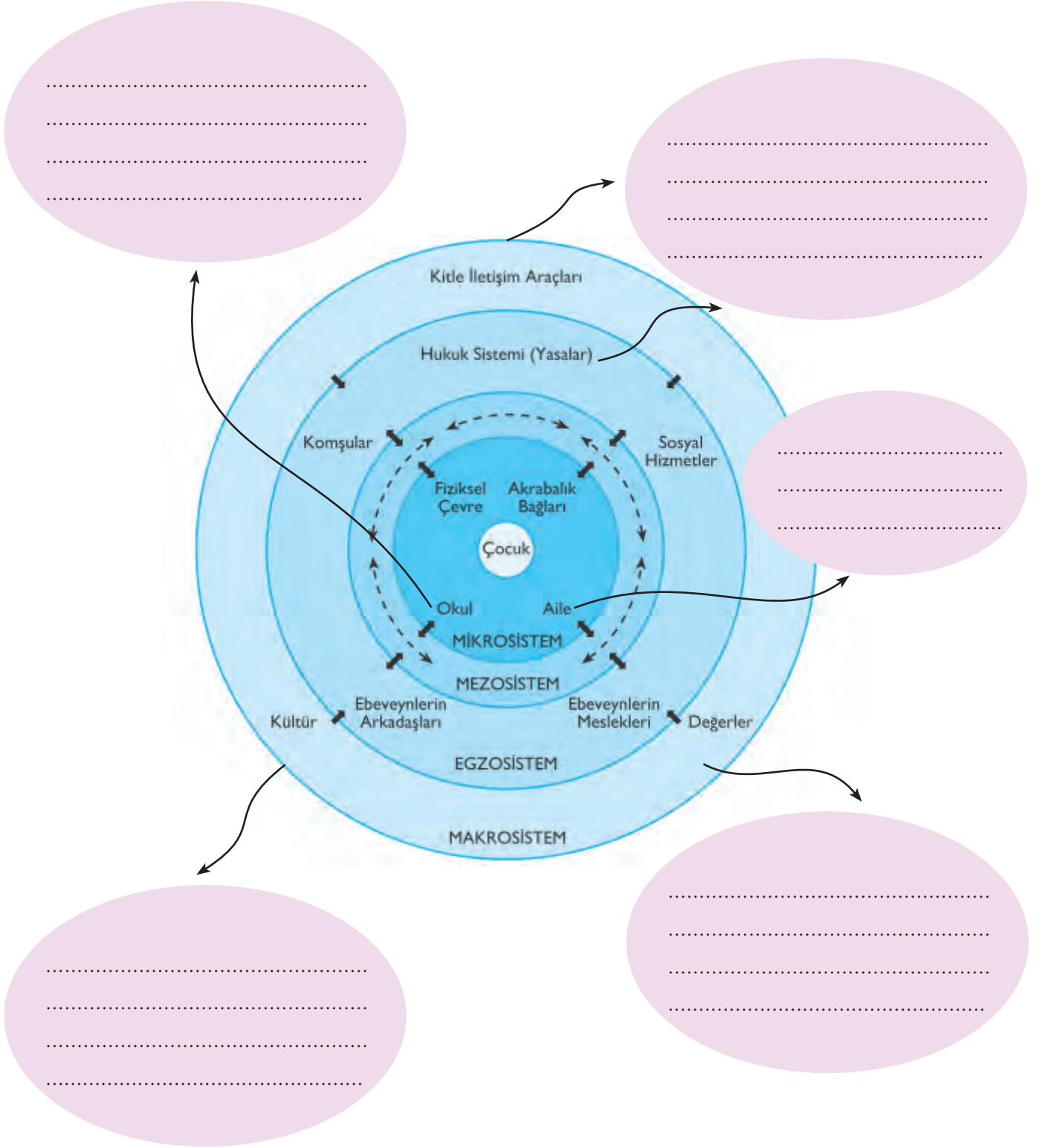
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorular kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde basitleştirerek kullanılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1’in tamamlanması için öğrencilerden beklenen görevin açık ve net ifade edilmesine ve hatta örneklendirilmesine dikkat edilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen geribildirim sunarak öğrencilere destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren

İbrahim AYDOĞDU-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı

KAYNAK:

Atak, H. (2011). Kimlik gelişimi ve kimlik biçimlenmesi: Kuramsal bir değerlendirme.

Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 3(1). 163-213.

<https://tedmem.org/mem-notlari/gorus/bir-cocugu-yetistirmek-tum-toplumun-gorevidir> adresinden erişilmiştir.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YARDIM KAYNAKLARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurur. / 34. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-12. Çalışma Yaprağı-23. Çalışma Yaprağı-34. Çalışma Yaprağı-45. Etkinlik Bilgi Notu6. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'den bir adet çoğaltılır ve ilgili yerlerden kesilir.2. Çalışma Yaprağı-3 grup sayısı kadar çoğaltılır.3. Çalışma Yaprağı-4 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım kaynaklarına başvurmak ile ilgili olduğu açıklanır.2. Öğrencilerden önceki haftalarda yapılan etkinliklerde kendileri ile ilgili vermiş oldukları mesleki kararlarını, kariyer planlarını ve mesleki bilgi kaynakları ile ilgili bilgilerini tekrar hatırlamaları istenir.3. Sonrasında sınıf altı gruba ayrılır, her gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan yardım kaynakları etiketlerinden biri verilir.4. Her gruba kendilerine yardım kaynağı etiketi ile ilgili Çalışma Yaprağı-2'de yer alan yol gösterici kartları verilir.5. Gruplara Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: <i>"Her gruba bir yardım kaynağı etiketi ve yol gösterici kartı verildi. Örneğin birinci gruba yardım kaynağı etiketi olarak meslek çalışanı geldi ise yol gösterici"</i>

Süreç (Uygulama Basamakları)

olarak yardım kaynağı meslek çalışanı kartı verildi. Sizlerden istediğim sizlere verilen yol gösterici yardım kaynağı rolü kartınızı dikkatlice okumanız. Daha sonra Çalışma Yaprağı-3 formunda yer alan soruları grupça incelemeniz ve sizin aldığınız yol gösterici rolü itibari ile cevap verebileceğiniz soruları belirlemeniz."

6. Uygulayıcı tarafından her bir soru sınıfa yöneltilir ve bu sorunun yardım kaynağının hangi grup olduğu sorulur. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak uygulayıcı tarafından ilgili soru için başvurulacak yardım kaynağı öğrencilerle paylaşılır.
7. Ardından sınıfa Çalışma Yaprağı-4 dağıtılır ve öğrencilerden kendi kariyer tercihleri ve bu tercihler kapsamında yardım alabilecekleri kaynakları düşünerek doldurmaları istenir.
8. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki sorularla sürece devam edilir:
 - Ortaöğretim sonrası için ne gibi kariyer tercihleriniz var?
 - Kararlarınızı uygulamak ve planlarınızı hayata geçirmek için nerelerden ve hangi mesleki bilgi kaynaklarından yardım alabilirsiniz?
 - Herhangi bir kariyer tercihi oluşturamadıysanız nerelerden nasıl yardım alabilirsiniz?
 - Kariyer tercihleriniz konusunda uygun kaynaklardan yardım almak kariyer planlarınız ve kariyer kararınız konusunda ne gibi katkılar sağlar?

9. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Meslek seçim kararı uzun süre araştırma ve bilgi toplamayı gerektiren bir süreçtir. Meslekler hakkında bilgi alabileceğimiz kaynaklar sadece burada paylaşılanlarla sınırlı olmayıp pek çok farklı bilgi kaynağı vardır. Meslekler ve kariyer tercihlerimiz konusunda toplayacağımız bilgiler meslekleri ve kendimizi doğru ve gerçekçi bir şekilde tanımamızı sağlayarak gerçekçi bir meslek seçim kararı vermemizi kolaylaştıracaktır."

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden kariyer planlaması yaptıkları süreçte kariyer tercihleri ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri çeşitli konularda yardım kaynaklarına başvurması ve elde ettikleri farklı bilgileri sınıfla paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Sınıf mevcudu göz önüne alındığında bir gruptaki öğrenci sayısı 6-7 öğrenciden çok olduğu durumlarda sınıf 6 gruptan daha fazla gruba ayrılabilir, bu kapsamda Çalışma Yaprağı-1 ve 2'de yer alan yardım kaynakları etiketleri ve yol gösterici kartları birden fazla çoğaltılarak birden fazla gruba aynı etiket ve rol dağıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-4'te yer alan tüm boşlukların doldurulması yerine sınırlı bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-4'ün tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren

Çiğdem SESLİ - Etkinlik Düzenleme Kurulu

YARDIM KAYNAĞI ETİKETLERİ

MESLEK ÇALIşANI

**REHBERLİK VE PSİKOLOJİK
DANIşMA SERVİSİ**

TÜRKİYE İş KURUMU

**EĞİTİM KURUMLARI (ÜNİVERSİTE,
İş VE MESLEK OKULLARI VE KURSLARI)**

**MESLEK ODALARI, FEDERASYON VE
KONFEDERASYONLARI**

**İNERAKTİF VE ELEKTRONİK
BİLGİ KAYNAKLARI**

YOL GÖSTERİCİ

YARDIM KAYNAĞI-MESLEK ÇALIŞANI

Merhaba, işi yapandan öğren demişler. O yüzden tam da doğru yere geldin. Ben 20 yıldır kadrolu/ sözleşmeli meslek elemanı olarak görev yapıyorum. Mesleğim hakkında bilgi almak için bana başvurduğunda sana mesleğin uygulamalı olarak sahadaki çalışma şartları ve meslekte yapılan işlerin neler olduğunu gösterebilir, meslekteki yükselme ve kariyer koşulları ile ilgili bilgi verebilir, mesleğin yazılı olmayan kurallarını seninle paylaşabilirim. Bunları merak ediyorsan seni iş yerime bekliyorum.

YARDIM KAYNAĞI - PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİ

Merhaba, meslek seçiminde kafanın karışık olduğunu ve kariyerini planlamada zorluklar yaşadığını düşünüyorsan yardım almak için tam da doğru yere geldin. Ben sana kariyer tercihlerin ve planlarını netleştirmen için kişilik özelliklerin, psikolojik ihtiyaçların, yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin konusunda kendini tanımanı sağlayacak bazı testler uygulayabilir, seninle görüşmeler yapabilirim. Meslekler ve çalışma koşulları hakkında genel bilgileri de benden alabilirsin. Ayrıca ne olmak ve ne yapmak isteğine henüz karar veremediyse veya seçenekler arasında boğulduğunu hissediyorsan seninle bireysel görüşmeler yapabilirim.

YARDIM KAYNAĞI- İNTERAKTİF VE ELEKTRONİK BİLGİ KAYNAKLARI

Merhaba, internet ne büyük bir dünya değil mi? Bir tık la aradığın pek çok şey parmağının ucunda. Özellikle yüz yüze bilgi alma şansım kısıtlı diyorsan interaktif ortam tam da sana göre. Kariyer tercihlerin konusunda yardım almak istersen öncelikle interaktif ortamda yer alan üniversite bölüm, başarı sıralamalarını, bölümlerdeki akademik personel sayısı ve bölümlerin işe yerleştirmedeki puan durumlarını ve gösteren YÖK ATLAS sayfasını rahatlıkla ziyaret edebilirsin. Bunun yanı sıra çeşitli eğitim kurumları ve kurslar, iş kolları ve üniversitelerin web sayfaları, meslek ve bölüm tanıtım videoları ve bloglar, meslek elemanlarının kişisel web sayfaları, çeşitli kariyer ve insan kaynakları danışmanlık web sayfalarından kariyer tercihlerin konusunda yardım alabilirsin.

YARDIM KAYNAĞI- EĞİTİM KURUMLARI (ÜNİVERSİTE, İŞ VE MESLEK OKULLARI VE MESLEK KURSLARI)

Merhaba. Mesleğe yeni giriyorsun ve mesleği öğrenmek istiyorsun. Unutma ki bilgi olmadan uygulama olmaz. Meslek eğitimi almak için doğru yerdesin. Bunun yanı sıra kariyer tercihin kapsamında öğrenmen gereken bilgiler, eğitimin alman gereken dersler konusunda sana yardım sunabilirim. Ayrıca sektördeki uygulamaları yapman için bazı temel uygulama bilgi ve becerilerini, iş ve meslek güvenliği ve meslek etiğiyle ilgili bilgileri benden öğrenebilirsin. Meslekte yükselmek için gerekli çıraklık, kalfalık, ustalık eğitimleri, yüksek lisans ve doktora programları yoluyla verilen eğitimler ve bunların belge ve diplomalarını meslek eğitimi alacağın eğitim kurumu sana verecektir. Bana eğitim kurumlarının web sayfaları aracılığı ile de ulaşabilirsin.

YARDIM KAYNAĞI – TÜRKİYE İŞ KURUMU

Merhaba, ben Türkiye İş Kurumu. Sen beni çoğunlukla iş arayan insanların iş bulmak için başvuru yaptığı bir kurum olarak biliyor olabilirsin. Ancak insanlara sadece iş bulmada yardımcı olmuyorum. Öncelikle sen iş ve meslekler hakkında detaylı bilgi almak istersen kurumumuzun iş ve meslek danışmanlığı bürolarına başvurabilirsin. Burada ilgi yetenek ve kişilik özelliklerine uygun meslekler konusunda sana danışmanlık verilebilir. Meslek ve işteki çalışma koşulları, meslek üyelerinde aranan nitelikler, meslekte yürütülen görevlerle ilgili daha detaylı bilgileri sana verebilirim. Bunun yanı sıra İşini kaybetmiş kişilere işsizlik ödeneği, ücret garanti fonu, iş kaybı tazminatı, kısa çalışma ödeneği gibi maddi desteklerin sağlanmasından da ben sorumluyum. Ayrıca kurumumuzda bir iş alanında meslek sahibi olmanız için iş gücü yetiştirme kursları, girişimcilik programları uygulanır. Bir mesleği olduğu halde iş tecrübesi kazanmak isteyenlere staj programları düzenlenir.

MESLEK ODALARI, FEDERASYON VE KONFEDERASYONLARI

Merhaba, her mesleğin o mesleğin işleyişini, meslekteki kuralları ve mesleğin toplumla ilişkilerini düzenleyen çeşitli meslek birlikleri vardır. Oda, federasyon ve konfederasyonlar bunlardan bazılarıdır. Mesleğinde çalışan kişilerle ilişkilerini güçlendirmek, mesleki uygulamalarda birliği sağlamak, meslekle ilgili özlük hakları ve yasal düzenlemelerin oluşturulması için girişimde bulunmak gibi görevlerimiz var. Meslekteki yasal uygulamalar ve yeni yasal düzenlemeler, mesleğin şimdi ve gelecekteki iş bulma istihdam koşulları, mesleğin kazanç durumu konusunda bilgi almak için meslek odası, federasyon ve konfederasyon temsilciliklerinden yardım alabilirsiniz.

Çalışma Yaprağı 3

KARİYER TERCİHLERİMLE İLGİLİ YARDIM KAYNAKLARINA SORULARIM

Sorunlarım	Başvuru Kaynaklarım
1.Tercih etmeyi düşündüğüm mesleğin sahadaki çalışmalarını yerinde gözlemlemek istiyorum.	
2.Yapmayı istediğim mesleğin kazanç durumu ve iş bulma olanaklarını öğrenmek istiyorum.	
3.Tercih etmeyi istediğimi mesleğin üniversite sınavlarındaki puan ve başarı düzeyi, eğitim sonrası işe yerleştirmede aldıkları puanları öğrenmek istiyorum.	
4.Yapacağım işten çıkarılırsam ne gibi maddi desteklere sahip olabileceğim konusunda bilgiye ihtiyacım var.	
5.Okul bitince meslek sahibi olmak ve iş kurmak için gerekli olan kalfalık ve ustalık belgelerini nereden alabilirim?	
6.Hangi mesleğe uygun olduğumu, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerimi bilmiyorum.	
7.Okulu bitirdim ancak staj eksikim var staj olanaklarından faydalanmak için nereden yardım alabilirim?	
8.Tercih etmeyi istediğim meslekle ilgili kariyer planlamasına ihtiyacım var.	
9.Bir meslek okulundan mezun olmasam bile meslek öğrenebileceğim kısa süreli kurslar hakkında nereden bilgi alabilirim.	
10.Tercih edeceğim bölümde okutulacak dersler ve bu derslerin içeriklerine ulaşmaya ihtiyacım var.	
11. İşten çıkarılırsam yeni bir iş bulmak için nereye başvuru yapabilirim?	
12. Mesleğe başlamadan önce mesleğimi yapmak için kayıt yaptırmam gereken kurumlar var mı?	
13.Meslekleri ve okulları tanıtıcı bilgi, video ve dokümanlara ihtiyacım var.	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARİYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM KAYNAKLARI CEVAP ANAHTARI

Sorunlarım	Başvuru Kaynaklarım
1.Tercih etmeyi düşündüğüm mesleğin sahadaki çalışmalarını yerinde gözlemlemek istiyorum.	Meslek Çalışanı
2.Yapmayı istediğim mesleğin kazanç durumu ve iş bulma olanaklarını öğrenmek istiyorum.	Meslek Odaları, Federasyon ve Konfederasyonları
3.Tercih etmeyi istediğimi mesleğin üniversite sınavlarındaki puan ve başarı düzeyi, eğitim sonrası işe yerleştirmede aldıkları puanları öğrenmek istiyorum.	İnteraktif ve Elektronik Bilgi Kaynakları
4.Yapacağım işten çıkarılırsam ne gibi maddi desteklere sahip olabileceğim konusunda bilgiye ihtiyacım var.	Türkiye İş Kurumu
5.Okul bitince meslek sahibi olmak ve iş kurmak için gerekli olan kalfalık ve ustalık belgelerini nereden alabilirim?	Eğitim Kurumları (Üniversite, İş ve Meslek Okulları ve Meslek Kursları)
6.Hangi mesleğe uygun olduğumu, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerimi bilmiyorum.	Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi
7.Okulu bitirdim ancak staj eksikliğim var staj olanaklarından faydalanmak için nereden yardım alabilirim?	Türkiye İş Kurumu
8.Tercih etmeyi istediğim meslekle ilgili kariyer planlamasına ihtiyacım var.	Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi
9.Bir meslek okulundan mezun olmasam bile meslek öğrenebileceğim kısa süreli kurslar hakkında nereden bilgi alabilirim.	Türkiye İş Kurumu
10.Tercih edeceğim bölümde okutulacak dersler ve bu derslerin içeriklerine ulaşmaya ihtiyacım var.	Eğitim Kurumları (Üniversite, İş ve Meslek Okulları ve Meslek Kursları)
11. İşten çıkarılırsam yeni bir iş bulmak için nereye başvuru yapabilirim?	Türkiye İş Kurumu
12. Mesleğe başlamadan önce mesleğimi yapmak için kayıt yaptırmanın gereken kurumlar var mı?	Meslek Odaları, Federasyon ve Konfederasyonları
13.Meslekleri ve okulları tanıtıcı bilgi, video ve dokümanlara ihtiyacım var.	İnteraktif ve Elektronik Bilgi Kaynakları

Çalışma Yapağı 4

BENİM KARIYERİM

Kariyer Tercihlerim	Yardım Kaynaklarım

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIMA DEĞER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel değerleri ile yaşam amaçları arasında bağ kurar. / 35. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 bir adet çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının kişisel değerleri ile yaşam amaçları arasında bağ kurmak olduğu öğrencilere açıklanır. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir ve daha önceki haftalarda oluşturdukları yaşam amaçlarını hatırlamaları için yönergenin devamında yer alan sorular sorulur. <p><i>"Daha önceki haftalarda yaşam amaçlarınızı belirlemiştiniz. Belirlediğiniz amaçlarınıza ilişkin eylem planlarınızı hazırlamıştınız. Bu hafta ise kişisel değerleriniz ile yaşam amaçlarınızın arasında bağ kuracaksınız. Bu nedenle öncelikle daha önce belirlediğiniz yaşam amaçlarınızı (Kişisel mücadele, başarı, yakınlık, maneviyat ve başkalarına yardım konularının her biri için amaçların belirtilmesi için öğrenciler cesaretlendirilir.) hatırlamanızı istiyorum."</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Yaşam amaçlarınız nelerdir? Kişisel değerleriniz nelerdir? Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılır ve öğrencilere <i>"Bu şekillerden hangisi yaşam amaçlarınız ile değerleriniz arasındaki ilişkiyi en iyi tanımlıyor?"</i> ve <i>"Yaşam amaçlarınızla değerleriniz arasında nasıl bir ilişki vardır?"</i> soruları sorulur. Öğrencilerin sorulara ilişkin yanıtları değerlendirildikten sonra Çalışma

Süreç (Uygulama Basamakları)

Yaprağı-2 öğrencilere gösterilir ve aşağıdaki yönerge verilir.

“Şu an gördüğünüz değerlere bakınız. Bu değerler dışında farklı değerler de yaşantınızda önemli olabilir. Sizin için hangi değerlerin önemli olduğunu düşünerek yaşam amaçlarınızı değerlerinizle ilişkilendirmenizi istiyorum.”

5. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere dağıtılır. Belirttikleri değerlerine ilişkin yaşam amaçlarını gözden geçirmeleri istenir. Öğrencilerden değerleri ile yaşam amaçlarına ilişkin görüşlerini Çalışma Yaprağı-3 üzerine not almaları ve iki sütun arasında Çalışma Yaprağı-1’de gösterilen ilişki bağlantılarına benzer bağlantılar kurmaları istenir.
6. Tartışma soruları ile süreç yönlendirilir:
 - Daha önce belirlemiş olduğunuz yaşam amaçlarınız ile değerleriniz arasında nasıl bir ilişki var?
 - Hangi boyutun diğerine yön verdiğini düşünüyorsunuz?
7. Öğrencilerin tartışma sorularına ilişkin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki ifadeye benzer bir yönerge ile süreç sonlandırılır.

“Yaşam amaçları ile kişisel değerler arasındaki bağ oldukça güçlüdür. Amaçlarımızı belirlerken değerlerimiz ışık tutar ve bu amaçlara ulaşmaya çalışırız. İnsanların kişisel değerleri farklılaştıkça yaşam amaçları ve hayata bakışı da farklılaşmaktadır.”

Kazanımın Değerlendirilmesi

1. Öğrencilerden değerlerini göz önüne alarak yaşam amaçlarını kısa vadede ve uzun vadede gözden geçirmeleri istenebilir.
2. Öğrencilerden yaşam amaçlarını ve değerlerini konu alan kısa film çekmeleri veya senaryo yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2’in çoğaltılmadığı durumlarda etkileşimli tahta ile yansıtılması sağlanabilir.

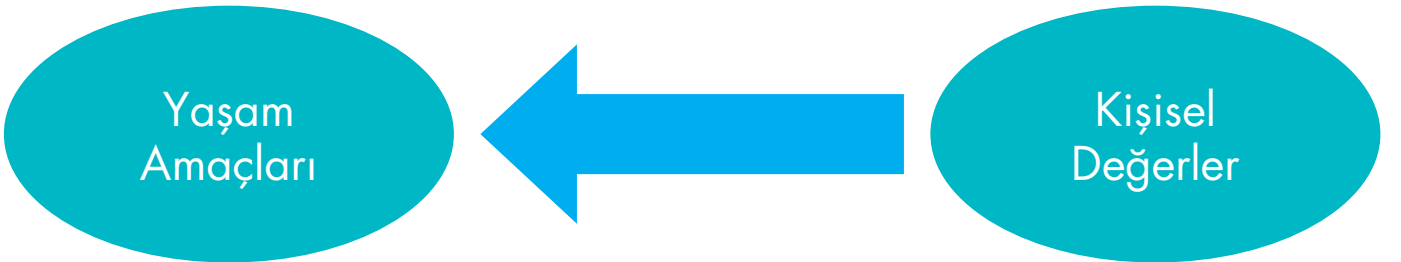
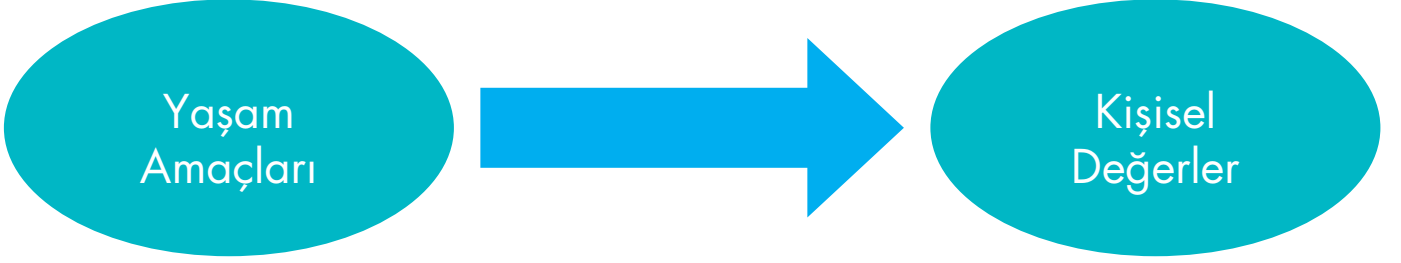
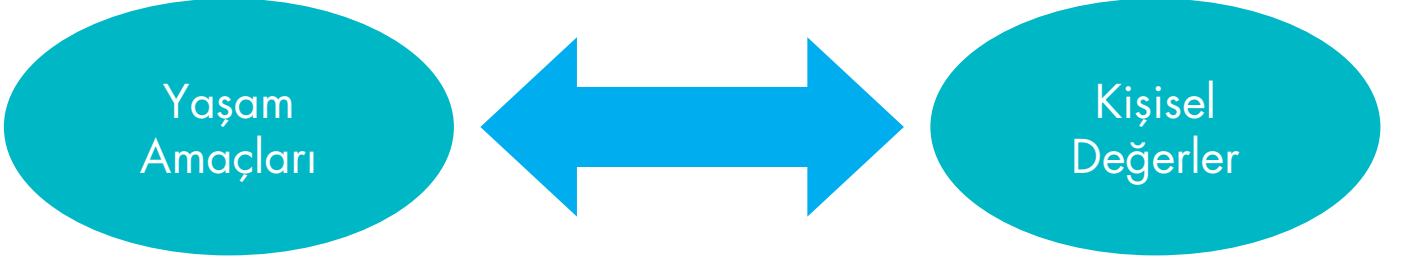
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 daha büyük boyutlarda basılarak, daha koyu renkli ve büyük puntolar kullanılarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-3 braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
3. Tüm etkinlik boyunca öğretmen öğrencilerden beklenen davranışları ve materyallerin nasıl kullanılacağını daha açık ve net ifade ederek sosyal çevre düzenlenebilir.
4. Çalışma Yaprağı-3’ün tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren

Seda Sevgili KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Dostluk

Dürüstlük

Adalet

Sabır

Öz
Denetim

Saygı

Sevgi

Vatanseverlik

Yardıms severlik

Sorumluluk

Çalışma Yaprağı 3

DEĞERLERİM

YAŞAM AMAÇLARIM

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

NELERİ HATIRLIYORUM?

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır. / 36. Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Altı şapka düşünce tekniği gözden geçirilir. 3. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Sınıftaki öğrenciler 6 gruba ayrılırlar. 3. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak öğrencilerden her şapkanın yanında yer alan soruları kendi aralarında tartışmaları ve ortak ya da farklı duygu ve düşüncelerini belirlemeleri ve not etmeleri istenir. 4. Grupların 15 dakika içerisinde çalışmalarını tamamlaması beklenir. 5. Ardından sırası ile grup üyeleri sene boyunca yapılan sınıf rehberlik etkinliklerine ilişkin yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini sırası ile paylaşır. Paylaşımlar çalışma yaprağındaki şapka sırasına göre gerçekleştirilir. 6. Öğrencilere "Önce beyaz şapkayı takıyoruz. Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?" sorusu yöneltilir. Tüm gruplar düşüncelerini paylaşır. Ardından kırmızı şapka takılır. Benzer yönerge ile devam edilir. 7. Tüm gruplar paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan bir anıyı paylaşır mısınız? • Katılmaktan en keyif aldığınız etkinlikler ve katılmaktan çok hoşlanmadığınız etkinlikler hangileridir? 8. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

Süreç (Uygulama Basamakları):

"Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri ile akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınız planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik etkinliklere katıldınız. Kendinizi tanıırken, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirip, kişiler arası becerileri geliştirmek için çalıştınız. Meslekleri tanıırken çalışma ve üretmenin anlamını önemini değerlendirdiniz. Bütün bu bilgi ve beceriler sizlerin yaşamda daha sağlıklı olmanız, iyi olmanız ve güçlü yanlarınızı geliştirmeniz için önemlidir. Bu dönemin sonuna geldik. Bundan sonra da öğrendiğiniz bilgi ve becerileri gözden geçirip uygulamaya devam edebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sınıf rehberlik etkinliklerine yönelik duygularını ve düşüncelerini anlatan bir resim yapmaları istenir. Resim EBA üzerinden paylaşılabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Bu etkinliğin EBA üzerinden canlı derslerde gerçekleştirilmesi hâlinde öğrencilere bireysel olarak belirli bir süre verilip duygu ve düşünceleri üzerine konuşmaları için fırsat tanınabilir.
2. Çalışma Yaprığı EBA'ya yüklenebilir.

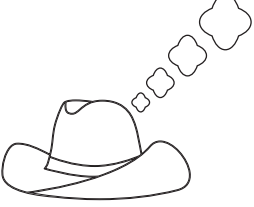
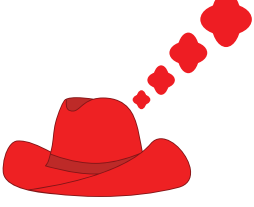
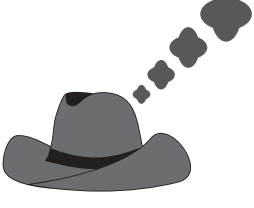
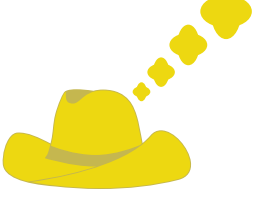
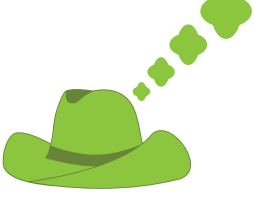
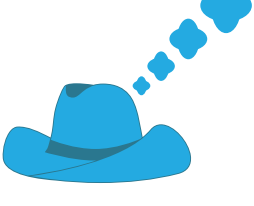
Etkinliği Geliştiren:

Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Çalışma Yaprağı 2

NELERİ HATIRLIYORUM?

Bu sene rehberlik etkinliklerinde pek çok çalışma yaptınız. Bu etkinliklere ve yaşantılarınıza ilişkin duygu ve düşüncelerinizi birlikte tartışıp paylaşır mısınız?

	Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde neler yaptınız? Neler öğrendiniz?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik duygularınız neler? Sizi heyecanlandıran etkinlikler neler?
	Rehberlik etkinliklerinde yaşadığınız olumsuz düşünce ve duygular var mı? Varsa neler?
	Rehberlik etkinliklerine yönelik iyimser düşünceleriniz neler? Avantajlı yanları neler?
	Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için düşünceleriniz neler?
	Rehberlik etkinliklerinde öğrendiklerinizi yaşamınıza aktarabilme ve uygulayabilme konusunda düşünceleriniz nelerdir?